

JIHOČESKÁ UNIVERZITA V ČESKÝCH BUDĚJOVICÍCH
ZEMĚDĚLSKÁ FAKULTA
Katedra cestovního ruchu

Studijní program: 6208 T Ekonomika a management
Studijní obor: Obchodně podnikatelský obor

DIPLOMOVÁ PRÁCE
**CESTOVNÍ RUCH A PROVOZ
SPORTOVNĚ – REKREAČNÍCH ZAŘÍZENÍ**

Vedoucí diplomové práce:
Mgr. Petr Havel

Autor:
Vladislava Bulíčková

2006

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

Jméno a příjmení: **Vladislava Bulíčková**

Studijní program: M 6208 Ekonomika a management

Studijní obor: Obchodně podnikatelský obor

Název tématu: **Cestovní ruch a provoz sportovně – rekreačních zařízení**

Zásady pro vypracování:
(v zásadách pro vypracování uveďte cíl práce a metodický postup)

Cíl práce:

Cílem práce je zhodnotit význam sportovně – rekreačních zařízení pro rozvoj cestovního ruchu ve vybraném regionu – Vysočina. Provést ekonomický rozbor provozu vybraných zařízení – orientovat se na letní aktivity. Pomocí dotazníkového šetření zhodnotit kvalitu služeb.

Metodický postup:

Vymezit vybraný region a sportovně – rekreační zařízení. Dotazníkové šetření provádět přímo ve vybraném zařízení. Na základě rozboru ukázat na další možnosti těchto zařízení pro rozvoj cestovního ruchu v regionu.

Rámcová osnova:

1. Úvod, 2. Literární přehled, 3. Řešení problematiky, 4. Metodika, 5. Provedení analýzy, 6. Diskuse, 7. Závěr, 8. Resumé, 9. Použitá literatura, 10. Přílohy. *(dle potřeby můžete doplnit)*

Rozsah grafických prací: dle potřeby

Rozsah průvodní zprávy: 60 – 70 stran

Seznam odborné literatury:

Foret, M., Foretová, V.: Jak rozvíjet místní cestovní ruch. Praha, Grada Publishing, s.r.o. 2001.

Hrala, V.: Geografie cestovního ruchu. Praha, VŠE, 1998.

Neuman, J. a kol.: Turistika a sporty v přírodě. Praha, SPN, 2001.

Orieška, J.: Technika služeb cestovního ruchu. Praha, 2001.

Mozga, J., Vitek, M.: Marketingový výzkum. Hradec králové, Gaudeamus, 2001.

Vedoucí diplomové práce: Mgr. Petr Havel

Konzultant:

Datum zadání diplomové práce: 12. 3. 2004

Termín odevzdání diplomové práce: 30. 4. 2006

**JIHOČESKÁ UNIVERZITA
V ČESKÝCH BUDĚJOVICÍCH**
studijní oddělení
VANČUROVA 2904 390 01 TÁBOR
L.S.

RNDr. Petr Podlaha.

Vedoucí katedry

doc. Ing. Magdalena Hrabanková, CSc.

Děkan

V Českých Budějovicích dne 12.3.

2004

Prohlášení:

Prohlašuji, že jsem diplomovou práci na téma „Cestovní ruch a provoz sportovně – rekreačních zařízení“ vypracovala samostatně na základě vlastních poznatků a za odborného vedení vedoucího diplomové práce Mgr. Petra Havla. Veškerá použitá literatura a jiné podkladové materiály jsou uvedeny v přehledu použitých zdrojů.

V Lesonicích, dne 23. 4. 2006

.....
Vladislava Bulíčková

Poděkování:

Ráda bych touto cestou vyjádřila svůj dík panu Mgr. Petrovi Havlovi za jeho odbornou spolupráci, cenné připomínky a ochotu při vedení mé diplomové práce. Rovněž děkuji panu Miroslavovi Veselému za poskytnutí potřebných údajů o Vodním ráji a dále všem ostatním, kteří mi při zpracování této práce pomáhali.

Obsah

1	Úvod	7
2	Cíl a metodika práce	9
2.1	Cíl práce	9
2.2	Struktura a metodika práce	9
2.3	Sběr informací	10
3	Literární přehled	12
3.1	Literatura zabývající se teorií cestovního ruchu	12
3.2	Literatura zabývající se teorií sportu	14
3.3	Odborná terminologie	14
3.4	Sportovní zařízení v literatuře	16
3.4.1	Výběr místa sportovního zařízení	16
3.4.2	Výstavba sportovního zařízení a jeho využití	16
3.4.3	Provoz sportovního zařízení	17
4	Charakteristika regionu	18
4.1	Základní charakteristika kraje Vysočina	18
4.2	Charakteristika kraje z hlediska cestovního ruchu	19
4.3	Služby cestovního ruchu	20
4.3.1	Ubytovací zařízení	21
4.3.2	Stravovací zařízení	23
4.3.3	Informační servis	23
4.4	Dopravní dostupnost	24
4.5	Turistická návštěvnost	25
4.6	Nejvýznamnější formy turistiky na Vysočině	26
4.6.1	Pěší turistika	27
4.6.2	Cykloturistika	28
5	Volnočasové aktivity a sport na Vysočině	30
5.1	Kultura	30
5.2	Sport	31
5.3	Sportovní zařízení na Vysočině	33
5.4	Podpora sportu na Vysočině	34
5.5	Grantová politika v oblasti volnočasových aktivit	34

6	Charakteristika vybraného sportovní – rekreačního zařízení „Vodní ráj“	37
6.1	Technický popis letní části koupaliště	37
6.2	Technický popis kryté části koupaliště	39
6.3	Cenová politika areálu	40
6.4	Návštěvnost a tržby Vodního ráje	40
6.5	Srovnání nabídek a cen veřejných koupališť na Vysočině	43
7	Vyhodnocení dotazníkového šetření	46
7.1	Vyhodnocení odpovědí respondentů	46
7.2	Charakteristika respondenta	59
7.3	Profil návštěvníka venkovní části areálu Vodní ráj	63
7.4	Zhodnocení současné situace Vodního ráje	63
7.5	Návrhy na zlepšení	65
8	Zhodnocení a návrhy na zlepšení rozvoje cestovního ruchu v kraji Vysočina	67
8.1	Potenciální rozvojové možnosti regionu Vysočina	67
8.2	Rozvojové činnosti	68
8.2.1	Budování turistické organizační struktury a příprava lidských zdrojů	68
8.2.2	Vybudování informačního, rezervačního a monitorovacího systému	69
8.2.3	Tvorba a marketing turistických produktů, propagace regionu	70
8.2.4	Budování a zkvalitňování infrastruktury cestovního ruchu	71
9	Závěr	73
9.1	Summary	74
10	Přehled použitých zdrojů	76
10.1	Přehled použité literatury	76
10.2	Přehled internetových stránek	77
10.3	Ostatní zdroje	77
11	Přílohy	78

1 Úvod

Cestovní ruch se stal již neodmyslitelnou součástí dnešní moderní společnosti. V rámci cestovního ruchu se každoročně dává na celém světě do pohybu obrovské množství lidí, kteří zpravidla ve svém volném čase opouštějí dočasně místa svého stálého bydliště za účelem rekreace, poznání, styku s lidmi a z celé řady dalších důvodů.

Účast na cestovním ruchu se tak stává výrazem určitého jednání člověka, ve kterém se odrážejí jak jeho potřeby, zájmy, cíle a úmysly, tak i podmínky pro jejich realizaci. Účast na cestovním ruchu se stala v poválečném období jedním z měřítek životní úrovně, nezadatelnou součástí spotřeby, charakteristickou prakticky pro všechny vrstvy obyvatelstva ve vyspělých státech.

Cestovní ruch je nejen stále výraznější složkou spotřeby obyvatelstva, ale stále více se stává i výrazným ekonomickým fenoménem. Aby účast na cestovním ruchu mohla být vůbec realizována, je jí třeba zabezpečit širokou škálou ekonomických činností (služeb a zboží). To vyplývá ze skutečnosti, že účast na cestovním ruchu je realizována mimo trvalé bydliště. Do míst cestovního ruchu se lidé musí přepravit, musí jim být vytvořeny podmínky pro jejich pobyt, i pro samotné využití volného času, které je vlastním motivem účasti na cestovním ruchu. Tím se cestovní ruch stává i důležitou oblastí podnikatelských příležitostí a zároveň i faktorem rozvoje regionálních celků, národních ekonomik i ekonomiky světové. [7]

Cestovní ruch je ve světě považován za odvětví budoucnosti, protože jeho rozvoj provází silný multiplikační efekt. Představuje komplexní hospodářsko – ekonomické odvětví, které významným způsobem ovlivňuje zaměstnanost, platební bilanci a socioekonomický rozvoj regionů, podílí se na tvorbě hrubého domácího produktu, má vliv na příjmy místních rozpočtů a v neposlední podpoře i investiční aktivitu v regionech.

Cestovní ruch je odvětvím sektoru služeb, které v ekonomikách vyspělých států představuje již nadpoloviční až dvoutřetinový podíl. V rámci služeb, které jako celek vykazují vysokou dynamiku, patří k těm rychle rostoucím.

Základním předpokladem pro příležitosti rozvoje cestovního ruchu v České republice je, že v dlouhodobém pohledu bude pokračovat trvale udržitelný rozvoj cestovního ruchu založený na zvyšování počtu tuzemských i zahraničních návštěvníků, zejména ubytovaných turistů. Neopominutelným sekundárním cílem je rozvoj regionů. Jedním z hlavních rozvojových předpokladů je vytváření atraktivní nabídky klientům ve

formě nových ucelených produktů a produktových balíčků cestovního ruchu. Pro vytváření takovýchto produktů má Česká republika výhodné podmínky vyplývající z geografické polohy, přírodních a kulturních hodnot, relativně dobrých základů turistické infrastruktury (zejména v porovnání s ostatními zeměmi střední a východní Evropy) a potenciálně schopných lidských zdrojů. [1]

2 Cíl a metodika práce

2.1 Cíl práce

Cílem této práce je zhodnocení významu sportovně – rekreačních zařízení pro rozvoj cestovního ruchu ve vybraném regionu – Vysočina. Nejprve bude obecně charakterizován region Vysočina z hlediska potenciálu cestovního ruchu. Dále budou zmapovány zdejší turistické atraktivity, které jsou považovány za nejdůležitější pro rozvoj cestovního ruchu.

Dalším úkolem bude charakterizovat region z hlediska vybavenosti sportovně - rekreačními zařízeními, zhodnotit jak významná je jejich role vzhledem k rozvoji cestovního ruchu v dané oblasti.

Nezbytnou součástí cestovního ruchu v regionu je zabezpečení kvalitní infrastruktury služeb, proto bude dalším úkolem určit kvalitu ubytovacích a stravovacích zařízení a dopravní dostupnosti regionu. Stěžejním bodem této práce bude vlastní dotazníkové šetření, které bude prováděno ve vybraném sportovně – rekreačním zařízení. Průzkum bude zaměřen na návštěvníky největšího centra vodní rekreace na Vysočině - aquaparku Vodní ráj v Jihlavě. Získané informace z tohoto průzkumu nastíní základní fakta o chování návštěvníků a zjistí jejich spokojenost s kvalitou poskytovaných služeb.

V neposlední řadě bude nutné zmapovat, které instituce a jakým způsobem se podílejí na rozvoji cestovního ruchu a sportu. Díky získaným informacím a podrobné analýze regionu bude možné stanovit perspektivy rozvoje cestovního ruchu na Vysočině.

V závěru bude provedeno zhodnocení současného stavu vybraného sportovně - rekreačního zařízení, úroveň kvality poskytovaných služeb a také návrhy možností dalšího rozvoje tohoto zařízení. Rovněž budou zhodnoceny potenciální rozvojové možnosti regionu a nastíněny návrhy činností ke zlepšení rozvoje cestovního ruchu.

2.2 Struktura a metodika práce

Diplomová práce je zaměřena na zhodnocení významu sportovně – rekreačních zařízení na rozvoji cestovního ruchu v kraji Vysočina. Cílem bylo vymezit vybraný region

a určit sportovně – rekreační zařízení, ve kterém bude přímo prováděno dotazníkové šetření. Na základě rozboru pak ukázat na další možnosti zařízení pro rozvoj cestovního ruchu v regionu.

Tato diplomová práce je zpracována v 9 hlavních částech. Každá z těchto částí je rozdělena na jednotlivé kapitoly, které se danou problematikou zabírají více do hloubky. Nejprve jsou uvedeny informace o kraji Vysočina a jeho turistických atraktivitách. Dále jsou zpracovány poznatky o kvalitě infrastruktury služeb – ubytovacích, stravovacích zařízení, dopravní dostupnosti regionu a nejvýznamnějších formách turistiky.

Důležitou částí této práce bylo vlastní dotazníkové šetření a jeho vyhodnocení v 7. kapitole s cílem získat profil návštěvníka vybraného sportovně - rekreačního areálu Vodní ráj. Všechny grafy v dané kapitole, pocházejí z vlastního dotazníkového šetření.

2.3 Sběr informací

Potřebné informace byly zjišťovány několika metodami. Jako základ sloužilo studium dokumentů – skript, statistických materiálů, krajských publikací a odborných periodik. Dále byl proveden průzkum trhu formou osobního dotazování respondentů, kterými se stali návštěvníci Vodního ráje v Jihlavě. Dotazníkové šetření bylo provedeno ve venkovním areálu tohoto sportovně – rekreačního zařízení. Zdrojem informací při sestavování dotazníku, který se týkal spokojenosti respondentů s kvalitou poskytovaných služeb, se stala publikace Marketingový výzkum od autorů Mozgy a Vítka [8]. Byl vytvořen formulář, na základě kterého byli respondenti dotazováni. Touto formou vyjádřily své názory k dané problematice. Téměř všechny otázky byly uzavřené, aby bylo možno získat rychlý a jasný pohled respondentů na předmět dotazu. Terénní šetření bylo podkladem pro zmapování úrovně kvality poskytovaných služeb a spokojenosti návštěvníků s těmito službami.

Další metodou získávání informací byl řízený rozhovor. Velmi cenné informace pro zpracování kapitoly o Vodním ráji byly získány při řízeném rozhovoru se současným vedoucím provozu tohoto zařízení panem Miroslavem Veselým. Pro tuto kapitolu byly velmi přínosným zdrojem také internetové stránky Vodního ráje.

Informace týkající se cestovního ruchu a podmínek jeho realizace byly získány především studiem odborné literatury. Významným zdrojem informací byl také internet, ať už se jednalo o internetové prezentace Českého statistického úřadu, ministerstva pro místní

rozvoj [20], agentury Czechtourism [21], Vodního ráje nebo krajského úřadu kraje Vysočina. Jako doplňkové zdroje informací sloužily rozvojové dokumenty a jiné materiály týkající se kraje Vysočina a jeho turistických atraktivit. Součástí sběru dat byly také rozličné regionální publikace, denní tisk (regionální přílohy Práva, Mladé Fronty Dnes) a odborné časopisy (COT Business).

3 Literární přehled

3.1 Literatura zabývající se teorií cestovního ruchu

Publikace *Základy cestovního ruchu* od autorky V. Malé [7] seznamuje čtenáře s cestovním ruchem, jeho mnohooborovým a mnohostranným jevem a to jak z pohledu makroekonomického, z pohledu hlavních služeb, které se podílejí na jeho zabezpečení, tak i z pohledu hlavních atraktivit cestovního ruchu. Autorka ve svém díle uvádí několik definic cestovního ruchu od významných osobností tohoto oboru, např.:

Definice klasiků cestovního ruchu W. Hunzíkera a K. Krapfa (1942), která je považována za mezník pro zkoumání a definování cestovního ruchu, vymezuje cestovní ruch jako „souhrnné označení vztahů a jevů, vznikajících na základě cesty a pobytu místně cizích osob, pokud pobytem nesleduje usídlení a pokud s ním není spojena žádná výdělečná činnost“.

J. Kašpar (1985) chápe cestovní ruch jako „cestování a dočasný pobyt lidí mimo místo trvalého bydliště, obvykle ve volném čase a to za účelem rekreace, poznání a spojení mezi lidmi.“

Naproti tomu švýcarský profesor C. Kaspar (1989) pojímá cestovní ruch jako „souhrn jevů a vztahů, které vyplývají z cestování a pobytu osob, pro které místo pobytu (rozuměj místo cestovního ruchu) není ani místem trvalého bydliště ani místem pracoviště.“

Česká centrála cestovního ruchu vydala *Cestovní ruch v regionech České republiky* [1]. Tato publikace se zabývá cestovním ruchem současnosti i budoucnosti, popisuje jeho vývoj, současné trendy vývoje ve světě, v Evropě i v České republice. Představuje programové dokumenty pro cestovní ruch, zachycuje současný stav jednotlivých krajů České republiky v této oblasti a zabývá se i vztahy cestovního ruchu.

Pojem cestovního ruchu je zde chápán jako „komplexní, mnoha oblastmi a z mnoha hledisek se prolínající společenský jev, který souvisí s narůstající mobilitou lidí motivovanou uspokojováním jejich potřeb v oblasti využití volného času, rekreace, cestování a poznání. Cestovní ruch je mnohostranným odvětvím, které zahrnuje dopravu, ubytovací a stravovací služby, služby cestovních kanceláří a agentur, průvodcovské služby, informační systémy a další služby s cestovním ruchem spojené. Musí být založen na

dlouhodobém šetrném využívání, ochraně a rozvoji potenciálu přírodního i společenského prostředí.“

Snahou autorů Geografie cestovního ruchu V. Štěpánka, L. Kopačky a J. Šípa [13] je podat téma cestovní ruch v co nejširších geografických souvislostech. Čtenář se zde kromě obecné teorie dočte o regionální problematice zaměřené na Evropu, ostatní kontinenty a Česko.

Autoři vysvětlují, že „Cestovní ruch jako obecně pojatý objekt představuje reálný socioekonomický volný systém, jehož základními stavebními prvky jsou subsystém nabídky, subsystém poptávky, subsystém realizační a vazby mezi nimi představují toky turistů, služeb, informací a finančních prostředků.“

Služby cestovního ruchu, jejich sortiment a kvalita patří mezi nejvýznamnější faktory, které ovlivňují spokojenost účastníků cestovního ruchu. V učebnici Technika služeb cestovního ruchu seznamuje autor J. Oriška [11] čtenáře s jednotlivými druhy služeb, především s jejich organizačně-technickými a technologickými aspekty. Vymezuje pojem cestovního ruchu jako „soubor činností zaměřených na uspokojování potřeb souvisejících s cestou a pobytem osob mimo místo trvalého bydliště, zpravidla ve volném čase, za účelem zotavení, poznání, společenského kontaktu, kulturního a sportovního využití, lázeňského léčení a pracovních cest.“

M. Foret a V. Foretová se ve své knize Jak rozvíjet místní cestovní ruch [4] kromě obecné teorie cestovního ruchu zabývají využitím základních marketingových nástrojů v této oblasti a možnostmi cestovního ruchu ve městech i na venkově. V publikaci použili definici z mezinárodní konference o statistice cestovního ruchu, uspořádané Světovou organizací cestovního ruchu v Ottawě v roce 1991. „Za cestovní ruch se považuje činnost osoby, cestující na přechodnou dobu do místa mimo své trvalé bydliště, přičemž hlavní účel její cesty je jiný než vykonávat výtěžnou činnost v navštíveném místě. Může se však jednat o služební, obchodní či jinak pracovně motivovanou cestu, jejíž zdroj úhrady vyplývá z pracovního poměru u zaměstnavatele v místě bydliště nebo v místě sídla firmy. Pro toto pojetí cestovního ruchu je podstatné, že se jedná o změnu místa, dočasnost pobytu i o nevýtěžnou činnost v navštíveném místě.“

Teorii cestovního ruchu se zabývá také autorka M. Hesková, která v publikaci Cestovní ruch [5] zachycuje vznik a vývoj cestovního ruchu, jeho formy, třídění a zvláštnosti trhu v této oblasti. Pojem cestovního ruchu je zde rovněž citován z přijetí jednotného názoru na obsahové vymezení z konference Světové organizace cestovního ruchu v roce 1991.

3.2 Literatura zbývající se teorií sportu

Sport je velmi rozsáhlý společenský jev a není jednoduché obsáhnout všechny jeho ekonomické aspekty. Autoru Jiřímu Novotnému se o to podle mého názoru podařilo v publikaci *Ekonomika sportu* [10]. První část knihy je věnována pojetí sportu v současné společnosti, další velká kapitola se zabývá stručnou historií tělovýchovy a sportu na území České republiky. Čtenáři prostřednictvím této publikace mohou pochopit jak makroekonomický model sportu tak i jeho mikroekonomický význam. Autor zde dále vymezuje specifika ekonomiky sportovního klubu a sponzoringu ve sportu. Na dalších stránkách se věnuje tělovýchovným zařízením a ekonomice provozu těchto zařízení, jejich efektivnosti, finanční náročnosti i využitelnosti. V závěru publikace se autorova pozornost zaměřila na financování olympijského hnutí a ekonomiku vrcholového sportu.

Autor T. Doležal se v publikaci *Sport a prostředí* [3] kromě všeobecného pojetí sportu zabývá plánováním, výstavbou i provozem sportovních zařízení a také sportovními událostmi. Sport podle autora „zahrnuje pohybové aktivity a organizační struktury různých úrovní – od běhání pro zdraví až po vrcholový sport. Na všech úrovních avšak předpokládá sportovní zařízení a vybavení, sportovce, diváky, sponzory, sdělovací prostředky a organizační strukturu. Typy infrastruktury, sportovního zařízení, počtu diváků a sportovců odlišuje jednotlivé typy sportovních akcí“.

3.3 Odborná terminologie

Název **sport** pochází z latinského *disportare* = rozptylovati se. Sport byl původně pohybovou hrou, zábavou, a měl pouze rekreační charakter. Nyní je sport především pohybovou činností založenou na organizovaném závodění, na snaze po nejvyšším výkonu. Rekreační prvek jako prostředek obnovy sil však nevymizel, a proto se sport stává významnou součástí životního stylu moderního člověka. [14]

Rekreace = 1. užší pojetí: souhrn odpočinkových činností, provozovaných ve volném čase (o dovolené) a často jako jedna z forem cestovního ruchu (rekreační CR) – zpravidla však nedaleko bydliště v rámci druhého bydlení, dětských táborů atd.; 2. obecnější pojetí: využití volného času, jehož součástí může být aktivní pohyb, aktivní nebo pasivní účast na různých akcích, cestování a turistika. Základním dělením rekreace

může být dělení podle motivace na zdrojově orientovanou (příroda, venkov) a uživatelsky orientovanou (vytváření podmínek pro rekreaci s dostupností pro velké části populace), další dělení rekreace: letní/zimní, individuální/hromadná, indoorová/outdoorová, v obvyklém prostředí/mimo obvyklé prostředí, jednorázová/pravidelná, aktivní/pasivní, (podle množství fyzické nebo psychické aktivity), organizovaná/neorganizovaná, přírodní/v antropogenním prostředí, v obvyklém prostředí/mimo obvyklé prostředí. Jejím výsledkem by měla být regenerace životních sil účastníků. Za neúčinnější pro regeneraci je považována aktivní outdoorová regenerace mimo obvyklé prostředí. [12]

Sportovně – rekreační služby (v některých publikacích a periodikách označované také jako služby volného času) je možné z hlediska účasti na cestovním ruchu považovat za jedny z nejvýznamnějších. Umožňují účastníkům aktivní využití přírodních a uměle vytvořených předpokladů pro rozvoj sportu, rekreace a turistiky. Budování zařízení pro poskytování sportovně – rekreačních služeb ovlivňuje charakter přírodních podmínek a jejich kvalita. Jde o služby související s využíváním hřišť, tělocvičen, sportovních hal, otevřených i krytých plaveckých bazénů, přírodních koupališť, sportovních stadionů, přírodních a umělých ledních ploch, upravených lyžařských svahů a běžeckých tratí, výtahů, vleků, lanovek atd. [11]

Sportovně orientovaný cestovní ruch zahrnuje krátkodobé či dlouhodobější pobyty se sportovní náplní, zaměřené především na udržování a posilování zdraví a prohlubování morálních a volních vlastností člověka. V praxi nabývá zcela konkrétních forem dle druhů sportů, např. horská či vysokohorská turistika, cykloturistika, vodní turistika, pěší turistika a řady dalších forem. V praxi do tohoto typu cestovního ruchu bývá zařazováno tzv. sportovní diváctví, čili pasivní účast na různých sportovních akcích, pokud se jedná o jejich návštěvu mimo místo bydliště účastníků. [7]

Rekreační cestovní ruch představuje nejširší účast obyvatelstva na cestovním ruchu. Je realizován obvykle ve vhodném rekreačním prostředí, jehož příznivé účinky jsou využívány v rámci reprodukce fyzických a duševních sil člověka. Rekreační cestovní ruch neznamena jen pasivní odpočinek, ale obvykle je spojen s aktivním pobytem v přírodě a aktivním uplatněním celé řady sportovních aktivit, her, zájmů, zálib, koníčků, včetně takových, jakými je např. zahrádkaření, houbaření, kutilství apod. Určitým specifickým typem rekreačního cestovního ruchu je i chataření a chalupaření. [7]

Tělovýchovné zařízení: uměle vytvořené prostředí pro sportování a tělesnou přípravu, jedná se především o hřiště, tělocvičny, plavecké bazény, stadiony, zimní stadiony, lyžařské vleky a sjezdovky apod. [10]

3.4 Sportovní zařízení v literatuře

3.4.1 Výběr místa sportovního zařízení

Při výběru místa budoucího sportovního zařízení je základním požadavkem výběr vhodného typu krajiny. Dále se bere v úvahu snadnost přístupu, blízkost míst osídlení a estetická hodnota vybraného místa. Při racionálním výběru místa hrají roli také otázky finančních nákladů a způsob využití příslušného zařízení (jiná kritéria budou při výběru místa mistrovství světa a jiná při výstavbě rekreačního střediska). Ekologická kritéria výběru jsou vedena snahou minimalizovat vliv na prostředí a vybrat místo z tohoto důvodu nejvhodnější, dále chránit a zachovat charakteristické rysy krajiny.

Při výběru místa sportovní události nebo výstavby sportovního zařízení se berou v úvahu sociální podmínky (např. majetkoprávní poměry, veřejný užitek, veřejná doprava, stávající použitelná a sportovní zařízení, pracovní příležitosti), přírodní zdroje (chráněná území, lesy, vodní plochy), přírodní podmínky (klimatické podmínky, kvalita ovzduší, geomorfologie místa) a kulturní hodnoty (krajina, estetické hodnoty, hodnoty historické, kulturní).

3.4.2 Výstavba sportovního zařízení a jeho využití

Fáze plánování:

- posoudit E. I. A. projektu (vliv projektu na prostředí),
- vyvarovat se výstavby ilegálních staveb,
- zdůraznit tepelnou izolaci, aby se minimalizovala spotřeba energie na vytápění,
- upřednostnit využití alternativních zdrojů energie (např. sluneční energie),
- garantovat ekologický provoz infrastruktury,
- předvídat následnou rekultivaci území a nápravu ekologických škod,
- stavební materiál vybírat podle těchto kritérií: vysoká schopnost tepelné izolace, využívat průmyslové výrobky recyklované a recyklovatelné, výrobky trvanlivé, opravitelné a nahraditelné, materiály, které neobsahují látky toxické a nebezpečné, materiály, které jsou k dispozici v regionu (aby se snížily dopravní náklady),
- dbát na integraci architektury do krajiny,

Fáze výstavby:

- stavět v tom ročním období, které bude nejvíce přijatelné pro faunu,
- instalovat ochrany proti hluku (protihlukové bariéry),
- zajistit ekologické zacházení s půdou (omezit stavební plochu),
- použít ekologicky šetrné stroje,
- v maximální míře vyloučit toxické materiály,
- ekonomický a ekologický management provozu stavby sportovních zařízení,
- dbát o to, aby výstavba probíhala v souladu s plánem,
- používat stavební materiály a techniky šetrné k prostředí.

Fáze využití:

- provoz v energeticky úsporném režimu (systém topení klimatizace, ventilace, atd.)
- redukovat rizika s použitím chemických výrobků
- redukovat rušivé vlivy a hluk. [3]

3.4.3 Provoz sportovního zařízení

Zvláštní pozornost musí být soustředěna k tomu, aby stávající sportovní zařízení byla co nejlépe využita, aby byla v dobrém stavu, aby se na nich zlepšila bezpečnostní opatření a omezil se jejich negativní dopad na životní prostředí.

Provoz sportovních zařízení musí být realizován s ohledem na životní prostředí – s úsporným využitím přírodních zdrojů i energie. Obsluha sportovního zařízení musí být obeznámena s použitím ekologické techniky a s ekonomickým využíváním zdrojů. Musí být redukováno množství odpadu a učiněna opatření k používání recyklovatelného materiálu. Použití nebezpečných látek nebo látek poškozujících životní prostředí bude zakázáno. Je-li jejich použití nezbytné, pak musí být manipulace s těmito látkami v souladu se stávajícími předpisy a musí být kontrolována. Zvláštní pozornost musí být v těchto případech věnována jejich skladování.

Tak jak rostou lidské znalosti a jak se zlepšuje ekologická technologie, mělo by postupně dojít k výměně těch částí sportovních zařízení, které škodí zdraví nebo ohrožují životní prostředí. To se týká dodávek vody, elektrické energie, tepla, klimatizace a ventilačního zařízení. Nová zařízení by měla být s optimálním ekonomickým režimem využití vody i energie. [2]

4 Charakteristika regionu

4.1 Základní charakteristika kraje Vysočina

Kraj Vysočina má centrální polohu v rámci ČR. Jeho povrch je tvořen pahorkatinami a vrchovinami Českomoravské vrchoviny. Nejvyšším bodem kraje je vrch Javořice (837 m n. m.) v Javořické vrchovině. Území kraje je pramennou oblastí významných českých a moravských řek, např. Doubravy, Sázavy, Želivky, Nežárky, Moravské Dyje, Jihlavy, Oslavy, Svatky. [6] Sousedí s krajem Jihočeským, Středočeským, Pardubickým a Jihomoravským. Pouze další dva kraje (Středočeský a Praha) ze 14 mají podobně jako kraj Vysočina vnitrozemskou polohu a jejich hranice se nedotýká státní hranice ČR. Jižní část kraje však zasahuje do pásma podél hranice s Rakouskem.

Rozlohou 6 924,6 km² je kraj Vysočina krajem nadprůměrné velikosti - pouze 4 kraje ČR mají větší plošnou velikost. Při srovnání z hlediska počtu obyvatel se však kraj Vysočina dostává do dolní poloviny pomyslného žebříčku - pouze tři kraje jsou počtem obyvatel menší než kraj Vysočina. Nesoulad těchto dvou základních charakteristik je důsledkem vlivu přírodních podmínek a historického vývoje území, během něhož bylo území kraje zalidněno na poměry České republiky i střední Evropy poměrně řídko. Hustotou zalidnění 75,3 obyvatel na 1 km² zůstává kraj pod průměrem ČR a spolu s krajem Plzeňským a Jihočeským patří mezi tři nejméně zalidněné regiony ČR. [25]

Poloha kraje Vysočina v rámci střední Evropy, resp. Evropy je poměrně význačná. Území kraje je součástí hlavní středoevropské urbanizované osy (Berlín - Praha - Vídeň/Bratislava - Budapešť), která je v širším kontextu součástí hlavní komunikační spojnice severní Evropy a Skandinávie s jihovýchodní Evropou a západní Asií. Významnost polohy je zvláště patrná průběhem komunikací evropského významu, především dálnic D1, železnic (Berlín -) Praha - Havlíčkův brod - Břeclav (- Vídeň/Bratislava) a silnic I/38 (Jihlava - Znojmo - Vídeň (v síti evropských silnic označení E 59).

Hodnota polohy kraje vzhledem k hlavním koncentracím obyvatelstva, výroby a služeb v rámci státu je však v kontrastu k výhodné poloze jen průměrná až podprůměrná. Území kraje je poměrně vzdálené od všech jedenácti hlavních sídelních aglomerací ČR. Nejbližší z nich je brněnská, která zvyšuje významnost východní části regionu. [28]

4.2 Charakteristika kraje z hlediska cestovního ruchu

Téměř celé území kraje Vysočina se nachází v geomorfologické podsoustavě Českomoravská vrchovina a jeho území je tak ve srovnání s ostatními kraji ČR jedním z nejvíce homogenních krajinných typů. Přesto je však území vnitřně diferencováno z hlediska své atraktivity a potenciálního celoročního turistického využití. (Na jedné straně turisticky atraktivnější oblasti např. Humpolecké, Brtnické, Bítešské, Novobystřické, Nedvědicke vrchoviny a zejména Žďárských a Jihlavských vrchů pro letní a zejména zimní rekreaci, na straně druhé méně atraktivní oblasti kotlin (Dačická, Jaroměřická, Jemnická) či pahorkatin (Želivská, Znojemská, Bítovská) - viděno z hlediska délky potenciální turistické využitelnosti). [17]

Z turistické nabídky nabízí kraj zejména příležitosti pro pobytovou letní a zimní turistiku a pro návštěvu hodnotných kulturně - historických památek (městská turistika).

Z atraktivit mezinárodního významu, nacházejících se na území kraje, lze uvést zejména městskou památkovou rezervaci Telč, židovskou čtvrť a baziliku sv. Prokopa v Třebíči a areál národní kulturní památky poutního kostela sv. Jana Nepomuckého na Zelené Hoře u Žďáru nad Sázavou, které jsou zapsány na Seznamu světového dědictví UNESCO. Dalšími významnými turistickými atraktivitami jsou městské památkové rezervace Jihlava a Pelhřimov a národní kulturní památky hrad Pernštejn v Nedvědicích a rodný dům Karla Havlíčka Borovského v Havlíčkově Borové. V kraji je velké množství dalších jedinečných kulturních a přírodních atraktivit. (Přílohy č. 4 a 5). Velkou environmentální i estetickou hodnotu má jedinečná kulturní krajina Vysočiny, která sama o sobě vytváří atraktivní prostředí pro trávení volného času. Pro svoji přírodní i kulturní hodnotu má krajina značné části Vysočiny statut chráněných území – největší z nich jsou CHKO Žďárské vrchy a CHKO Železné Hory, dále několik přírodních parků, řada národních přírodních rezervací, přírodních rezervací aj. [28]

Dominantní rekreační funkcí území je středně náročná pobytová i pohybová turistika s významnou letní sezónou. Značný rekreační potenciál mají zejména lokality v údolí řek Sázavy (Hamry n. Sáz., Stvořidla aj.), Doubravy (Bílek), Jihlavy (např. v lokalitách Rantířov, Luka nad Jihlavou, Číchov, Třebíč, Mohelno aj.), Svratky (v celé délce od Svratky přes Jimramov a Vířskou nádrž k Borači), Oslavy (pod Velkým Meziříčím, Vaneč, Náměšť n. Osl., Kladeruby n. Osl. aj.), dále např. Balinské údolí, údolí Loučky/Bohrůvky, Bystřice, Chvojnice, Rokytne, Brtnice, Želetavky, Želivky a Hejlovky atd. Jejich turistická atraktivita je zvýšena četnými hradními zříceninami na ostroších nad

údolími. Samotné prameny větších řek, např. Dyje a Svratky, jsou cílem turistických výletů. Charakter krajiny dotvářejí četné rybníky - nejvýznamnější z nich jsou v oblasti rozvodí Sázavy a Doubravy (Velké a Malé Dářko, rybník Řeka), v okolí Nového Veselí (Matějovský, Veselský, Rendlíček) a Bohdalova, Medlov, Sykovec a Milovy ve Žďárských vrších, Velkopařezítý, Žibřid a další v Jihlavských vrších, dále rybníky na Křižanovsku, Náměšťsku, Kamenicku a Žirovnicku, vodní plochy v okolí Lipnice nad Sázavou, Domanínský rybník a mnoho dalších. Další vodní plochy vytvářejí údolní nádrže na Trnavě (Želiv), Hejlovce (Sedlice), Jihlavě (Dalešice), Svratce (Vír), Oslavě (Mostišť), Sázavě (Pilská nádrž) aj.

Pro zimní turistiku a sporty je vhodná většina území Českomoravské vrchoviny, zejména pro běžecké lyžařské sporty (v okresech Pelhřimov, Havlíčkův Brod, Jihlava a Třebíč ovšem jen lokální lyžařská střediska na Křemešniku, u Křešina, Božejova, na Melechově, Javořici, Čerínku aj.). Výjimečné je postavení chráněné krajinné oblasti Žďárské vrchy (hlavní střediska Nové Město na Moravě, Nedvědice, Fryšava, Tři Studně, Rokytno, Sněžné), která je lyžařskou oblastí celostátního významu a má tradici pořádání mezinárodních závodů.

4.3 Služby cestovního ruchu

Předpokladem úspěšného rozvoje cestovního ruchu je dostatečná materiálně-technická základna. Ta představuje souhrn hmotných prostředků, které slouží účastníkům cestovního ruchu a k tvorbě a realizaci služeb pro tyto účastníky. Mezi tyto prostředky řadíme ubytovací, stravovací, sportovní, kulturní a společenská zařízení, dopravu, ale i další služby, které umožňují hodnotné trávení volného času a zlepšují kvalitu života. Celková kvalita, úroveň, pestrá skladba i přiměřená kapacita je rozhodujícím faktorem pro spokojenost turistů a návštěvníků.

Požadavky na infrastrukturu cestovního ruchu se přitom poměrně rychle mění při stále vzrůstajících nárocích na její kvalitu. Rozhodování o investicích do infrastruktury cestovního ruchu je tedy poměrně náročné jak z hlediska vztahu infrastruktury k jednotlivým produktům, tak z hlediska čerpání veřejných prostředků.

Cestovní ruch prožívá ve světě razantní vývoj. Využívání volného času a osobní mobilita dosáhly vysokých hodnot, což se pochopitelně odráží i v chování a požadavcích návštěvníků a turistů. Problémem v oblasti poskytování služeb cestovního ruchu

(především ubytovacích a stravovacích služeb) je kategorizace, resp. klasifikace jednotlivých zařízení, která odráží současné požadavky zákazníků a podnikatelů v cestovním ruchu a je srovnatelná s podobnými klasifikacemi v zemích EU. Jejich hlavní význam spočívá především v dalším zkvalitňování a ve zvýšení konkurenceschopnosti těchto služeb cestovního ruchu v ČR. [27]

4.3.1 Ubytovací zařízení

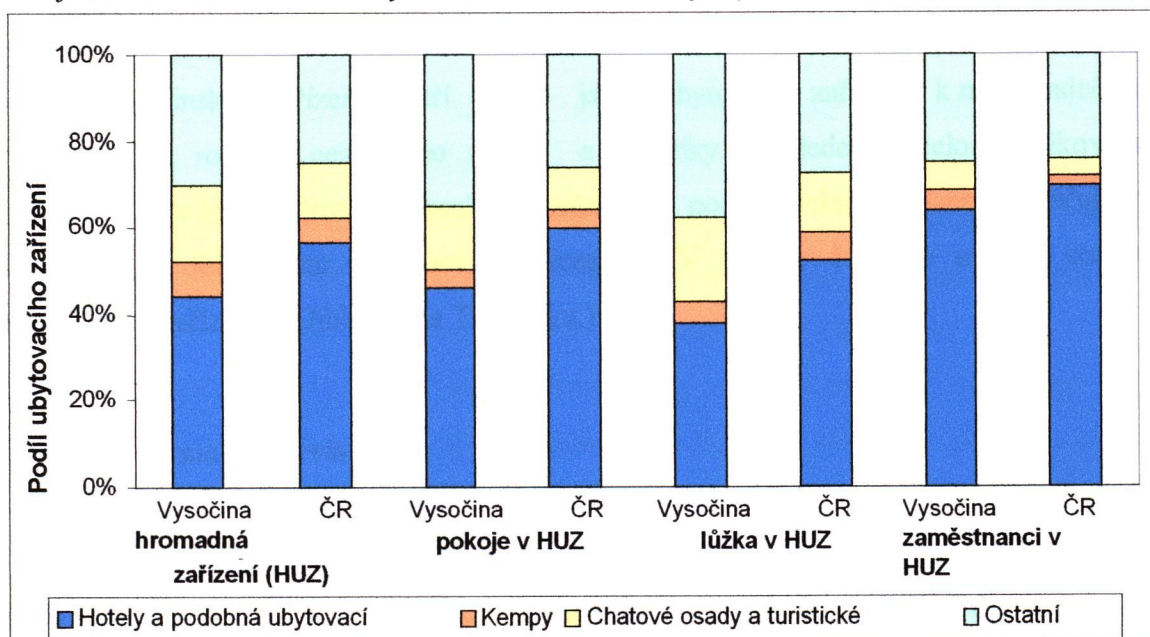
Možnosti ubytování jsou jedním z nejzákladnějších předpokladů k rozvoji cestovního ruchu a turistiky. Vysočina je však krajem, který zatím zahraniční turisté až na některé výjimky neobjevili. Podílem turistů v ubytovacích zařízeních se Vysočina řadí v rámci České republiky k průměrně až méně navštěvovaným turistickým oblastem. Ubytovací kapacity jsou vzhledem k velikosti kraje jedny z nejnižších v republice.

V průběhu roku 2005 navštívilo kraj téměř 400 tisíc hostů, kteří se ubytovali v hromadných ubytovacích zařízeních. Další návštěvníci si zvolili ubytování u příbuzných, známých nebo v pronajatých bytech. Bohužel počet zahraničních turistů v kraji v posledních letech vytrvale klesá, zatímco tuzemských turistů přijíždí stále více.

V kraji Vysočina se nachází pouze 364 hromadných ubytovacích zařízení (HUZ), tj. 4,6 % všech HUZ v ČR, což je podobně jako v případě podílu lůžek v HUZ po Pardubickém a Olomouckém kraji nejméně mezi kraji. O nižším standardu ubytovacích zařízení než na úrovni celé ČR svědčí vyšší průměrný počet lůžek na jednom pokoji a rovněž vyšší počet lůžek na jednoho pracovníka. V kraji Vysočina je celkově menší průměrná velikost ubytovacích zařízení. Naopak pátý nejvyšší je v kraji Vysočina podíl míst pro stany a karavany. (Graf č. 1.) V rámci ČR tedy kraj v současné době nepředstavuje turistický region nadprůměrného významu. [15]

Struktura ubytovacích zařízení v kraji se významně odlišuje od průměru ČR, a to především nižším podílem hotelů a "jim podobných ubytovacích zařízení" (především penziony). V hotelovém pokoji v kraji je průměrně 2,5 lůžka, tedy opět poněkud více než v ČR (2,3 lůžka). V kraji je významně vyšší podíl lůžek v chatových osadách, turistických ubytovnách a také v „ostatních ubytovacích zařízeních.“

Graf č. 1: Struktura hrom. ubytovacích zařízení v kraji Vysočina a v ČR (k 31. 12. 2005).

Zdroj: Kapacita hrom. ubyt. zařízení cest. ruchu k 31. 12. 2005. ČSÚ, Praha, 2005.

Ubytovací kapacita zařízení cestovního ruchu je v kraji rozmístěna nerovnoměrně. Největší kapacita je koncentrována v okrese Žďár nad Sázavou, kde je soustředěno 32,5% zařízení, 34,5% lůžek a 39,9% zaměstnanců ubytovacích zařízení v kraji Vysočina. V okrese Pelhřimov, který je druhou nejvýznamnější koncentrací ubytovací kapacity, se nachází 21,7% zařízení, 22,9% lůžek a 17,7% osob zaměstnaných v ubytovacích zařízeních v kraji Vysočina. Relativně nejkvalitnější ubytování je podle dostupných pramenů v okrese Jihlava, kde na jednoho zaměstnance připadá 9,1 lůžek. [16]

Průměrný počet přenocování hostů (3,1) byl v roce 2005 na Vysočině o něco nižší než v ČR (3,3) a třetí nejnižší ze všech krajů ČR. Průměrný počet přenocování hostů-cizinců (3,0) byl v roce 2005 rovněž mírně nižší než v ČR (3,1), avšak ještě nižší počet přenocování cizinců vykazalo 7 dalších krajů. Využití lůžkové kapacity je poměrně nízké: z podílu počtu přenocování a počtu lůžek vyplývá, že kapacita hromadných ubytovacích zařízení v kraji Vysočina byla využita jen ze 17,1% (v ČR 25,0%). [25]

4.3.2 Stravovací zařízení

Pohostinská zařízení patří stejně jako ubytovací zařízení k nejzákladnějším předpokladům rozvoje cestovního ruchu a turistiky. Vzhledem k celorepublikovému srovnání se v kraji Vysočina nachází průměrný počet těchto zařízení zajišťujících stravování a občerstvení v odpovídající kvalitě. (V příloze č. 6 je uveden seznam stravovacích zařízení na Jihlavsku a Třebíčsku.)

4.3.3 Informační servis

Mezi významné služby cestovního ruchu, které velkou mírou přispívají k jeho úspěšnému rozvoji, řadíme dostupnost spolehlivých turistických informací. Tyto informace jsou potřebné nejen domácím a zahraničním turistům, ale jsou důležité i pro místní občany a podnikatele. Kvalita informací, jejich spektrum, uspořádání a způsob poskytování významnou měrou ovlivňují pobyt návštěvníků a turistů v regionu a podílí se také na vytváření výsledného dojmu, který si z regionu odvázejí. Mohou přispívat i ke koordinaci aktivit regionálních subjektů činných v oblasti cestovního ruchu.

V této souvislosti se plně projevuje význam různých turistických informačních středisek, resp. center a podobných zařízení, která mnohdy patří k prvním kontaktovaným či přímo navštíveným místům v dané lokalitě. Široce propojená síť fungujících turistických informačních center je všude ve světě prověřeným účinným nástrojem rozvoje cestovního ruchu ve městech i regionech. Takové místo je vždy nejvýznamnějším kontaktním bodem mezi různými subjekty cestovního ruchu a zákazníky. Patří rovněž k nejdůležitějším článkům praktické propagace města či regionu. [27]

Informační centra poskytují komplexní a systematický informační servis turistům. Samozřejmostí je informační servis pro turisty, návštěvníky i místní obyvatele, který je zjišťován jak verbální formou, tak i poskytováním tištěných materiálů. K dispozici je zde poměrně standardní nabídka služeb a informačních materiálů či publikací o městě a jeho blízkém okolí. (Přehled informačních center na Vysočině je k dispozici v příloze č. 7).

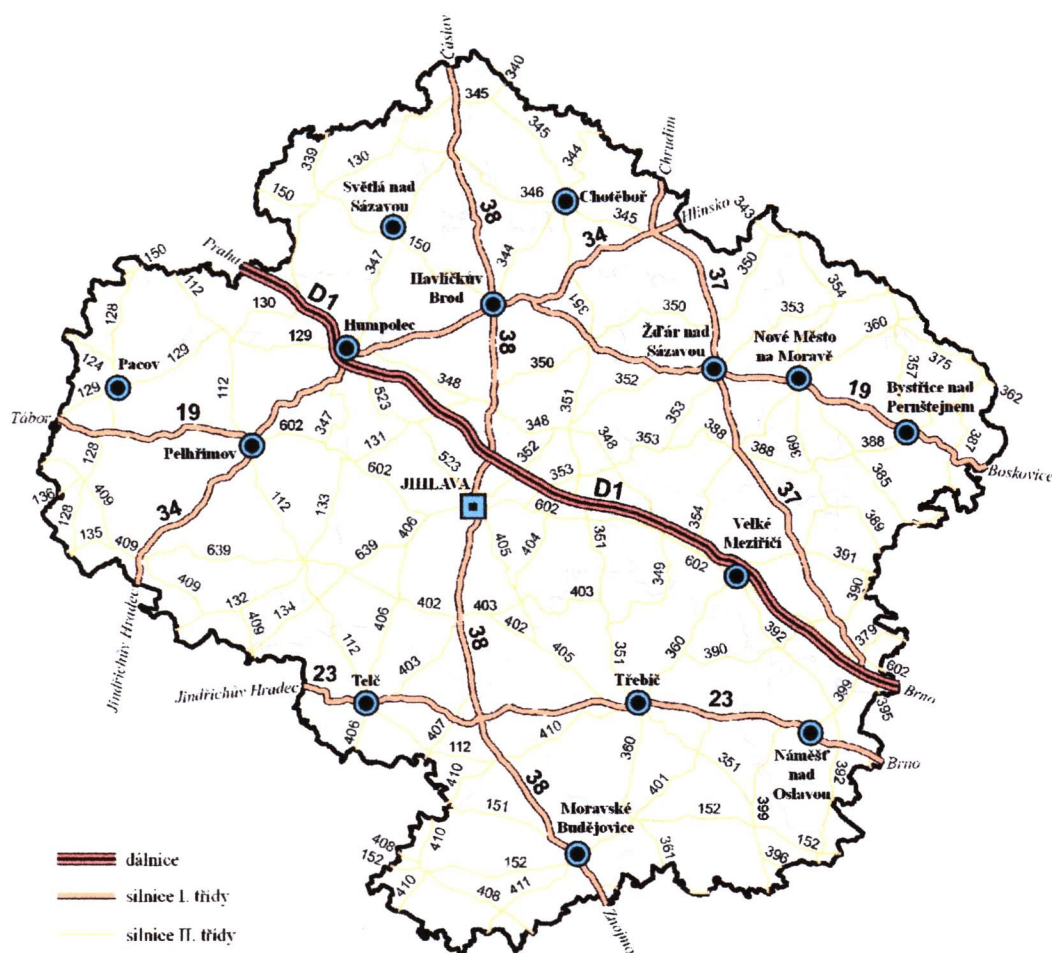
Část turistických informací poskytují i některé další subjekty činné v cestovním ruchu (např. ubytovací a stravovací zařízení, cestovní kanceláře). Rozsah a kvalita nabízených informací je však značně rozdílná. [16]

4.4 Dopravní dostupnost

Územím prochází důležité dálkové linie mezinárodního i národního významu s výrazným podílem tranzitu. Nejvýznamnějšími dopravními spojnícemi jsou: dálnice D1 (v severní části okr. Jihlava), která je součástí koridoru Berlín-Praha-Brno-Břeclav-Vídeň/Bratislava-Budapešť (E50 a E65), silnice I/38 (E 59) jako historická tradiční cesta Praha – Vídeň a železnice – elektrizovaná trať č. 250 Havlíčkův Brod-Brno.

Zdrojem důležitosti na střední úrovni tak jsou zejména hlavní dopravní osy, vedle zmíněných také další prvořadě spojnice aglomerací ČR. Je to především železnice Brno - Třebíč - Jihlava - Veselí nad Lužnicí - České Budějovice, silnice I/23 Brno - Třebíč - Telč - České Budějovice, silnice I/38 Jihlava - Havlíčkův Brod - Kolín aj. Většina komunikací nadregionálního významu sleduje směr severozápad - jihovýchod, resp. západ - východ, zatímco významné komunikace v kolmém směru v území chybějí. [25]

Mapa č. 1: Základní silniční síť kraje Vysočina (31.12.2005).

Zdroj: Krajský úřad kraje Vysočina.

V kraji je dopravní obsluha zabezpečována výhradně železnicí a prostřednictvím pozemních komunikací. Není zde žádný splavný tok a letiště jsou využívána k vojenským či sportovním účelům. Délka silniční sítě převyšující 5 tisíc km se ve srovnání s jinými kraji podílí na celostátní síti vysoce nadprůměrně. Délka silnic vztažena na 1 obyvatele je nejvyšší ze všech krajů a je téměř dvakrát větší než celostátní průměr. Podstatnou část sítě tvoří silnice 3. třídy (59 %), doplněné silnicemi 2. třídy (33 %). (Příloha č. 3).

4.5 Turistická návštěvnost

Počet návštěvníků a turistů v regionu patří k základním „stavebním kamenům“ pro plánování rozvoje cestovního ruchu. Slabou stránkou turistické návštěvnosti je sezónnost (s částečnou výjimkou atraktivních městských center, např. Telče a Jihlavy), přičemž rozhodující část připadá na letní sezónu. Zimní turistickou návštěvnost zatím většinou nasycují města (v rámci tranzitu, služebních a obchodních cest) a zimní turistická střediska, mimo ně je turistická návštěvnost v zimní sezóně nízká.

Cizinci tvořili v roce 2005 asi šestinu (16,1%) všech návštěvníků hromadných ubytovacích zařízení kraje Vysočina. Za tento rok navštívilo kraj celkem 399 905 hostů, z nichž 64 194 byli cizinci. Vysočina je tak turistickým regionem s výraznou převahou domácích návštěvníků. Občané České republiky v průměru pobývají v kraji déle než zahraniční turisté a to o cca 0,5 dne. [15] Pro určité srovnání vývoje turistické návštěvnosti je uvedena následující tabulka, která ukazuje návštěvnost v roce 1998 a 2005.

Tab. č. 1: Hosté v ubytovacích zařízeních (k 31.12.2005).

Ukazatel	1998	2005
Hosté v ubytovacích zařízeních	381 374	399 905
V tom: z ČR	320 527	335 711
z ciziny	60 847	64 194
Počet přenocování	1 665 470	1 368 955
V tom: občané ČR	1 506 027	1 194 233
cizinci	159 443	174 722
Průměrná doba pobytu (dny)	5,4	4,4

Zdroj: ČSÚ.

Mezi návštěvníky ze zahraničí tvořili v roce 2005 největší skupinu hosté z Německa. Průměrný počet přenocování těchto hostů je v kraji Vysočina výrazně nižší než je průměr ČR. S odstupem za nimi následují hosté ze Slovenska. Zde je průměrný počet přenocování ve srovnání s ČR naopak výrazně vyšší. Ve srovnání s celorepublikovým průměrem navštěvují kraj Vysočina méně často hosté z Velké Británie, USA, Itálie, Dánska a Ruska. Specifická je návštěvnost hostů z Rakouska jako nejbližšího státu. Jeho hranice se v nejbližším místě přibližuje jen cca na 5 km od hranic kraje, přičemž i přes členství ČR v EU jde dosud o hranici mezi hospodářskými a společenskými systémy s různou životní úrovní i kupní silou obyvatel. Velkou část návštěvnosti hostů z Rakouska tvoří jen jednodenní či jen několikahodinové návštěvy s nízkými efekty pro podnikatele v cestovním ruchu („nákupní turistika“). Navíc lze v budoucnosti očekávat snižování rozdílů v kupní síle obyvatelstva a tím postupnou ztrátu výhody, která ze stávajícího stavu plyne pro některé podnikatele v příhraničních oblastech a lokalitách. [25]

Jednotlivá turisticky atraktivní místa kraje Vysočina se liší svým významem pro podnikání v cestovním ruchu. Rozdílná významnost se projevuje různě vysokým objemem návštěvnosti, strukturou návštěvníků, sezónností apod. Atraktivita jednotlivých lokalit je však proměnlivá pro jednotlivé sociální a zájmové skupiny a je obtížné ji nějak empiricky hodnotit. O návštěvnosti lokalit navíc chybí spolehlivé informace. Jednou z cest, jak přilákat více cizinců na Vysočinu, je zvýšení kvality ubytovacích zařízení, tak aby více odpovídala evropským standardům. Na podporu cestovního ruchu je také zaměřena přeshraniční spolupráce.

4.6 Nejvýznamnější formy turistiky na Vysočině

Pěší turistika a cykloturistika patří mezi nejvýznamnější formy turistiky v kraji. Existuje tady poměrně hustá síť turistických a cykloturistických tras, udržovaná Klubem českých turistů a některými místními neziskovými organizacemi. Nedostatečný je počet tematických tras, zapojení existujících tras do turistických programů, terénní informační systém a drobný mobiliář na těchto trasách i podíl bezpečných úseků (s vyloučením motorové dopravy) na existujících cyklotrasách.

4.6.1 Pěší turistika

Značení turistických tras a jejich pravidelná údržba patří k jedné z nejdůležitějších aktivit členů Klubu českých turistů (KČT). Vytvořená síť pěších značených tras je svoji hustotou, kvalitou a pokrytím celého území republiky, hodnocena jako nejlepší v Evropě. Všechny vyznačené trasy jsou zakresleny v turistických mapách edice KČT (M 1:50 000). [9]

Kraj Vysočina je protkán hustou sítí 2 900 km značených pěších turistických tras, které poskytují neopakovatelné zážitky milovníkům mlčenlivé přírody. Vedou po zadumaných lesních cestách, malebnými údolími i okolím vodních nádrží. Umožňují seznámit se s chráněnými územími, památkami lidového stavitelství či pokochat se pohledem na krajinu z romantických skalních vyhlídek. [17]

Jednou z mnoha atraktivních tras je 21 km dlouhá stezka kolem unikátní přírodní lokality - Mohelenské hadcové stepi do údolí Oslavy. Výchozím bodem je obec Kramolín. Turisté prochází naučnou stezkou přes Národní přírodní rezervaci Mohelenská step tzv. jarním vyhlídkovým okruhem. Jedná se o formaci skalní stepi na hadcových skalách, které se tyčí nad řekou příkře skloněným svahem. Spodní varianta vyhlídkového okruhu vede po levém břehu řeky Jihlavy. Zcela zblízka si návštěvníci mohou prohlédnout skaliska, která tvoří skalní hadcovou step. Na cestě je možné se občerstvit v městečku Mohelno. Další zastávkou by mohl být Vlčí kopec, kde se nachází bývalý lovecký zámek. Odtud cesta pokračuje krásnou Haugwitzovou alejí s prastarými stromy (250 let). Na konci túry čeká turisty 41 m vysoká rozhledna Babylon v empírovém slohu z roku 1831.

Dobrodružná túra z Náměště nad Oslavou během svých 26 km zavede turisty do malebného údolí řeky Oslavy a ke třem starobylým ruinám hradu Lamberk, Kraví hora a Levnov. Dobrodružná cesta podél divoké Oslavy mezi kamením a padlými stromy okořeněná některými obzvláště akčními místy zajištěnými řetězy nebo lany potěší každého milovníka náročnější turistiky. Ze skály, na které byl postaven Lamberk, je nádherný výhled do kaňonovité části údolí řeky Oslavy a prostřednictvím informační tabule o historii hradu si lze barvitě představit, jak to zde kdysi vypadalo. Z dalšího hradu, Kraví hory, se dochoval příkop, torzo válcové věže a skromné zbytky hradeb a obytných budov. V údolí Oslavy a Chvojnice ohromí mohutná skaliska se zříceninou Levnov. Zde se lze na vlastní nebezpečí projít a kochat se úchvatnými rozhledy. [18]

4.6.2 Cykloturistika

Cyklistické stezky plní obvykle v oblastech položených v rovině funkci dopravní a umožňují bezpečnou dopravu obyvatel do školy a zaměstnání. V oblastech s atraktivním okolím na druhou stranu převažuje jejich rekreační funkce. V tomto případě se nesmí zapomínat na návaznost na regionální a nadregionální trasy. [9]

Řešený region je tím druhým příkladem. Právě díky poloze, přírodním podmínkám a kulturně-historickým atraktivitám se v zájmovém území rozvíjí cykloturistika, a to i v mezinárodním kontextu (Greenways Praha – Wien, Eurovelo Praha – Brno). Trasy jsou vedeny zajímavými oblastmi, převážně s využitím silnic s menším provozem.

Cyklistické stezky jsou značeny čísly na barevných značkách, které jsou umístovány v terénu obdobným způsobem jako turistické značky. Podle charakteru cyklotras (dálkové, místní, regionální) jsou rozděleny do 4 kategorií, které jsou označovány jedno - až - čtyřcifernými čísly. [17]

Cyklistické trasy jsou značeny v cykloturistických mapách vydavatele Shocart (M 1:75 000) a v turistických mapách vydávající Klub českých turistů (M 1:50 000). V zájmovém území jsou cyklistické trasy lokální úrovně, které byly vybudovány v rámci Programu obnovy venkova a programu Phare.

V kopcovité krajině Vysočiny naleznou vyznavači cykloturistiky přes 2000 km značených tras. Mlčenlivou krajinou je zavedou do malebných městeček, kde představí působiště významných osobností, seznámí s mnohými stavebními památkami a umožní přehlédnout kraj z několika rozhleden. [18]

Jednou z cyklostezek je tzv. malý a velký okruh kolem Telče, který představí vedle skvostného telčského zámku i venkovské kostelíky, památné stromy i chráněná území Jihlavských vrchů. Seznámení s tradicí betlémářství v Třešti lze doplnit výletem k pramenům Moravské Dyje, návštěvou romantického hradu Roštejn a ti zdatnější si mohou vyšlápnout až na vrchol Čerřínek.

Z Telče lze jižním směrem vyrazit přes Dačice do Slavonic a napojit se na česko-rakouskou příhraniční trasu Greenways Praha-Wien. Z dálkové Českomoravské trasy lze na Žďársku odbočit na Santiniho trasu spojující místa působení tohoto velkého barokního architekta. Architektonickou perlou na této trase je poutní kostel sv. Jana Nepomuckého na Zelené hoře u Žďáru nad Sázavou. Na samotném začátku trasy si mohou cyklisté výlet zpestřit zastávkou u Velkého Dářka, největšího rybníka na Vysočině, popř. pěšky projít naučnou stezkou chráněným rašeliništěm.

Nejkratší cyklotrasa měří 31 km a z malebného městečka Kamenice nad Lipou turisty provede lesy rozprostírajícími se podél úzkorozchodné železnice. Nejdelší trasa mezi Jevišovkou a vodní nádrží Dalešice měří 65 km a vychází a končí v Jaroměřicích nad Rokytnou. Cestou se nabízí návštěva zříceniny hradu Bukovina nebo občerstvení v dalešickém pivovaru, kde se natáčel film Postřižiny. Výlet krajinou plnou rybníků a malebných vesniček v okolí nádrže Mostišťe může zpestřit pobyt ve Velkém Meziříčím. K náročnějším trasám patří výlet Svrateckou pahorkatinou. Projíždí se hlubokým údolím říčky Nedvědičky, okolo vodní nádrže Vír a návštěvníci si zde mohou prohlédnout mohutný hrad Pernštejn.

Novinkou sezóny 2005 se stal cyklobus, který na Vysočině jezdil od 1. července do 31. srpna vždy v sobotu a v neděli. Provozovatelem je společnost CONNEX Východní Čechy a. s. Chrudim. Autobus má speciální vlek pro cca 20 kol a jezdí z Havlíčkova Brodu do Žďáru nad Sázavou přes Stříbrné hory, Příbyslav a Sázavu. Ze Žďáru nad Sázavou pak milovníci cykloturistiky mohou zamířit na Havlíčkobrodsko přes Škrdlovice a Ždírec nad Doubravou. [24]

5 Volnočasové aktivity a sport na Vysočině

Základní podmínkou intenzivního kulturního, společenského a sportovního dění je v první řadě aktivní poptávka občanů podpořená dostatkem prostoru pro tyto aktivity. Vytvořit pro občany i návštěvníky regionu podmínky v oblasti občanského a společenského života, podporovat zájmové spolky a zapojení občanů do řešení rozvoje města, aktivní způsoby trávení volného času, rozvíjet kulturní a sportovní příležitosti, to vše patří k trendům ve společnosti na přelomu tisíciletí. [26]

Soubor zařízení umožňující trávení volného času a zvyšující kvalitu života obyvatel žijících v regionu odpovídá svým stavem, kapacitou a sortimentem typické povaze méně urbanizovaným, resp. venkovským oblastem (mimo větší města). Neodpovídá však optimálním požadavkům dynamického rozvoje společnosti i návštěvnosti turistů.

5.1 Kultura

Na území kraje Vysočina se nachází stabilní síť kulturních zařízení. Vybavenost kraje kulturními zařízeními pro trávení volného času je srovnatelná s průměrem ČR a odpovídá postavení regionu v rámci České republiky. (Tabulka č. 2).

V kraji je velmi hustá síť veřejných knihoven, což je podmíněno sídelní strukturou území. Celorepublikový průměr také vysoko převyšuje počet ostatních kulturních zařízení mezi něž patří kulturní domy, kulturní kluby, samostatné kulturní sály, samostatné klubovny a kluby důchodců, jejichž využití je ovšem často limitováno finančně i technickým stavem. Nezastupitelnou roli v kulturním životě kraje mají i bohaté regionální folklórní tradice, které jsou významné jak pro identifikaci obyvatel s územím, tak pro zvýšení atraktivity pro cestovní ruch. Kulturní aktivity a jednotlivé akce jsou ovšem vázány zejména k tradičnímu kulturnímu centru regionu, a to k bývalým okresním městům. Obce samotné si udržují své tradiční kulturní a folklórní akce, lidové poutě a další slavnosti, které jsou v některých případech i nadregionálního významu. Celkový počet a struktura provozovaných kulturních zařízení a tradičních akcí se jeví jako relativně standardní. Muzea a galerie uchovávají a prezentují kulturní dědictví historických a folklórních tradic i současných uměleckých směrů. [28]

Tab. č. 2: Přehled vybraných kulturních zařízení v okresech kraje Vysočina k 31. 12. 2005.

Okres	stálá kina	divadla	muzea a galerie	veřejné knihovny včetně poboček	přírodní amfiteátry
Havlíčkův Brod	10	0	11	142	5
Jihlava	8	2	26	102	1
Pelhřimov	10	2	23	101	2
Třebíč	11	1	22	172	9
Žďár n. S.	5	2	21	148	11
kraj Vysočina	44	7	103	665	28
(na 10 000 ob.)	0,85	0,12	1,99	12,83	0,54
Česká republika	696	240	1507	7103	325
(na 10 000 ob.)	0,68	0,23	1,47	6,95	0,32

Zdroj: ČSÚ.

Na území kraje Vysočina se nachází množství kulturních památek, hradů, zámků, církevních staveb, domů, kapliček a soch světců, pokrývajících v podstatě celé jeho území. V kraji se nachází devět národních kulturních památek včetně tří památek UNESCO. Výjimečným kulturním bohatstvím jsou také městské a vesnické památkové rezervace, městské a vesnické památkové zóny, krajinné památkové zóny a ochranná pásma. Těmito památkami mohou být nemovité i movité věci popř. jejich soubory, které jsou významnými doklady historického vývoje, životního způsobu a prostředí společnosti od nejstarších dob do současnosti. [21]

5.2 Sport

Sportovní činnost patří v současné době k nejvíce vyhledávaným aktivitám provozovaným v rámci využití volného času.

Masová tělovýchova a sport jsou prostřednictvím městských a vesnických jednot a organizací, zásluhou školství rozmístěny dle specifických podmínek po celém území regionu. Možnosti k provozování amatérského a rekreačního sportu a k aktivnímu trávení volného času jsou v jednotlivých obcích regionu podle informací starostů obcí a vlastního

terénního šetření poměrně různorodé. [16] Celkový počet a struktura provozovaných zařízení a konaných akcí se jeví jako relativně standardní. S výjimkou větších měst, tak odpovídá podobným typům venkovských regionů.

Stav a kvalita sportovních zařízení je v celém zájmovém území velmi nerovnoměrná, v rozmezí od nového moderního zařízení po naprosto nevyhovující stav. V poslední době je v některých částech regionu viditelná snaha o zlepšení současné situace. Takovým příkladem může být otevření aquaparku Vodní ráj v Jihlavě s celoročním provozem (v roce 2001), zahájení provozu zimního stadiónu v Moravských Budějovicích (v roce 2005), plánovaná výstavba nových tělocvičen v Lukách nad Jihlavou a v Moravských Budějovicích. [26]

V zájmovém území se nachází mnoho rybníků, z nichž většina v letních měsících není vhodná z hlediska hygieny ke koupání. Největší vodní plochou v regionu je vodní nádrž Dalešice (147 ha) na středním toku řeky Jihlavy, která zahrnuje 2 nádrže – hlavní nádrž u obce Kramolína a vyrovnávací nádrž u Mohelna. Její celková plocha je 480 ha. Hartvíkovická pláž nádrže (u Autocampingu Hartvíkovice) umožňuje kvalitní koupání a provozování vodních sportů. V blízkosti všech významných obcí a měst jsou příležitosti letního přírodního koupání.

Další možnosti ke koupání především na Jihlavsku a Třebíčsku nabízí městská a místní koupaliště: Hrotovice, Jemnice, Jihlava, Moravské Budějovice, Kamenná, Luka nad Jihlavou a Třebíč. V kraji se nachází 14 krytých bazénů, které jsou soustředěny především do větších měst.

Předpoklady pro zimní lyžařské sporty jsou poněkud příznivější v oblasti podél severovýchodní hranice kraje, především ve Žďárských vrších s centrem lyžařských sportů v Novém Městě na Moravě, avšak předpoklady pro zimní lyžařskou turistiku, dané konfigurací terénu, nadmořskou výškou a existencí vhodných tras, jsou na většině území kraje, a vyhlášená střediska sjezdového lyžování jsou také např. v blízkosti Velkého Meziříčí, Třebíče nebo na Čerínku a Křemešníku. Převážná většina těchto středisek má i umělé osvětlení (Brtnice, Mrákotín, Čerínek u Jihlavy a Luka nad Jihlavou). [28]

Provoz zařízení a konání sportovních akcí zajišťují místní sportovní kluby, tělovýchovné a jiné sportovní organizace organizované pod Českým svazem tělesné výchovy a pod Českou župou sokolskou. Na území řešeného regionu se koná celá řada různých sportovních akcí a soutěží. Většina obcí se účastní tradičních sportovních soutěží na různých výkonnostních úrovních.

5.3 Sportovní zařízení na Vysočině

Vybaveností sportovišti pro širší veřejnost je kraj Vysočina v ČR mírně nadprůměrný. Mírně nadprůměrná je jak vybavenost tělocvičnami, včetně školních s přístupem veřejnosti, tak stadiónů a krytých bazénů. Tato příznivá konstatování však v žádném případě neznamenají, že vybavenost kulturními a sportovními zařízeními v obcích kraje je dostačující a vyhovující, ani to nevypovídá nic o technickém stavu těchto zařízení. Tato zařízení se však také koncentrují do bývalých okresních měst a jejich přístupnost ze vzdálenějších míst je omezená dopravní dostupností. [26] Mimo okresní města je důležitá činnost sportovních jednot a klubů, které jsou především na venkově základem veřejné tělovýchovy, ale také organizátorem společenského a kulturního života. Porovnání počtu sportovišť v ČR, v kraji a jeho okresech se nachází v tabulce č. 3, porovnání průměrů na 10 tisíc obyvatel ukazuje tabulka č. 4.

Tabulka č. 3: Přehled sportovišť k 31.12.2005.

Sportoviště	ČR	VYS	HB	JI	PE	TR	ZR
Tělocvičny s přístupem veřejnosti	5219	317	60	58	42	72	85
Stadiony otevřené	841	43	6	6	11	11	9
Stadiony kryté	81	0	0	0	0	0	0
Kryté bazény	323	14	1	3	1	4	5
Zimní stadiony (kryté i otevřené)	220	17	4	2	2	2	7

Zdroj: ČSÚ.

Tabulka č. 4: Porovnání počtu sportovišť v poměru na 10.000 obyvatel v roce 2005.

Sportoviště	Ø ČR na 10.000 obyvatel	Ø kraj na 10.000 obyv.
Tělocvičny s přístupem veřejnosti	5,11	6,13
Stadiony otevřené	0,82	0,83
Stadiony kryté	0,08	0
Kryté bazény	0,32	0,27
Zimní stadiony (kryté i otevřené)	0,22	0,33

Zdroj: ČSÚ.

5.4 Podpora sportu na Vysočině

Snahou volnočasové koncepce pro roky 2002 – 2004 bylo navrhnout kroky, které měl kraj Vysočina učinit, aby se podařilo postupně zlepšovat podmínky v oblasti sportu, a odstartovat tak spolupráci s organizacemi, zabývajícími se sportovní a rekreační činností.

V rámci Fondu Vysočiny byl vytvořen systém pro přidělování finančních prostředků z grantových programů na podporu sportu a sportovních aktivit. Žadatelé si již, přes počáteční problémy, na tento systém zvykli. Problémem tak zůstává jediné výstavba a údržba sportovních zařízení, kde Fond Vysočiny není schopen ani zdaleka pokrýt požadavky sportovních organizací. Vzhledem k tomu jsou významná sportoviště podporována přímo z rozpočtu kraje. V roce 2003 dostal podporu fotbalový stadion v Jihlavě a v roce 2004 dostal krajský atletický svaz podporu ve výši 6,5 mil Kč na výstavbu tartanové dráhy. [18]

Mimo této činnosti poskytuje kraj a jeho zástupci záštitu nad sportovními akcemi (soutěže, turnaje, závody atd.) a také prostory krajského úřadu pro konání různých akcí se sportovní tematikou (školení, výroční schůze atd.).

Podporou sportu na Vysočině se zabývá i Statutární město Jihlava, které je jediným zakladatelem a majitelem společnosti Služby města Jihlavy. Tato společnost je založena za účelem poskytování veřejně prospěšných služeb pro obyvatelstvo i podnikatele s cílem vykonávat tyto služby efektivně a kvalitně s možností jejich operativního poskytování podle představ a potřeb města a ostatních zákazníků. Společnost prošla v průběhu své existence řadou změn a v současnosti se organizačně člení na pět divizí. Jedna z nich, divize V., se zabývá provozem sportovní – rekreačních zařízení v Jihlavě, provozuje koupaliště Vodní ráj a bazén Evžena Rošického.

5.5 Grantová politika v oblasti volnočasových aktivit

V oblasti grantové politiky je v kraji Vysočina poměrně stabilní situace. Fond Vysočiny, který byl v roce 2002 zřízen usnesením Zastupitelstva kraje Vysočina je velmi silným a stabilním nástrojem na spolufinancování projektů v oblasti volnočasových aktivit. V letech 2002 – 2005 bylo z Fondu Vysočina do oblasti volnočasových aktivit rozděleno téměř 34 milionů korun v osmnácti grantových programech (viz tabulka č. 5).

Z uvedené tabulky je zřejmé, že byla podpořena více než třetina všech došlých projektů, do kterých sami žadatelé investovali téměř 107 milionů korun (u grantových programů z roku 2005 se u podílu žadatelů jedná o předpoklad vycházející z žádostí, protože ne všechny projekty jsou v současné době dokončeny a vyúčtovány). Dá se tedy konstatovat, že od roku 2002 bylo na Vysočině v oblasti volnočasových aktivit prostřednictvím Fondu Vysočina zrealizováno 721 projektů a celkovým objemem více než 143 milionů korun. Celkový počet 1970 zpracovaných a posouzených žádostí zdaleka převyšuje všechny ostatní oblasti podporované z Fondu Vysočiny. [26]

Tabulka č. 5: Přehled grantových programů z Fondu Vysočiny (k 31. 12. 2005).

Grantový program	Žádosti	Schváleno	Finanční objem	Podíl žadatelů
Volný čas	89	36	2.600.000,- Kč	7.321.782,- Kč
Sport pro všechny	99	30	800.000,- Kč	2.063.334,- Kč
Drobná údržba sportovišť	153	38	800.000,- Kč	1.637.231,- Kč
Sportoviště	74	19	2.400.000,- Kč	13.023.218,- Kč
Volný čas 2003	136	39	2.000.000,- Kč	4.868.197,- Kč
Sport pro všechny 2003	200	41	2.000.000,- Kč	4.217.209,- Kč
Výstavba a údržba sportovišť	165	17	2.000.000,- Kč	5.916.224,- Kč
Volný čas 2004	108	47	2.400.000,- Kč	5.082.286,- Kč
Jednorázové akce 2004	105	58	1.000.000,- Kč	4.000.444,- Kč
Sport pro všechny 2004	89	62	3.000.000,- Kč	9.348.132,- Kč
Sportoviště 2004	131	76	3.000.000,- Kč	10.283.422,- Kč
Tábory 2004	32	26	1.000.000,- Kč	1.329.604,- Kč
Volný čas 2005	113	57	3.000.000,- Kč	7.033.621,- Kč
Jednorázové akce 2005	174	65	1.500.000,- Kč	4.049.679,- Kč
Sport pro všechny 2005	111	64	2.500.000,- Kč	12.852.183,- Kč
Tábory 2005	24	21	988.200,- Kč	863.220,- Kč
Sportoviště 2005	139	63	2.792.256,- Kč	13.282.524,- Kč
Mezinárodní projekty 2005	28	25	1.397.929,- Kč	2.686.704,- Kč
CELKEM	1.970	721	34.178.385,- Kč	106.859.014,- Kč

Zdroj: Fond Vysočiny.

V březnu 2006 proběhla výzva k předkládání projektů (vyhlášená v souladu se statutem Fondu Vysočiny) do grantového programu na podporu výstavby a údržby sportovních a tělovýchovných zařízení na území kraje Vysočina **SPORTOVIŠTĚ 2006**. Celkový objem finančních prostředků činí 3 000 000,-Kč. Tento program je rozdělen na dva podprogramy: Podprogram A: Drobná údržba sportovišť (ve výši 1 000 000,- Kč) a podprogram B: Výstavba a modernizace sportovišť (ve výši 2 000 000,- Kč). [16] Cílem tohoto programu je výstavba a údržba zařízení pro sportovní a tělovýchovné aktivity, směřující ke zlepšení podmínek pro sportovní vyžití obyvatel regionu.

6 Charakteristika vybraného sportovně – rekreačního zařízení „Vodní ráj“

O vybudování koupaliště v Jihlavě se diskutovalo už mnoho let. Plovárna již byla rozestavěna v 80. letech minulého století, ale dobudování se nedočkala. Na jejím místě vyrostla nákupní střediska.

V roce 2000 padlo definitivní rozhodnutí o stavbě rozsáhlého komplexu sloužícího pro relaxaci, odpočinek a sportovní vyžití občanů. Investorem stavby byla zvolena společnost SLUŽBY MĚSTA JIHLAVY s.r.o., jejímž 100% majitelem je Statutární město Jihlava. Za velmi krátkou dobu, 9 měsíců, byla vybudována letní část koupaliště včetně technického zázemí a tak se mohlo 15. 7. 2001 uskutečnit slavnostní otevření dlouho očekávaného koupaliště Vodní ráj.

I během letního provozu venkovní části neustávaly práce na dokončování kryté části koupaliště, která byla zprovozněna 24. 11. 2001. V únoru roku 2002 započaly práce na vybudování sportovišť přilehlých ke koupališti. Od 1. 6. 2002 mohou nejen návštěvníci Vodního ráje, ale i další sportovně založení zájemci využívat 2 víceúčelová hřiště s umělou trávou, vhodná pro tenis, nohejbal či volejbal a 2 kurty pro plážový volejbal se závodními parametry. Současně se dále rozvíjí sortiment poskytovaných služeb. Celkové náklady na výstavbu koupaliště Vodní ráj činily cca 160 mil. Kč. Kraj Vysočina se však může pyšnit zařízením, které jen těžko hledá v České republice konkurenta. [19]

6.1 Technický popis letní části koupaliště

Celý areál letní části Vodního ráje je koncipován jako zábavný a relaxační. K tomuto účelu slouží celá řada atrakcí. Koupaliště je tvořeno systémem bazénů letních - sezónních, jejich strojním zázemím a vybavením pro návštěvníky. Součástí venkovního areálu jsou sportoviště - 2 hřiště pro plážový volejbal a víceúčelové hřiště s umělým povrchem na tenis, nohejbal, volejbal.

Letní část koupaliště je tvořena:

- **velkým rekreačním bazénem** oblého tvaru o objemu vody 1662 m³, ploše 1313 m² s hloubkou 1,4 m s využitím pro rekreační plavání. Bazén nemá v žádném směru standardní rozměr a není v něm uvažováno s kondičním nebo závodním plaváním. Pro

zvýšení pohody koupajících je vybaven řadou atrakcí: tobogán 85 m, dvojskluzavka 25 m, divoká řeka, perličková lůžka, stěnové masážní trysky, podvodní vzduchovače – blowery, chrliče, vodní clona, velký hřib, vodní hrad, podvodní osvětlení, malý vodní hřib, malá skluzavka, ucpávačky.

- **plaveckým bazénem** 25 m s pěti plaveckými drahami - určený pro zájemce o kondiční plavání. Objem bazénu je 460 m³, plocha 250 m² s hloubkou 1,2 - 1,6 m.
- **dětským bazénem** kruhového tvaru s objemem vody 185 m³, plochou 246 m² a hloubkou 0,8 m. Bazén je vybaven vodním hradem, hřibkem a malou skluzavkou.
- **dětským brouzdalištěm** osmičkového tvaru o objemu 40 m³, ploše 77 m² a hloubce 0,4 m, vybavené ucpávačkami a malou skluzavkou.
- **travnatými plochami** pro slunění o ploše na kterou se pohodlně vejde přes 2 tisíce návštěvníků.

System úpravy vody bazénů letní části koupaliště je řešen odděleně pro jednotlivé druhy bazénů. Aby voda v bazénech byla čistá a hygienicky nezávadná, cirkuluje nepřetržitě přes úpravny vody.

Obrázek č. 1: Celkový pohled na areál Vodní ráj.

Zdroj: Vodní ráj.

6.2 Technický popis kryté části koupaliště

Koupaliště je tvořeno systémem krytých celoročně provozovaných bazénů a celoročně provozovaného kruhového nekrytého bazénu, včetně jejich strojního zázemí a vybavení pro návštěvníky. Součástí areálu jsou i další provozny, které provoz bazénu doplňují - parní kabina, sauna, masáže a solárium. Kapacita krytého koupaliště je 240 osob.

Celoroční krytá část koupaliště je tvořena:

- **velkým rekreačním bazénem** oblého tvaru o objemu vody 330 m³, ploše 400 m², s hloubkou 1,2 m s využitím pro rekreační plavání. Bazén nemá v žádném směru standardní rozměr a není v něm uvažováno s kondičním nebo závodním plaváním. Pro zvýšení pohody koupajících je vybaven řadou atrakcí: krytý tobogán 92 m, divoká řeka, perličková lůžka, stěnové masážní trysky, podvodní vzduchovače – blowery, vodopády, chrliče, vodní clona, podvodní osvětlení, vířivka, sauna, parní lázeň, masáže, solárium.
- **vířivým bazénkem** kruhového tvaru pro 12 sedících osob o objemu vody 6 m³, ploše 9 m².
- **dětským brouzdalištěm** osmičkového tvaru o objemu vody 8 m³, plochou hladiny 18 m² a hloubkou 0.4 m.
- **venkovním celoročně využívaným kruhovým bazénem** o poloměru 4 m s proudící vodou o objemu 80 m³, plochou 65 m² a hloubkou 1,25 m.
- **klasickou suchou saunou** pro 12 osob, potní místnost o rozměrech 3,05 x 3,75 x 2,5m
- **parní kabinou** pro 12 osob s možností dávkování vonných esencí.
- **vertikálním turbosoláriem.**

Systém úpravy vody bazénů celoroční části koupaliště je stejně jako ve venkovní části řešen odděleně pro jednotlivé druhy bazénů přes úpravny vody.

Restaurační a občerstvovací zařízení Vodního ráje

V areálu Vodního ráje se nachází moderně vybavená provozovna, která poskytuje kvalitní gastronomické služby. V prostoru barového zázemí je umístěna otevřená kuchyně. Kapacita provozovny je 55 míst a je rozdělena na dvě části, na tzv. suchou zónu, která je určena pro všechny návštěvníky areálu a na tzv. mokrou zónu, která je pro návštěvníky

krytého bazénu. Na základě objednávky je zde možné zajistit obědy pro zájezdy i ve větším rozsahu. V kryté části areálu se kromě restaurace nachází ještě bufet, který poskytuje rychlé občerstvení formou pultového prodeje. Návštěvník venkovního areálu může k občerstvení využít hned dva stánky s rychlým občerstvením, jejichž součástí je i vyhrazený prostor pro konzumaci zakoupeného zboží s možností příjemného posezení.

6.3 Cenová politika areálu

Zahájením provozu areálu v roce 2001 byly ceny za vstupné stanoveny ve výši 40 korun za dospělého a 20 korun za dítě s tím, že byla zpoplatněna i jízda na tobogánu a to v hodnotě 5 korun. V krytém areálu tehdy dospělý návštěvník zaplatil 20 korun za půl hodiny a dítě 10 korun za půl hodiny. V roce 2002 byla cena pro dospělého zvýšena na 60 korun za den a za dítě na 40 Kč. Tobogán už byl zahrnut v ceně vstupného. V krytém areálu zůstaly ceny na stejné úrovni. V roce 2003 se nezměnily ceny v areálu venkovním, ale krytá část zvýšila na 25 korun za půl hodiny za dospělého a 15 korun za půl hodiny za dítě. V roce 2004 následovalo ve venkovním areálu další zdražování a sice až na 70 korun za den pro dospělého a 40 korun za dítě. V kryté části následovalo rovněž zvýšení cen s tím, že se zkrátily placené časové úseky z půlhodiny na čtvrt hodinu. 15 minut pobytu zde stojí dospělého 15 Kč a za dítě zaplatí 10 Kč. Od té doby nenastala v cenách žádná další změna. Růst cen v průběhu let provozovatelé zdůvodňují růstem daně z přidané hodnoty, zvýšením cen vody, energií a chemikálií.

6.4 Návštěvnost a tržby Vodního ráje

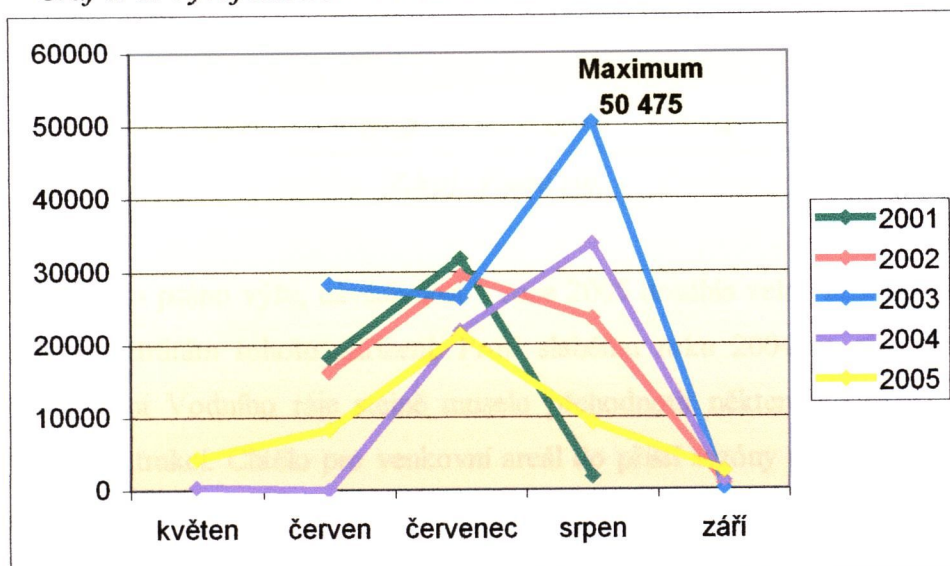
Od slavnostního zahájení provozu sportovně – rekreačního areálu Vodní ráj, tedy od 15. července 2001, do letošního února navštívilo Vodní ráj celkem 967 713 návštěvníků. Do kryté části se přišlo pobavit 627 807 návštěvníků a letní dny si ve venkovní části užilo 339 906 osob.

Tab. č. 6: Počet návštěvníků venkovního areálu v letech 2001 – 2005.

	květen	červen	červenec	srpen	září	celkem
2001		18 200	31 800	1 800		51 800
2002		16 213	29 421	23 529	808	69 971
2003		28 333	26 364	50 475	190	105 362
2004	410	8	21 913	33 784	1 245	57 360
2005	4418	8 308	21 344	9 223	2 505	45 798

Zdroj: Vodní ráj.

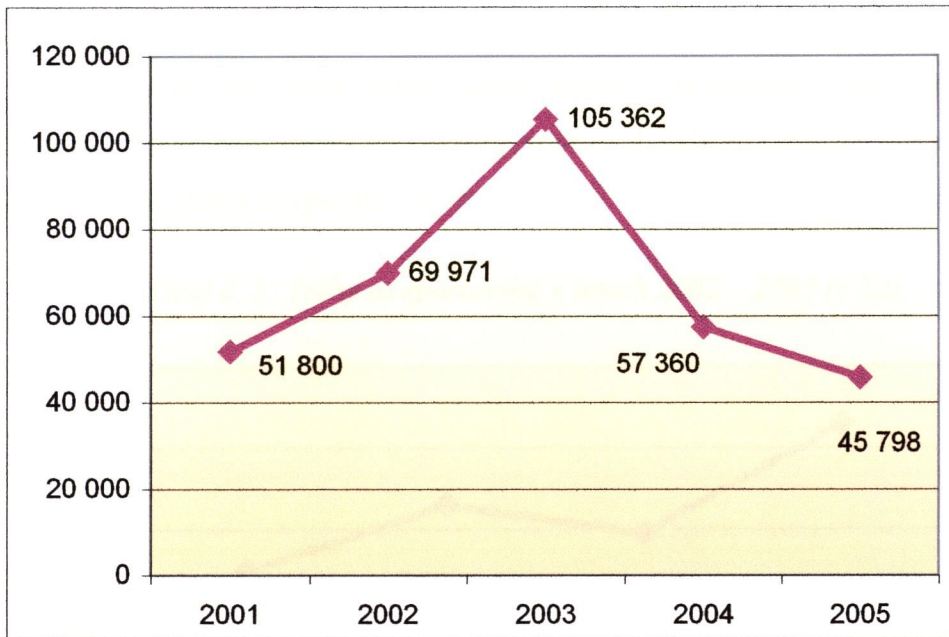
Graf č. 2: Vývoj návštěvnosti venkovního areálu v letech 2001 - 2005.

Zdroj: Vodní ráj.

Z grafu č. 2 je vidět, že nejúspěšnější sezónou Vodního ráje za celou jeho dosavadní existenci je rok 2003 s maximální dosaženou měsíční návštěvností v srpnu tohoto roku, která činila 50 475 návštěvníků. Proti skvělému létu 2003, kdy se Vodní ráj potýkal zejména s frontami u vstupu a za celou sezónu jej navštívilo přes 105 tisíc lidí (což představuje zhruba dvojnásobný počet proti ostatním rokům s výjimkou roku 2002, kdy návštěvnost činila téměř 70 tisíc) v roce 2005 tu se 45 tisíci návštěvníky dosáhli opačného extrému.

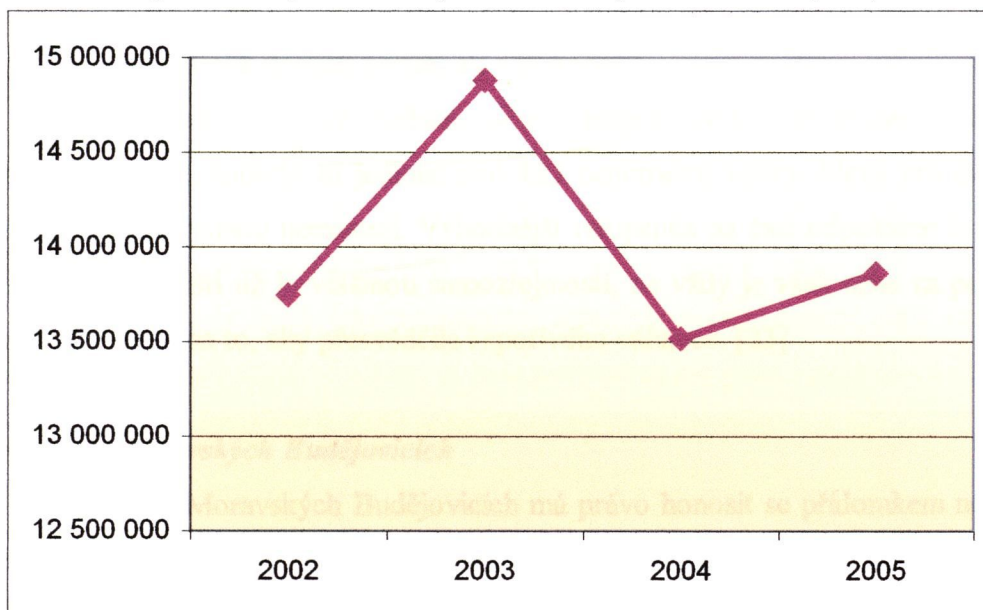
Graf č. 3: Vývoj počtu návštěvníků venkovního areálu v letech 2001 – 2005.

Zdroj: Vodní ráj.

Jak už bylo psáno výše, návštěvnost v roce 2005 dosáhla velmi nízkého čísla, které vedlo k velkým ztrátám tohoto zařízení. Proti slabému roku 2004 se sice tržby mírně zvýšily, ale vedení Vodního ráje stejně muselo přehodnotit některé záměry, co se týče pořízení nových atrakcí. Chtělo pro venkovní areál do příští sezóny pořídit umělé vlnobití, ale na to po nepříznivém létě v roce 2005 nebude dostatek prostředků.

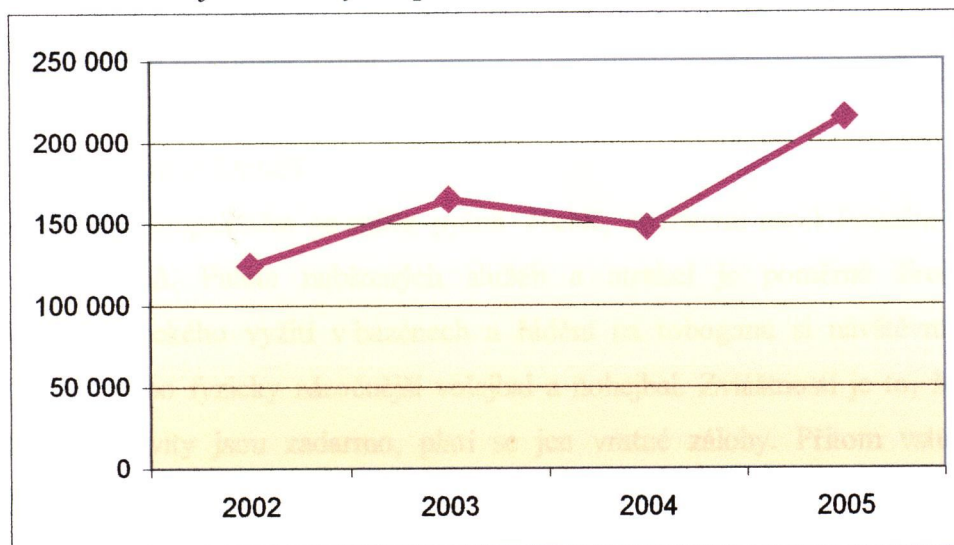
Graf č.4: Tržby areálu za jednotlivé roky 2001 – 2005 (v Kč).

Zdroj: Vodní ráj.

V současné době patří míčové hry mezi stále oblíbenější sporty nejen mezi mladými lidmi. Jak je vidět z grafu č. 5, tržby za pronájem sportovišť se zvýšily navzdory nepříznivému počasí v letní sezóně 2005 i úplně jinému vývojovému trendu tržeb celého areálu. Svědčí to o rostoucím zájmu o tyto sportovní aktivity, což by v budoucnosti Vodního ráje nemělo zůstat nevyužito.

Graf č. 5: Tržby za sportoviště v letech 2002 – 2005 (v Kč).

Zdroj: Vodní ráj.

6.5 Srovnání nabídek a cen veřejných koupališť na Vysočině

Různou úroveň služeb i cen nabízejí ve větších městech na Vysočině umělá veřejná koupaliště. Lidé, kteří nedůvěřují kvalitě vody v rybnících, tak mohou za den u čistého bazénu zaplatit jen několik desítek korun, ale i stokoruny.

Většina koupališť cenově rozlišuje děti i dospělé. Někde je dítětem každý, kdo nedosáhl patnácti let, jinde je to jedinec pod 125 centimetrů výšky. Slevy pro důchodce, studenty či vojáky většinou neexistují. Výhodnější vstupenka na část odpoledne či poslední tři hodiny na koupališti už je většinou samozřejmostí, ne vždy je však cena za posledních pár hodin dost nízká na to, aby přesvědčila i spořivého váhavce. [23]

Nejlevněji je v Moravských Budějovicích

Koupaliště v Moravských Budějovicích má právo honosit se přídomek nejlevnější na Vysočině. Ve srovnání s ostatními městy v regionu se zdají ceny až neuvěřitelné:

celodenní pobyt v chlorované vodě stojí dospělého návštěvníka 30 korun – tedy tolik, kolik zaplatíte v Jihlavě jen za poslední hodinu.

Pouhou dvacetikorunu si musí v Budějovicích připravit děti do patnácti let, ale také studenti, vojáci a důchodci. Pravidelní návštěvníci mohou navíc využít možnosti levnějšího vstupu díky permanentkám. Na rozdíl od jiných koupališť jsou ovšem zpoplatněny všechny další služby a atrakce: tobogan či pronájem hřiště. Ceny mají opět ráz spíše symbolický – přibližně 2 koruny za jízdu tobogánem, 40 korun za hodinu plážového volejbalu a 25 korun za hodinu tenisu.

Sport je zadarmo jen v Třebíči

Největším koupalištěm se může pyšnit Třebíč, sportovní areál Polanka pojme až 4 500 návštěvníků. Paleta nabízených služeb a atrakcí je poměrně široká: vedle standardního plaveckého vyžití v bazénech a řádění na toboganu si návštěvníci mohou zahrát minigolf nebo fyzicky náročnější volejbal a nohejbal. Zvláštností je to, že všechny tyto pozemní aktivity jsou zadarmo, platí se jen vratné zálohy. Přitom vstupné patří k nejnižším na Vysočině: dospělý zaplatí za celodenní vstupné 45 korun, důchodce a dítě od 6 do 12 let 25 korun a zvýhodněné vstupné od 17 hodin, tedy na poslední tři hodiny, stojí dvacet korun.

Jihlava nejvíc atrakcí, ale nejvyšší vstupné

Jihlavský Vodní ráj reprezentuje opačný pól. Zlevněné vstupné platí jen dítě do 140 cm a vyjde téměř stejně draho (čtyřicet korun) jako celodenní vstupenka dospělého v Třebíči. Dospělý si za celodenní dovádění ve Vodním ráji zaplatí sedmdesát korun a výhodnější sazba na poslední tři hodiny stojí třicet korun pro dítě a padesátikorunu pro dospělého. Za posledních šedesát minut na koupališti zaplatí dospělý třicet korun.

Jihlavské koupaliště nabízí mnoho atrakcí: vedle venkovních bazénů a brouzdališť pro děti slaví úspěch hlavně divoká řeka a perličková lůžka, děti ocení nejvíc vodní hrad, skluzavky a tobogan a nově také aquadrom. Všechny vodní atrakce jsou stejně jako v Třebíči zadarmo. Za hodinu volejbalu či nohejbalu už se ale platí 120 korun a za plážový volejbal 80 korun. Za poplatek se také půjčují lehátka a slunečníky.

Bystřice nabízí i slanou vodu

Návštěvníci, kteří mají rádi koupel ve slané vodě, mohou využít služeb koupaliště v Bystřici nad Pernštejnem. Jeden bazén je totiž napuštěn slanou vodou. Bystřický areál

navíc vychází vstříc jak ranním ptácatům, neboť otevírá každý den už v osm hodin, tak nočním plavcům: v sobotu se zavírá až hodinu před půlnocí. Vstupné se platí na základě principu, jaký známe spíš z krytých bazénů: počítají se hodiny mezi vstupem a odchodem.

Návštěvník má možnost volit mezi třemi tarify: pobyt do dvou hodin, do pěti hodin a delší. Pokud si koupí čipovou kartu, vyjde ho celodenní koupání na padesátikorunu, bez karty je návštěva o desetikorunu dražší. Levnější vstup mají děti do 125 centimetrů, které zaplatí 25 korun s klasickým lístkem nebo třicet korun s kartou.

Brod a Humpolec: solidní nabídka i ceny

Havlíčkobrodští milovníci odpočinku u vody mají možnost zvolit mezi koupí celodenní vstupenky (60 korun pro dospělého, 40 za dítě do patnácti let) nebo zvolit pouze dopolední či odpolední taxu. Dopoledne stojí 20 korun pro dítě a o desetikorunu více pro dospělého, odpolední koupání je vždy o deset korun dražší. V ceně jsou obsaženy všechny vodní atrakce, jako je skluzavka, divoká řeka, vodní hříbky či masážní chrliče. Zájemci o tenis či volejbal musí sáhnout do peněženky pro stokorunu, hodina plážového volejbalu je bude stát o polovinu méně.

Do průměru cen i nabídky služeb patří městské koupaliště Žabák v Humpolci. Za vstupné zaplatí dospělý návštěvník 40 korun, dítě do patnácti let o deset korun méně.

7 Vyhodnocení dotazníkového šetření

Pro zjištění míry spokojenosti návštěvníků se sportovními a rekreačními službami vybraného sportovně – rekreačního zařízení byl vytvořen dotazník, který měl za úkol zhodnotit kvalitu poskytovaných služeb a atrakcí největšího centra vodní rekreace na Vysočině - Vodního ráje v Jihlavě. (Dotazník je v plném znění uveden v příloze č. 13).

Průzkum byl prováděn v červenci roku 2005 ve venkovním areálu tohoto zařízení u 150 náhodně vybraných návštěvníků, kteří odpovídali na 15 otázek. V největší míře zde byly použity otázky uzavřené – selektivní, kde měl respondent možnost výběru z daných variant a otázky alternativní – dichotomické, jejichž prostřednictvím návštěvník vyjádřil buď kladný nebo záporný názor. Otázky byly zaměřeny především na úroveň kvality poskytovaných sportovně - rekreačních, restauračních, občerstvovacích a jiných služeb nacházejících se v nabídce tohoto zařízení. V dotazníku se objevily pouze dvě otázky otevřené. Jedna z nich respondentům vytváří místo pro vlastní návrhy nových služeb a atrakcí, které v nabídce postrádají. Další otevřená otázka umožňuje odpověď na otázku způsobu získání povědomí o sportovně - rekreačním zařízení v případě, že respondentovi nevyhovovala ani jedna z uvedených možností odpovědi.

7.1 Vyhodnocení odpovědí respondentů

Tato podkapitola je věnovaná interpretaci a vyhodnocení získaných odpovědí z dotazníků. Data byla sečtena a pro lepší přehlednost zadána do tabulek a grafů.

Otázka č. 1: Odkud jste přijel(a)?

Tab. č. 7: Spádovost do Vodního ráje.

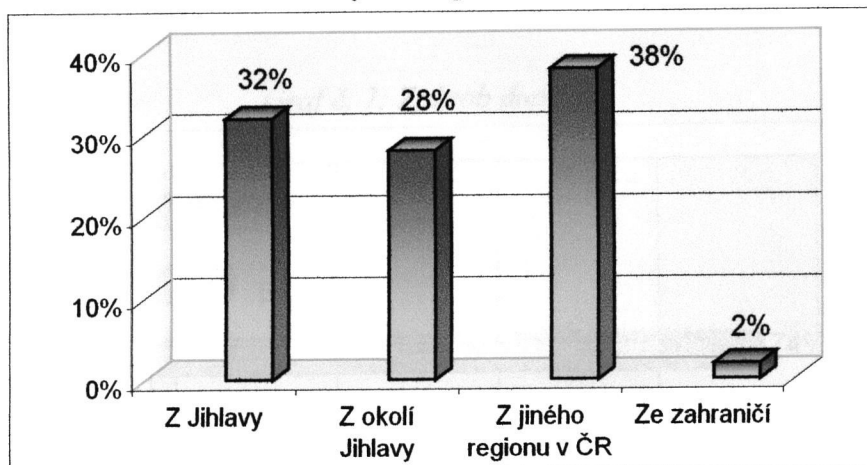
Spádovost	Celkem	Podíl v %
Z Jihlavy	48	32%
Z okolí Jihlavy	42	28%
Z jiného regionu v ČR	57	38%
Ze zahraničí	3	2%

Zdroj: Vlastní dotazníkové šetření.

Z dotazníků vyplývá, že 60 % návštěvníků pochází přímo z Jihlavy (32%) nebo z jejího okolí (28%). Areál pro ně představuje nejbližší místo, kde se mohou nejen pobavit, ale také odpočinout od každodenních starostí. Velkou skupinu respondentů

(38%) pak tvoří návštěvníci z jiných regionů České republiky, což může být způsobeno obdobím letních prázdnin a dovolených, kdy častěji lidé vyrazí do vzdálenějších míst od svého trvalého bydliště. Zde si pak za jeden ze svých turistických cílů zvolí právě třeba návštěvu sportovně – rekreačního zařízení. Nejméně respondentů přijelo do Vodního ráje ze zahraničí (2%).

Graf č. 6: Spádovost.

Zdroj: Vlastní dotazníkové šetření.

Otázka č. 2: Jakým způsobem jste se dopravil(a) do Vodního ráje?

Tab. č. 8: Způsob dopravy do Vodního ráje.

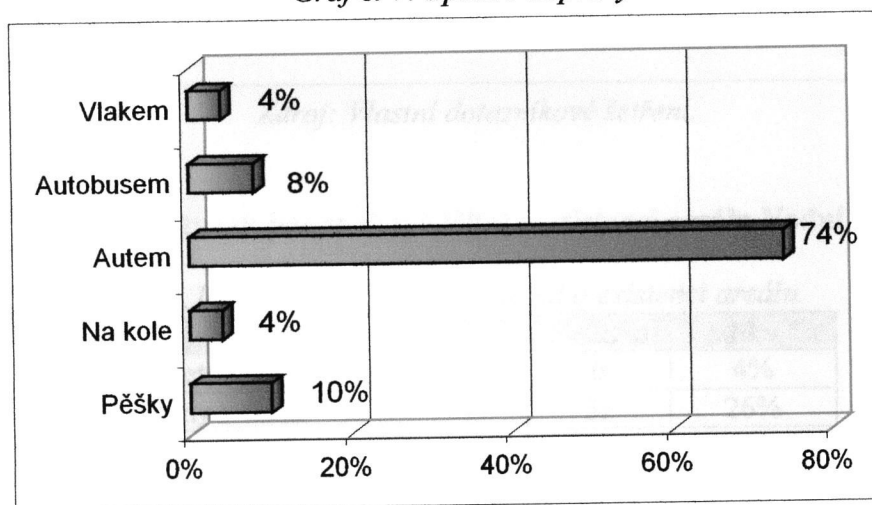
Způsob dopravy	Celkem	Podíl v %
Vlakem	6	4%
Autobusem	12	8%
Autem	111	74%
Na kole	6	4%
Pěšky	15	10%

Zdroj: Vlastní dotazníkové šetření.

Velmi důležitou roli hraje dopravní dostupnost Vodního ráje. Proto byla respondentům položena otázka, která se týkala druhů dopravy použitých k návštěvě výše uvedeného zařízení. Z výsledků vyplývá, že drtivá většina návštěvníků Vodního ráje Jihlava přijela do tohoto zařízení autem (74%), což plně odpovídá životnímu stylu současnosti. Druhou největší skupinou respondentů, která ale činila pouhou jednu desetinu (10%) z nich, byli návštěvníci, kteří na místo přišli pěšky. Překvapivý se jeví malý podíl cyklistů, kterých dojelo do Vodního ráje pouze 4%. Vzhledem k dnešní velké oblíbenosti cyklistiky je to velmi malé číslo. Příčinou by mohlo být nedostatečné zajištění potřebného zázemí. V areálu jsou k dispozici pouze stojany na kola před

vstupem. V současnosti jsou sledovány kamerovým systémem z důvodu častých krádeží, ke kterým zde v minulosti docházelo. V květnu 2006 se v Jihlavě plánuje otevření nové cyklostezky vedoucí v bezprostředním okolí Vodního ráje, což by mohlo vyústit přílivem nových návštěvníků na kolech. K tomu je ovšem nezbytné vytvoření např. úschovny kol, či jiného zařízení sloužícího k tomuto účelu. Neexistence tohoto zázemí v budoucnosti by tak byla obrovským nedostatkem, který by bránil cyklistům plně uspokojit své požadavky.

Graf č. 7: Způsob dopravy.

Zdroj: Vlastní dotazníkové šetření.

Otázka č. 3: Jak dlouho se zde zdržíte?

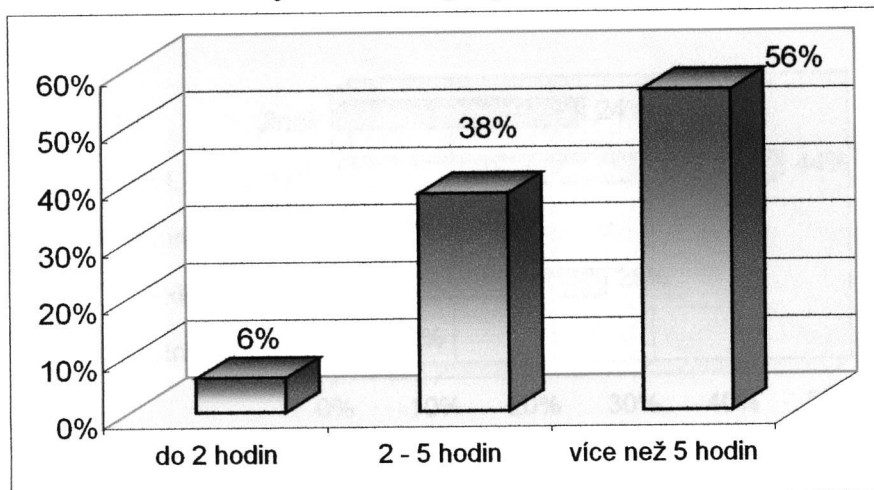
Tab. č. 9: Délka pobytu v areálu.

Délka pobytu v areálu	Celkem	Podíl v %
Do 2 hodin	9	6%
2 – 5 hodin	57	38%
Více než 5 hodin	84	56%

Zdroj: Vlastní dotazníkové šetření.

Více než polovina respondentů (56%) odpověděla, že se v areálu zdrží déle než pět hodin a maximální mírou tak zdejší pobyt využije. Velký počet návštěvníků (38%) zde setrvá v rozmezí dvou až pěti hodin a pouhých 6% respondentů zůstane dobu kratší než dvě hodiny.

Graf č. 8: Délka pobytu v areálu.

Zdroj: Vlastní dotazníkové šetření.

Otázka č. 4: Jak jste se dozvěděl(a) o existenci areálu Vodní ráj?

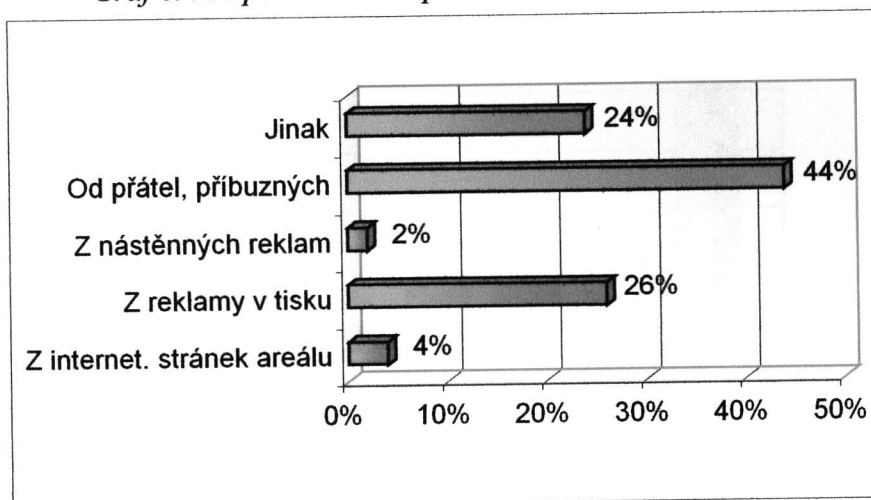
Tab. č.10: Způsob získání povědomí o existenci areálu.

Povědomí o existenci areálu	Celkem	Podíl v %
Z internetových stránek areálu	6	4%
Z reklamy v tisku	39	26%
Z nástěnných reklam	3	2%
Od přátel, příbuzných	66	44%
Jinak	36	24%

Zdroj: Vlastní dotazníkové šetření.

Nejčastěji se respondenti o areálu dozvěděli tím neúčinnějším způsobem reklamy a to referencí od známých a příbuzných (44%). Více než jedna čtvrtina návštěvníků získala povědomí o areálu z tisku (Jihlavské listy, MF Dnes – regionální příloha) a téměř čtvrtina z nich uvedla, že získala informace nějakým jiným způsobem. V této možnosti respondenti nejčastěji uváděli poslech Rádia Vysočina, regionální vysílání TV Prima a TV Nova a také letáky ve schránkách. Malý podíl (4%) těch, kteří zjišťovali údaje prostřednictvím internetu, se může v dnešní době internetové společnosti zdát výsledkem velmi překvapivým. Příčinou by mohla být špatná dostupnost internetových stránek, či jejich nepřehlednost, avšak obojí se jeví na velmi dobré úrovni. Dalším důvodem by mohla být neexistence odkazů na internetových stránkách města, ty jsou však i zde plně k dispozici. Odpověď na tuto otázku by tedy musela být nejspíše výsledkem dalšího a obsáhlejšího výzkumu, týkajícího se využití elektronické reklamy v této oblasti.

Graf č. 9: Způsob získání povědomí o existenci areálu.

Zdroj: Vlastní dotazníkové šetření.

Otázka č. 5: Jak často navštěvujete tento areál?

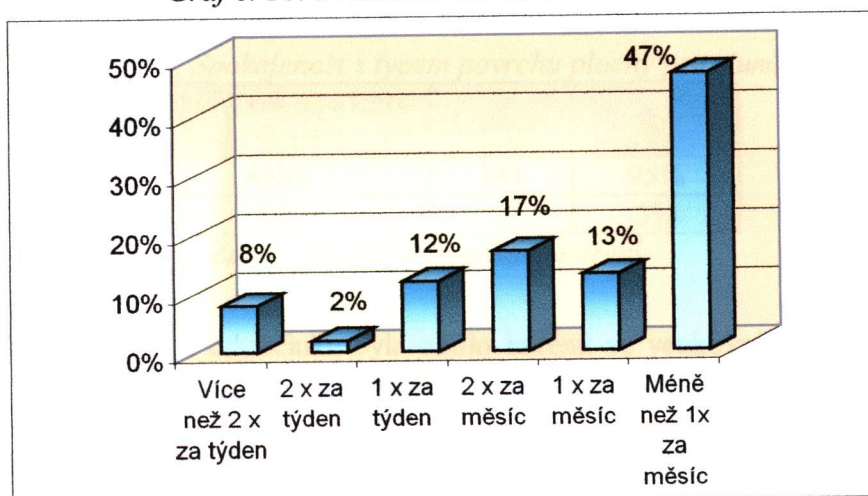
Tab. č. 11: Frekvence návštěvnosti Vodního areálu.

Frekvence návštěvnosti areálu	Celkem	Podíl v %
Více než 2x za týden	12	8%
2x za týden	3	2%
1x za týden	18	12%
2x za měsíc	26	17%
1x za měsíc	20	13%
Méně než 1x za měsíc	71	47%

Zdroj: Vlastní dotazníkové šetření.

Z výsledků vyplývá, že téměř polovina (47%) respondentů navštěvuje areál méně než jednou za měsíc. Jedním z hlavních důvodů této skutečnosti může být doba dovolených a letních prázdnin, kdy mnoho lidí často vyrazí ze svého bydliště na jednorázové výlety do vzdálenějších oblastí. Důvodem může být také, že návštěvníci považují Jihlavu pouze za místo pro fakultativní výlety a návštěvy, případně tranzitní turistickou destinaci. Při této příležitosti pak během jednoho dne navštíví místní kulturní pamětihodnosti, přírodní zajímavosti či tento výlet spojí s návštěvou nějakého kulturního nebo právě sportovně – rekreačního zařízení. Desetina návštěvníků využívá služby Vodního ráje dvakrát nebo více než dvakrát týdně, což je případ návštěvníků bydlících přímo ve městě nebo v jeho bezprostředním okolí.

Graf č. 10: Frekvence návštěvnosti areálu.

Zdroj: Vlastní dotazníkové šetření.

Otázka č. 6: Jste spokojen(a) s úrovní hygieny v areálu?

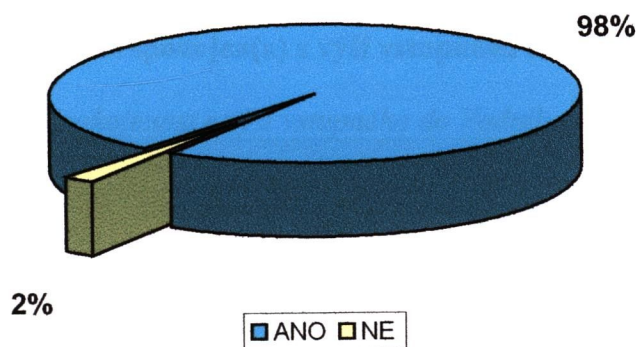
Tab. č. 12: Spokojenost s úrovní hygieny v celém areálu.

Spokojenost s úrovní hygieny	Celkem	Podíl v %
ANO	147	98%
NE	3	2%

Zdroj: Vlastní dotazníkové šetření.

Téměř stoprocentní kladná odpověď na otázku týkající se spokojenosti s úrovní hygieny v areálu svědčí o velmi pečlivém dodržování všech hygienických a zdravotních zásad a hledisek. Respondenti byli spokojeni jak s celkovou čistotou v areálu, tak s hygienou v restauračních i občerstvovacích zařízeních.

Graf č. 11: Spokojenost s úrovní hygieny.

Zdroj: Vlastní dotazníkové šetření.

Otázka č. 7: Vyhovuje Vám plocha pro slunění?

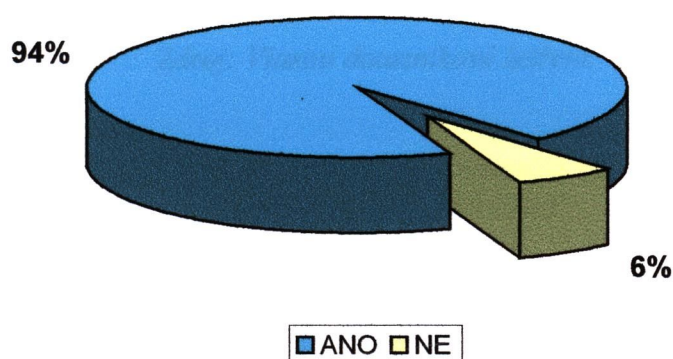
Tab. č. 13: Spokojenost s typem povrchu plochy pro slunění.

Spokojenost s plochou pro slunění	Celkem	Podíl v %
ANO	141	95%
NE	9	5%

Zdroj: Vlastní dotazníkové šetření.

Pro účely slunění a odpočinku byla okolo bazénů ve venkovním areálu vytvořena zatravněná plocha, na kterou se vejde přes dva tisíce návštěvníků. Téměř všichni respondenti (95%) uvádějí celkové uspokojení nejen s velikostí této plochy, ale i s typem jejího povrchu. Ten je tedy z velké části travnatý, jen v bezprostřední blízkosti bazénů a brouzdališť je pokrytý speciální vrstvou z plastového materiálu. Pouze velmi malá část návštěvníků (5%) měla k typu povrchové úpravy určité výhrady nebo jim plocha velikostně nevyhovovala.

Graf č. 12: Spokojenost s plochou pro slunění.

Zdroj: Vlastní dotazníkové šetření.

Otázka č. 8: Jste spokojen(a) s výší vstupného do areálu?

Tab. č. 14: Spokojenost s výší vstupného do Vodního ráje.

Spokojenost s výší vstupného	Celkem	Podíl v %
ANO	102	68%
NE	48	32%

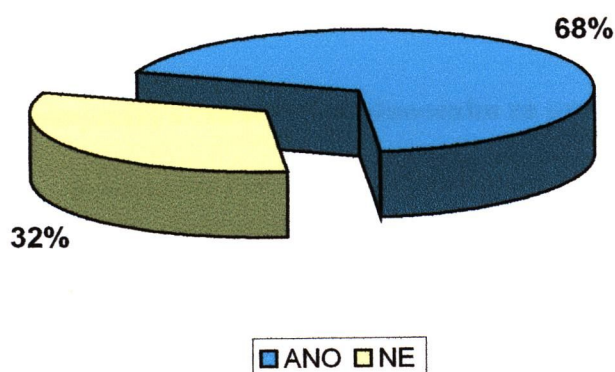
Zdroj: Vlastní dotazníkové šetření.

Celodenní vstupné do areálu pro dospělého ve výši sedmdesáti korun se většině respondentů (68%) jeví jako cena přiměřeně odpovídající poskytovaným službám

a atrakcím. Téměř třetině respondentů (32%) se však cena zdá příliš vysoká, což může být způsobeno tím, že oblast patří v celorepublikovém průměru k těm chudším regionům.

Zlevněné vstupné se zde týká dětí do výšky sto čtyřiceti centimetrů, osob ZTP a činí čtyřicet korun. Výhodnější sazba na poslední tři hodiny stojí třicet korun pro dítě a ZTP a padesát korun pro dospělého.

Graf. č.13: Spokojenost s výší vstupného do areálu.

Zdroj: Vlastní dotazníkové šetření.

Otázka č. 9: **Jste spokojen(a) s cenovým ohodnocením za zapůjčení doplňků ke slunění (slunečník, lehátko)?**

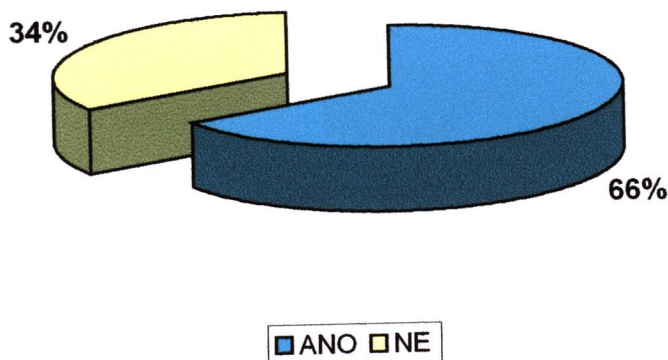
Tab. č. 15: Spokojenost s cenami za zapůjčení doplňků ke slunění.

Spokojenost s cen. ohodnocením doplňků ke slunění	Celkem	Podíl v %
ANO	59	66%
NE	31	34%

Zdroj: Vlastní dotazníkové šetření.

Možnosti zapůjčení doplňků ke slunění – slunečníku, lehátka – 40% respondentů vůbec nevyužívá. Ze zbylých 60% je s cenou za jejich zapůjčení spokojeno 66% návštěvníků, ale 34% tato cena nevyhovuje. Bylo by teda zajisté v zájmu návštěvníků i provozovatelů Vodního ráje, kdyby došlo k určitému snížení cen za tyto doplňky. Zvýšil by se zájem o ně a i když by došlo ke snížení poplatků, zisk z jejich pronájmu by se jejich vyšším využitím s velkou pravděpodobností zvýšil.

Graf č. 14: Spokojenost s cenovým ohodnocením doplňků ke slunění.

Zdroj: Vlastní dotazníkové šetření.

Otázka č. 10: **Jste spokojen(a) s cenovým ohodnocením za pronájem sportovišť?**

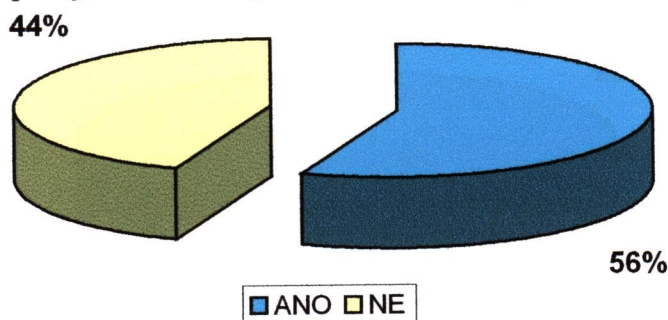
Tab. č. 16: Spokojenost s cenami za pronájem sportovišť.

Spokojenost s cen. ohodnocením za pronájem sportovišť	Celkem	Podíl v %
ANO	52	56%
NE	41	44%

Zdroj: Vlastní dotazníkové šetření.

Možnosti pronájmu sportovišť (volejbalového, nohejbalového, tenisového hřiště) vůbec nevyužívá 38% respondentů. 62% respondentů odpovědělo, že si hřiště pronajímá, ale téměř polovině z nich (44%) cena nevyhovuje. To vypovídá o nepřiměřeném cenovém ohodnocení, jehož snížení by zajisté zvýšilo frekvenci využití těchto sportovních ploch, které jsou velmi oblíbené nejen mezi mladými návštěvníky, kteří je ale často právě díky vysoké ceně za jejich pronájem vůbec nevyužívají. Vodní ráj by se v rámci možností měl pokusit vyjít svým klientům vstříc a zajistit tím co nejvyšší spokojenost sobě, tedy svým provozovatelům, i všem sportovně založeným návštěvníkům.

Graf č. 15: Spokojenost s cenovým ohodnocením za pronájem sportovišť.

Zdroj: Vlastní dotazníkové šetření.

Otázka č. 11: **Vyhovuje Vám kvalita občerstvovacích a restauračních zařízení?**

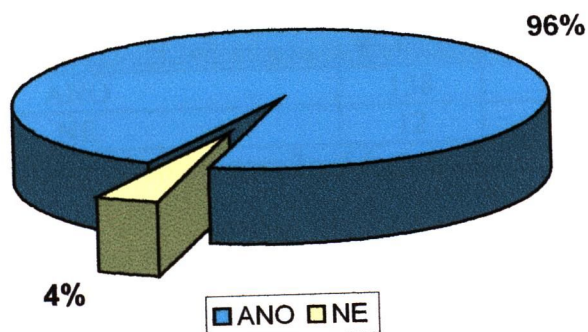
Tab. č. 17: Spokojenost s kvalitou restauračních a občerstvovacích zařízení.

Spokojenost s kvalitou rest. a občerstvovacích zařízení	Celkem	Podíl v %
ANO	144	96%
NE	6	4%

Zdroj: Vlastní dotazníkové šetření.

Ve Vodním ráji je k dispozici jedna moderně vybavená restaurace, kterou mohou využít jak návštěvníci venkovní tak kryté části areálu. Je totiž rozdělena na dvě části, tzv. „mokrou“ zónu, kam mohou vstupovat návštěvníci z kryté části a tzv. „suchou“ zónu, do které mají přístup všichni návštěvníci areálu. Dále jsou zde k dispozici dva stánky s rychlým občerstvením umístěné ve venkovním areálu, které mají ve své blízkosti vyhrazený prostor pro návštěvníky ke konzumaci zakoupených potravin. Jeden bufet uvnitř budovy poskytuje taktéž rychlé občerstvení formou pultového prodeje. Návštěvníci jsou s kvalitou těchto zařízení zcela spokojeni, pouze nepatrná část z nich (4%) vyjádřila nespokojenost.

Graf č. 16: Spokojenost s kvalitou restauračních a občerstvovacích zařízení v areálu.

Zdroj: Vlastní dotazníkové šetření.

Otázka č. 12: Jste spokojen(a) s cenovou dostupností restauračních a občerstvovacích zařízení?

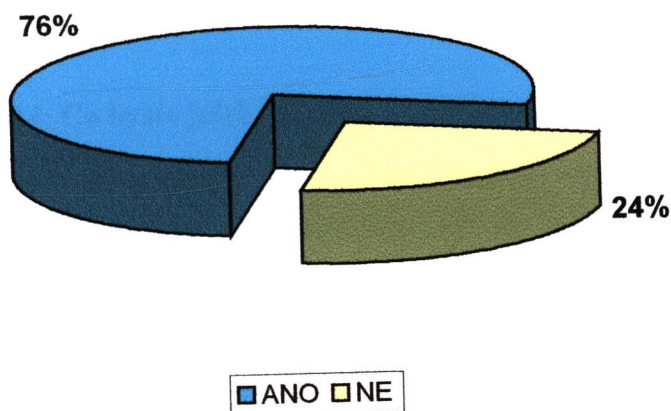
Tab. č. 18: Spokojenost s cenovou dostupností rest. a občerstvovacích zařízení.

Spokojenost s cenami v rest. a občerst. zařízeních	Celkem	Podíl v %
ANO	114	76%
NE	36	24%

Zdroj: Vlastní dotazníkové šetření.

Tři čtvrtiny respondentů (76%) nevidí v cenách za občerstvení žádný problém. Téměř čtvrtina návštěvníků (24%) však považuje cenové ohodnocení za příliš vysoké a služby restaurace ani stánků během pobytu v areálu nevyužívá.

Graf č. 17: Spokojenost s cenovou dostupností restauračních a občerstvovacích zařízení v areálu.

Zdroj: Vlastní dotazníkové šetření.

Otázka č. 13: Myslíte si, že nabídka služeb areálu Vodní ráj je dostatečná?

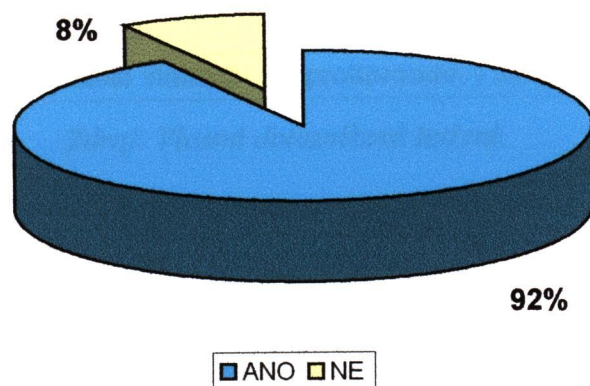
Tab. č. 19: Spokojenost s rozsahem nabídky.

Dostatečnost nabídky služeb areálu	Celkem	Podíl v %
ANO	138	92%
NE	12	8%

Zdroj: Vlastní dotazníkové šetření.

Nabídku tvoří velký rekreační bazén, 25-metrový plavecký bazén s pěti plaveckými dráhami, kruhový dětský bazén a dětské brouzdaliště. Všechny tyto bazény jsou doplněny velkým množstvím vodních atrakcí. Součástí nabídky jsou také dvě hřiště pro plážový volejbal a víceúčelové hřiště s umělým povrchem na tenis, nohejbal a volejbal. Většina návštěvníku hodnotí dostatečnost nabídky služeb areálu kladně, vyjadřují spokojenost s její pestrostí i kvalitou a nemají k ní žádné výhrady. Jen 8% z nich by považovalo nabídku za dostatečnou až po jejím rozšíření.

Graf č. 18: Dostatečnost nabídky služeb areálu.

Zdroj: Vlastní dotazníkové šetření.

Otázka č. 14: Co byste ještě uvítal(a) v nabídce areálu Vodní ráj?

Tab. č. 20: Nová atrakce v nabídce Vodního ráje.

Rozšíření nabídky o novou atrakci	Celkem	Podíl v %
Umělé vlnobití	107	71%
Protiproudový kanál	43	29%

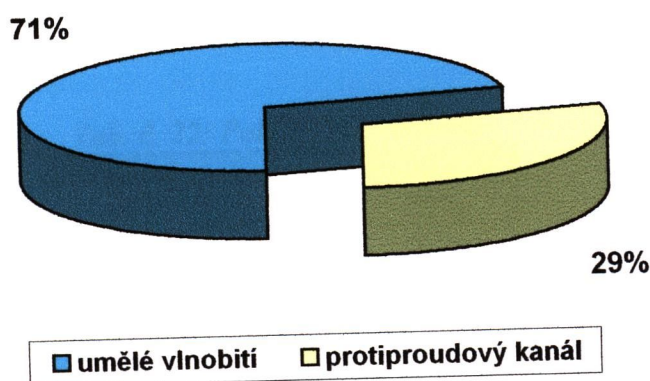
Zdroj: Vlastní dotazníkové šetření.

V případě rozšíření nabídky o jednu novou atrakci, kdy měli návštěvníci na výběr mezi umělým vlnobitím a protiproudovým kanálem, by 71% z nich dalo přednost umělému vlnobití. Zbytek, tedy 29% respondentů, by rád vyzkoušel kanál

s protiproudem. Respondenti měli kromě výběru z předchozích dvou variant možnost navrhnout ještě úplně jinou variantu atrakce, která jim v současné nabídce chybí a kterou by zde rádi vyzkoušeli. Nejčastějšími návrhy byly skokanská věž, padesátimetrový kondiční bazén či ještě vyšší počet tobogánů.

V rozpočtu na sezónu roku 2006 se již s pořízením umělého vlnobití počítalo. Z důvodu nepříznivého počasí v letní sezóně roku 2005 však došlo vzhledem k malému počtu návštěvníků k obrovským ztrátám, které zavedení této nové atraktivity znemožnily a posunuly ji tím do rozpočtů na příští sezóny.

Graf č. 19: Nové atrakce v nabídce.

Zdroj: Vlastní dotazníkové šetření.

Otázka č. 15: Využíváte výhod, které areál Vodní ráj poskytuje?

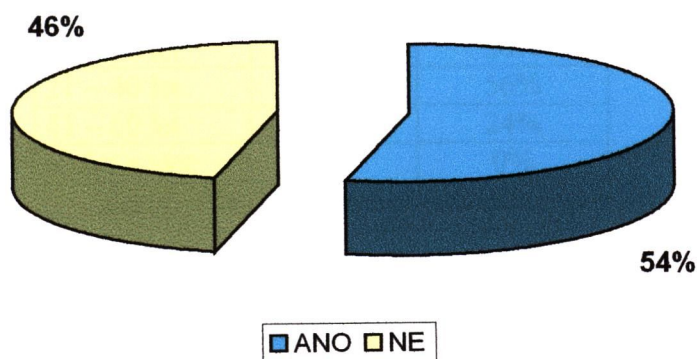
Tab. č. 21: Využívání výhod Vodního ráje.

Využívání poskytovaných výhod	Celkem	Podíl v %
ANO	81	54%
NE	69	46%

Zdroj: Vlastní dotazníkové šetření.

Mezi výhody tohoto zařízení patří bodové karty („VIP karty“), přednabité karty, rodinné vstupné, atp. Tyto výhody využívá 54% respondentů, avšak zbylých 46% nemá přehled o tom, že jsou zde nějaká zvýhodnění poskytována. Z odpovědí na tuto otázku tedy vyplývá, že návštěvníci Vodního ráje jsou o poskytovaných výhodách tohoto zařízení nedostatečně informováni a způsob jejich prezentace by měl být v každém případě zviditelněn, aby byla zajištěna informovanost zákazníka na takové úrovni, která povede jak ke spokojenosti zákazníka tak i provozovatelů Vodního ráje.

Graf č. 20: Využívání poskytovaných výhod.

Zdroj: Vlastní dotazníkové šetření.

7.2 Charakteristika respondenta

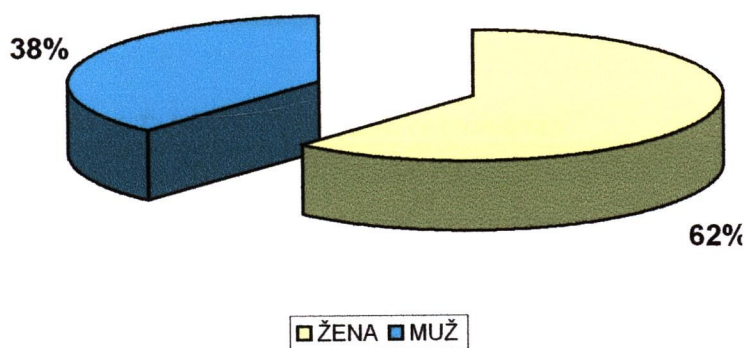
Tab. č. 22: Pohlaví respondentů

Pohlaví	Celkem	Podíl v %
Muž	57	38%
Žena	93	62%

Zdroj: Vlastní dotazníkové šetření.

Ze sto padesáti respondentů, kteří odpověděli na dotazník bylo 93 žen (62%) a 57 mužů (38%). Snahou bylo, aby podíl dotazovaných žen a mužů přibližně odpovídal skutečnému poměru mezi návštěvníky areálu. Vyšší procento žen je pak způsobeno tím, že areál je sice v době prázdnin nejvíce navštěvován celými rodinami, ale vyšší procento představují samotné ženy s dětmi.

Graf č. 21: Podíl žen a mužů.

Zdroj: Vlastní dotazníkové šetření.

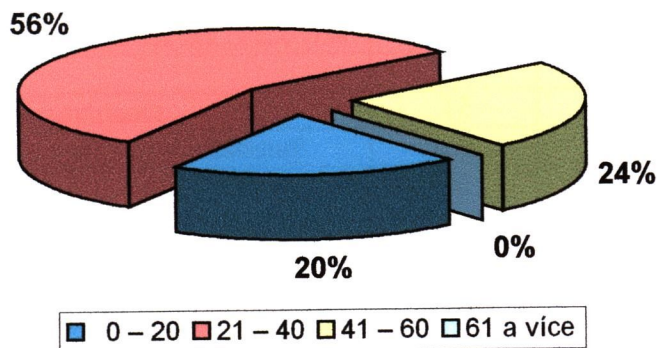
Tab. č. 23: Věk respondentů

Věk	Celkem	Podíl v %
0 – 20 let	30	20%
21 – 40 let	84	56%
41 – 60 let	36	24%
61 let a více	0	0%

Zdroj: Vlastní dotazníkové šetření.

I když služby areálu jsou samozřejmě určeny všem věkovým kategoriím, více než polovinu respondentů (56%) tvořili lidé ve věku 21 – 40 let. Téměř čtvrtina (24%) pak patřila do kategorie od 41 do 60 let, kterou z velké části představují rodiče a prarodiče mající na starosti děti. Kategorie do 20 let je zde zastoupena třiceti respondenty (20%), což by se vzhledem ke sportovní – rekreačnímu zaměření areálu mohlo zdát málo, ale k určitému zkreslení došlo tím, že po oslovení celé rodiny odpovídali na dotazníky zejména rodiče. Skupina nad 60 let není zastoupena žádným respondentem, což vypovídá o tom, že tato skupina lidí venkovní prostory areálu pro relaxaci nevyužívá a pro své potřeby si hledá nějaké klidnější prostředí, které je pro tuto věkovou kategorii typičtější.

Graf č. 22: Rozdělení návštěvníků podle věku.

Zdroj: Vlastní dotazníkové šetření.

Tab. č. 24: Vzdělání respondentů

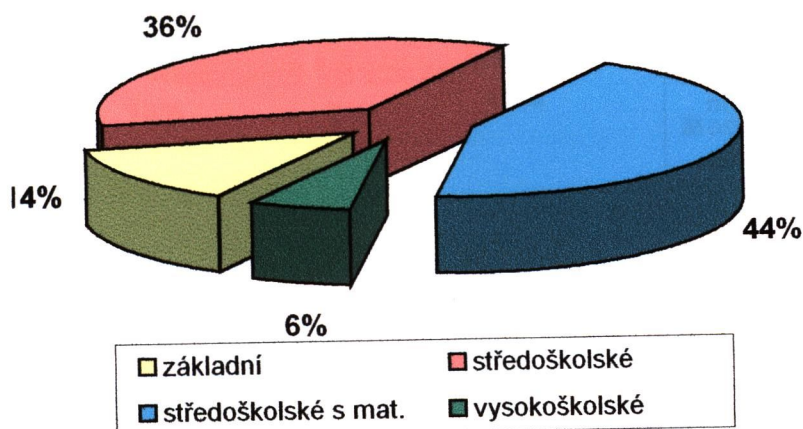
Vzdělání	Celkem	Podíl v %
Základní	21	14%
Středoškolské	54	44%
Středoškolské s maturitou	66	36%
Vysokoškolské	9	6%

Zdroj: Vlastní dotazníkové šetření.

Největší podíl je tvořen šedesáti šesti respondenty (44%) se středoškolským vzděláním s maturitou, po kterých následuje skupina středoškolsky vzdělaných v počtu

padesáti čtyř návštěvníků (44%). Malou skupinu tvoří kategorie se základním vzděláním s jednadvaceti respondenty (14%). Nejmenší zastoupení (6%) zde mají vysokoškoláci.

Graf č. 23: Rozdělení návštěvníků podle vzdělání.

Zdroj: Vlastní dotazníkové šetření.

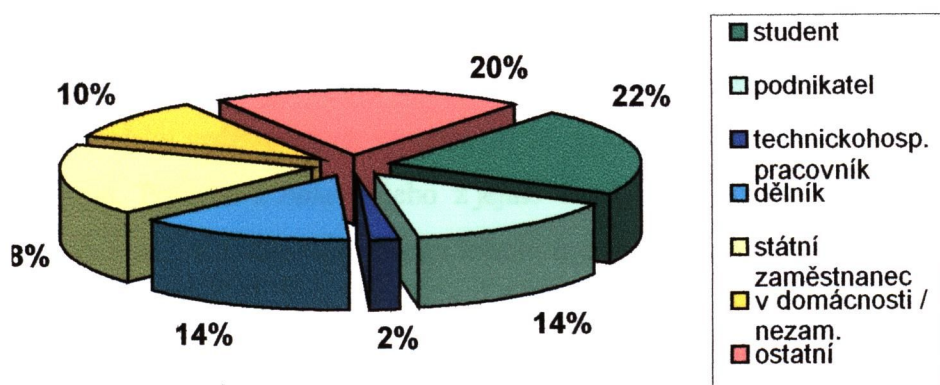
Tab. č. 25: Povolání respondentů

Povolání	Celkem	Podíl v %
Student	33	22%
Podnikatel	21	14%
Technickohospodářský pracovník	3	2%
Dělník	21	14%
Státní zaměstnanec	27	18%
V domácnosti / nezaměstnaný	15	10%
Ostatní	30	20%

Zdroj: Vlastní dotazníkové šetření.

Nejčastějšími respondenty mezi návštěvníky areálu byli studenti (22%), druhou největší skupinu tvořili respondenti, kteří se zařadili do kategorie „ostatní“. Tuto skupinu tvořily z velké části ženy na mateřské dovolené. Významnou skupinou byli také státní zaměstnanci (18%), podnikatelé a dělníci (obě skupiny 14%).

Graf č. 24: Rozdělení návštěvníků podle vzdělání.

Zdroj: Vlastní dotazníkové šetření.

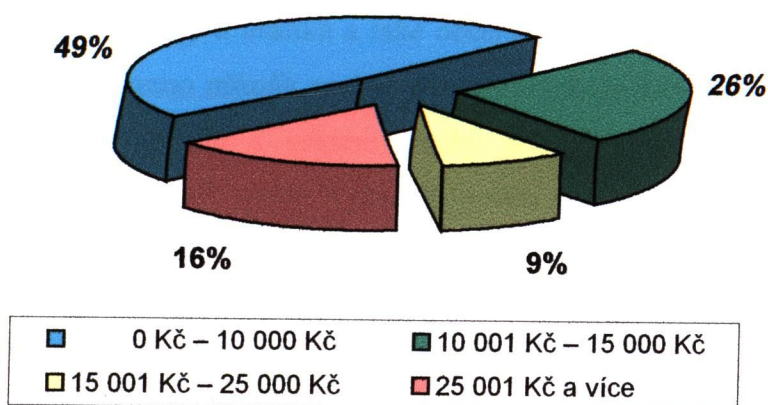
Tab. č. 26: Hrubý měsíční příjem respondentů

Měsíční příjem	Celkem	Podíl v %
0 Kč – 10 000 Kč	73	49%
10 001 Kč – 15 000 Kč	39	26%
15 001 Kč – 25 000 Kč	14	9%
25 001 Kč a více	24	16%

Zdroj: Vlastní dotazníkové šetření.

Může se zdát překvapivé, že téměř polovina (49%) respondentů má měsíční příjem jen do výše deseti tisíc korun. Jedním z důvodů může být relativně velký počet mladých lidí (studentů) a žen na mateřské dovolené, kteří tento výsledek zkreslují. Dalším důvodem může být skutečnost, že více než polovina respondentů (60%) bydlí a pracuje na Vysočině, kde platy dlouhodobě patří mezi jedny z nejnižších v republice.

Graf č. 25: Rozdělení podle hrubého měsíčního příjmu.

Zdroj: Vlastní dotazníkové šetření.

7.3 Profil návštěvníka venkovní části areálu Vodní ráj

Z dotazníkového šetření vyplývá, že nejčastějším návštěvníkem venkovní části areálu je středoškolsky vzdělaná žena ve věku od 21 do 40 let s hrubým měsíčním příjmem do 10 tisíc korun. Pochází z Jihlavy nebo z jejího okolí, do Vodního ráje přijela autem a zdrží se zde více než 5 hodin. O existenci tohoto areálu se dozvěděla od svých známých nebo příbuzných a navštěvuje ho méně než jednou za měsíc. Je spokojena jak s úrovní hygieny v areálu tak i s typem a velikostí povrchu plochy pro slunění. Výši vstupného do areálu považuje za přiměřené ohodnocení vzhledem k poskytovaným službám a atrakcím. Vyhovuje jí kvalita restauračních a občerstvovacích zařízení, jejich cenová dostupnost i úroveň hygieny v těchto zařízeních. Širokou škálu nabídky služeb a atrakcí považuje za dostatečnou a v případě zavedení nové atrakce by dala přednost umělému vlnobití před kanálem s protiproudem. Také využívá poskytovaných výhod v podobě přednabitých nebo bodových karet.

7.4 Zhodnocení současné situace Vodního ráje

Vodní ráj v Jihlavě, největší centrum vodní rekreace na Vysočině, je umístěn na klidném místě. Přestože je situován nedaleko hlavní silnice, tudíž snadno dostupný, nejsou návštěvníci při rekreaci v tomto areálu absolutně rušeni. (Příloha č. 10). Před budovou je velké parkoviště, takže odpadá problém, kde nechat auto. Naproti tomu, o mnoho méně vyhovující situaci zde mají cyklisti. V areálu jsou k dispozici pouze stojany na kola před vstupem. Do areálu koupaliště je možné vstoupit pomocí vstupní karty, kterou lze zakoupit u pokladny za 15 Kč a dobýt ji libovolně vysokým kreditem. (Touto kartou je možné hradit půjčovné za slunečníky a lehátka a také občerstvení a stravování v restauraci.) Pro návštěvníky je zde připraveno několik variant vstupného jak do venkovní, tak i kryté části areálu. Všechny atrakce areálu a některé služby jsou zahrnuty v ceně vstupného. Návštěvník si musí zaplatit navíc pouze v případě využití restauračních a občerstvovacích zařízení, dále v případě pronájmu sportoviště nebo při využití solária a masáží. Ostatní relaxační služby jako parní lázeň, perličková koupel nebo sauna jsou započítány do ceny vstupného.

Areál má dobře vyřešenou propagaci. Je propagován několika formami: zejména prostřednictvím tisku - Jihlavské listy, Noviny jihlavské, třebičské a žďárské radnice,

MFdnes, Deník Vysočina, Zlaté listy (učitelské noviny), dále v regionálních rádiích HITrádio Vysočina, Region, prostřednictvím propagačních skládaček, jednorázových letáků, které jsou k dispozici v informačních centrech, hotelích, ZOO Jihlava, trolejbusích. Další formou propagace je regionální televizní TV Prima a NOVA (občas a formou výměny reklamy), spolupráce s firmami (SAVE MAX, Bonus program ČS, SMART, CETELEM - karty Aura, SodexhoPass) – tzv. slevové programy – Vodní ráj poskytne slevu a firmy zajistí propagaci. V neposlední řadě se Vodní ráj prezentuje na svých přehledně zpracovaných internetových stránkách, na které se nacházejí odkazy také na internetových stránkách města Jihlavy.

Vodní ráj nabízí možnost pronájmu areálu pro organizace, školy, podnikatelskou veřejnost v časech mimo otevírací dobu pro veřejnost (cena pronájmu dohodou). Pro organizace ještě nabízí možnost nákupu vstupních karet a kreditu na fakturu (využití podnikových fondů FKSP atd.).

Co se týče všech veřejných koupališť na Vysočině je pro Vodní ráj největší cenovou konkurencí koupaliště v Moravských Budějovicích, které je nejlevnější v kraji. Na rozdíl od jiných koupališť jsou zde ovšem zpoplatněny všechny další služby a atrakce. Vzhledem k velikosti a počtu návštěvníků, které může pojmout, je obrovským konkurentem sportovní areál Polanka, do kterého se vejde až 4 500 návštěvníků (venkovní areál Vodního ráje má kapacitu přes 2 tisíce návštěvníků). Výjimečnou službou konkuruje koupaliště v Bystřici nad Pernštejnem, kde je jeden bazén napuštěn slanou vodou. Návštěvníci se zde navíc mohou koupat už od 8 hodin ráno a v sobotu se zavírá dokonce až v 11 hodin večer. Přimo v Jihlavě představuje konkurenci Vodnímu ráji sportovní areál E. Rošického. Ten sice venkovní koupání nenabízí, ale nachází se v něm krytý 25 m plavecký bazén. Z důvodu spíše zábavného a relaxačního zaměření Vodního ráje právě bazén pro kondiční plavání v kryté části chybí.

Za vstupné do nejmodernějšího centra vodní rekreace na Vysočině, které právě Vodní ráj představuje, zaplatí sice návštěvník nejvíce v celém kraji, ale nabídka tohoto areálu je tvořena bezkonkurenčně největším množstvím nejrozmanitějších vodních atrakcí a služeb. Umožňuje tak nejlepší sportovně – rekreační vyžití tohoto druhu v regionu. Vzhledem k vysoké úrovni kvality tohoto zařízení a pestrému složení jeho nabídky je tedy toto cenové ohodnocení přiměřené.

7.5 Návrhy na zlepšení

Sportovně – rekreační zařízení Vodní ráj je moderním aquaparkem s velmi kvalitním vybavením, vysokou úrovní služeb a velkým množstvím vodních atrakcí. Vždy je ale co zlepšovat. Na základě provedeného rozboru tohoto zařízení bych navrhovala provést několik opatření, které by vedly nejen ke zvýšení návštěvnosti, ale i jistým provozním zlepšením.

Navrhovaná opatření:

➤ **Vybudování kvalitního zázemí pro cyklisty**

V květnu 2006 se v Jihlavě plánuje otevření nové cyklostezky vedoucí v bezprostředním okolí Vodního ráje. Navrhovala bych Vodnímu ráji, aby zde vytvořil kvalitní zázemí pro návštěvníky na kolech. Současné stojany umístěné před hlavním vchodem do areálu by většina z nich nemusela považovat za dostatečné zabezpečení svých dopravních prostředků, i když jsou sledovány bezpečnostní kamerou. Poté, co by zjistili, že zde mají k dispozici úschovnu kol nebo jiné podobné zařízení k bezpečnému uložení kol, nemuseli by kolem areálu pouze projíždět, ale s velkou pravděpodobností by tento způsob relaxace využili. Neexistence tohoto zázemí v budoucnosti by tak byla pro Vodní ráj nedostatkem, který by se tímto způsobem zajisté připravil o nemalý počet návštěvníků.

➤ **Změna systému plateb za vstupné**

Do areálu je možné vstoupit pouze pomocí vstupní dobíjecí karty, kterou lze zakoupit u pokladny. Pravidelní návštěvníci tuto možnost jistě rádi uvítali, ale návštěvníci, kteří přijíždějí do Vodního ráje ze vzdálených regionů nebo méně často, už určitě nejsou spokojeni s tím, že jsou nuceni si kartu koupit i při jednorázové návštěvě. Myslím, že by do systému plateb měl Vodní ráj zahrnout i platby bez použití těchto karet a vyjít tak vstříc těmto méně častým návštěvníkům, kteří – jak vyplývá z dotazníkového šetření - zejména v letním období tvoří velké procento zdejších návštěvníků. Současně s touto změnou bych také navrhovala vytvoření tzv. „rodinné“ nebo „skupinové“ slevové karty, která by platila najednou pro více osob a zároveň by poskytovala určité cenové zvýhodnění. V současnosti musí např. čtyřčlenná rodina při vstupu použít 4 karty. V případě jedné karty by došlo ke zjednodušení manipulace a snížily by se také časové prodlevy strávené u pokladny.

➤ **Zvýšení frekvence pronájmu sportovišť**

V souvislosti s růstem tržeb za sportoviště, které svědčí o své stále větší oblíbenosti, by bylo dobré začít častěji nabízet k pronájmu zdejší hřiště k pořádání akcí a soutěží a maximálně tak těchto prostorů využít. Každoročně se zde sice různé akce pořádají, ale domnívám se, že frekvence jejich využití by mohla být v každém případě mnohem vyšší. Nabídku by určitě uvítalo mnoho škol, sportovních klubů, firem – v rámci teambuildingu a v neposlední řadě i veřejnost.

➤ **Letní akce pro veřejnost: „Noc zábavy ve Vodním ráji“**

Mezi letní prázdninové akce pro veřejnost bych navrhla např. „Noc zábavy ve Vodním ráji“, kdy by si návštěvníci mohli vychutnat požitek z nočního koupání, které by mohlo být spojeno s živým hudebním doprovodem a podle mého názoru by přilákalo mnoho návštěvníků.

8 Zhodnocení a návrhy na zlepšení rozvoje cestovního ruchu v kraji Vysočina

8.1 Potenciální rozvojové možnosti regionu Vysočina

Kraj Vysočina má značné rozvojové příležitosti v cestovním ruchu, avšak základním předpokladem využití existujícího potenciálu a naplňování vize prosperujícího turistického regionu je integrace a vzájemná spolupráce subjektů působících ve sféře cestovního ruchu v tomto kraji.

Potenciální rozvojové možnosti je do budoucna možné spojovat zejména s žádanými formami klidné a ekologicky čisté pobytové turistiky, pro kterou existují předpoklady na naprosté většině území kraje (v současnosti je tato forma reprezentována jen domácím chatařením a chalupařením a několika zemědělskými provozy, kombinujícími zemědělskou výrobu s cestovním ruchem (agroturistika - především na Jihlavsku a Žďársku). Zdravé pobyty na Vysočině je přitom nutné považovat za jednu z hlavních příležitostí rozvoje cestovního ruchu v kraji, na niž lze stavět významnou část budoucí vize.

Významné rozvojové šance má také městská turistika spojená s návštěvou kulturně - historických památek (městské památkové rezervace Jihlava, Třebíč, Pelhřimov a Telč, dále centra měst a obcí Kamenice nad Lipou, Pacov, Počátky, Kámen, Havlíčkův Brod a Příbryslav, dále Chotěboř, Ledec nad Sázavou, Lipnice nad Sázavou, Světlá nad Sázavou, Brtnice, Polná, Třebíč, Jaroměřice nad Rokytnou, Jemnice, Moravské Budějovice, Náměšť nad Oslavou aj.).

Při výčtu rekreačních funkcí území není možné opomenout chataření a chalupaření ("druhé bydlení"), významné především z hlediska domácího cestovního ruchu. Z hlediska cest za tímto typem rekreace má kraj kladnou "migrační" bilanci, tj. víkendový a "prázdninový" počet obyvatel mnoha obcí převyšuje počet jejich trvale bydlících obyvatel, se všemi pozitivními i negativními důsledky, které z toho vyplývají.

Z hlediska rozmístění atraktivit cestovního ruchu je patrná tendence územní koncentrace turistických zařízení a infrastruktury (ubytovacích a stravovacích zařízení, služeb) do několika nejvýznamnějších středisek, zejména do okresních a turisticky významných měst a rekreačních obcí.

Ke slabým stránkám kraje patří nízká úroveň vybavenosti středisek základní a doprovodnou turistickou infrastrukturou, včetně regionálně rozdílné nabídky a úrovně turistických služeb.

Z hlediska organizační struktury cestovního ruchu je významná organizace nabídky turistického potenciálu regionu (turistické informace a služby v systému turistických regionů, turistických informačních center, moderní turistický marketing - propagace, reklama, prodej, a zejména tvorba regionálních turistických produktů a programů). Stávající organizace nabídky představuje zatím slabé místo. Významné kroky ke zlepšení stavu však v tomto pohledu již učinily zejména orgány veřejné správy (města, okresní úřady) a zájmová sdružení. Stále však chybí funkční propojení a účinnější zapojení podnikatelské sféry, resp. vybudování jednotného systému profesionální marketingové organizace a racionální dělby práce, jaké je obvyklé ve vyspělých turistických zemích (např. turistické obce, lokální turistické organizace, turistické regiony, regionální turistická organizace, vymezení základních činností a úkolů, vzájemná provázanost a kooperace).

8.2 Rozvojové činnosti

Vysočina je krajem, který zatím zahraniční turisté až na některé výjimky neobjevili. Podílem turistů v ubytovacích zařízeních se řadí v rámci České republiky k průměrně až méně navštěvovaným turistickým oblastem. Přestože má Vysočina dostatek turistických atraktivit, nemá tak vysokou návštěvnost, jakou by mohla mít, kdyby těchto atraktivit efektivněji využila. Turisté do tohoto kraje sami nepřijdou, je proto důležité umět je pozvat, pohostit a nabídnout zážitky! Navrhla bych hlavně tyto činnosti, které by přispěly k rozvoji cestovního ruchu a tím by napomohly k podnícení podnikatelských aktivit.

8.2.1 Budování turistické organizační struktury a příprava lidských zdrojů

V současnosti je hlavním prvkem regionální organizační struktury v oblasti cestovního ruchu Krajský úřad kraje Vysočina (oddělení cestovního ruchu), významná je také činnost některých obcí a mikroregionů (dobrovolných svazků obcí). Tyto instituce účinně přispívají především k propagaci cestovního ruchu v kraji, dosud však neplní řadu dalších úkolů, potřebných na úrovni krajského managementu. Na lokální úrovni chybí propojení mezi různými typy subjektů a mezi místy s nabídkou různých aktivit (turistické

mikroregiony, turistické spolky). Propojení aktivit podnikatelské sféry a veřejné správy je dosud nedostatečné a místy charakteristické spíše vzájemnou nedůvěrou než spoluprací. *Velmi omezená je také vzájemná spolupráce podnikatelských subjektů (profesní svazy). Nerozvinutá organizační struktura cestovního ruchu omezuje jednotlivé subjekty v jejich rozvojových aktivitách a je i příčinou marginalizace odvětví jako celku.*

Specifickým problémem, vyplývajícím z nedostatečně rozvinuté organizační struktury, je riziko nepřipravenosti subjektů předkládat kvalitní rozvojové projekty, zejména projekty většího rozsahu. Především díky tříleté existenci účelového rozvojového Fondu Vysočiny se však zkušenosti jednotlivých subjektů s přípravou projektů, a tím i absorpční kapacita odvětví v kraji postupně zvyšují. Jiným dlouhodobým problémem je nedostatečný systém vzdělávání a zvyšování kvalifikace pracovníků v cestovním ruchu.

Cíle:

- zlepšení marketingu a podpory prodeje turistické nabídky kraje
- zajištění dostatečné nabídky turistických produktů, zlepšení spolupráce mezi subjekty působícími v cestovním ruchu
- vznik managementu destinace Vysočina
- zvýšení absorpční kapacity pro příjem podpory z nadregionálních zdrojů
- začleňování NNO do turistických organizačních struktur

8.2.2 Vybudování informačního, rezervačního a monitorovacího systému

Na úrovni kraje dosud neexistuje jednotný turistický informační systém a na něj navazující turistický rezervační systém. Díky iniciativě kraje Vysočina byl vytvořen internetový turistický portál a byla připravena řada propagačních a informačních publikací obsahujících praktické informace o nabídce atraktivit a služeb cestovního ruchu v kraji. Neexistuje systém sběru informací o turistické návštěvnosti území kraje. Lokální informace z měst, obcí a mikroregionů jsou svým rozsahem značně nevyvážené a vzájemně nekompatibilní.

Informační systém by měl zahrnovat:

- informace pro návštěvníky kraje (orientační systémy v obcích, značení a informace na pěších a cyklistických trasách, síť turistických infocenter, mapy, tištěné informační materiály, internetové prezentace)
- informace o stavu odvětví v kraji pro potřeby managementu turistické destinace, samosprávy a podnikatelských subjektů (databáze poskytovatelů služeb a atraktivit, projekty značení, výsledky terénních průzkumů návštěvnosti, statistická data atd.).

Monitorování vývoje cestovního ruchu v regionu může být využito při nastavení podmínek:

- pro dlouhodobě udržitelný rozvoj cestovního ruchu
- podporu efektivních podnikatelských aktivit

Turistický rezervační systém zahrnuje především přímý prodej turistických programů a služeb.

Cíle:

- zvýšení komfortu pohybu turistů v kraji
- zpřesnění informací o stavu odvětví
- rozšíření a podpora prodeje turistické nabídky kraje

8.2.3 Tvorba a marketing turistických produktů, propagace regionu

Předpokladem využití existujícího potenciálu rozvoje cestovního ruchu je vytvoření atraktivní a pestré nabídky vlastních turistických produktů a programů. Za prioritní směr při navrhování nabídky turistických programů jsem vytipovala zejména programy:

- přibližující kulturní historii regionu (zážitkový městský a poznávací turismus)
- environmentální hodnotu krajiny Vysočiny (prázdninové pobyty pro rodiny s dětmi, nabídka středně náročné aktivní dovolené, venkovský turismus)
- přeshraniční spolupráce při tvorbě turistických produktů
- navržení programů v rámci širokého spektra subjektů působících v oblasti cestovního ruchu v regionu tak, aby se na jejich tvorbě podíleli jejich budoucí realizátoři a aby do jejich rámce mohly být začleněny již existující aktivity

Cíle:

- zlepšení kvality a konkurenceschopnosti turistické nabídky kraje
- zvýšení nabídky regionálních a specifických přeshraničních produktů s cílenou nabídkou pro různé sociální a věkové skupiny návštěvníků
- prodloužení doby pobytu hostů
- zvýšení podílu Vysočiny na počtu návštěvníků ČR při zachování zásad udržitelného rozvoje
- zapojení NNO do činností souvisejících s propagací regionu

8.2.4 Budování a zkvalitňování infrastruktury cestovního ruchu

Slabou stránkou turistické nabídky kraje Vysočina je ve srovnání s vyspělými turistickými regiony nedostatečně rozvinutá základní a doprovodná infrastruktura cestovního ruchu. Chybí především dostatek ubytovacích zařízení s vyšším standardem služeb, sportovní a rekreační zařízení v turistických střediscích, zařízení rozšiřující spektrum forem trávení volného času, zvláště v případě nepříznivého počasí apod. Navíc existuje značná rozdílnost v kvalitě nabízených služeb.

Pro úspěšné nastartování a dlouhodobé udržení návštěvnosti turisticky atraktivních míst a oblastí je nutné:

- zabezpečit i odpovídající infrastrukturu včetně přístupových tras, přičemž je samozřejmě nutné respektovat limity ochrany přírody a zachování krajiny
- podporovat zvýšení návštěvnosti formou zpřístupňování dalších (dosud turisticky neobjevených) míst a aktivit

Cíle:

- rozšíření a zkvalitnění turistické infrastruktury v regionu
- rozšíření nabídky aktivit v turistických střediscích kraje
- zkvalitnění a zvýšení konkurenceschopnosti turistické nabídky kraje
- prodloužení průměrné doby pobytu
- zvýšení zaměstnanosti
- zvýšení životní úrovně obyvatelstva

- zavedení turistické lodní dopravy na vhodných vodních nádržích v kraji Vysočina jako součást budování infrastruktury cestovního ruchu
- zapojení NNO do budování a zkvalitňování infrastruktury cestovního ruchu
- budování a monitoring turistických cyklotras v kraji

Rozvojové činnosti jsou navrhovány s vědomím významové posloupnosti zmíněných předpokladů. Jejich realizace předpokládá podporu na úrovni kraje, tj. koncipování krajské politiky podpory rozvoje cestovního ruchu. Hlavními cíli této politiky je vytvoření systému komunikace hlavních aktérů cestovního ruchu směřujícího ke vzniku destinačního managementu, navržení a realizace turistických programů a produktů a jejich uplatnění na trhu, zvýšení efektivnosti regionálního turistického marketingu zaměřeného na identifikované cílové skupiny a zdrojové trhy, budování jednotného informačního a rezervačního systému, podpora subjektům podnikajícím v odvětví při realizacích projektů vedoucích k rozšíření a zkvalitnění služeb, profesní příprava a vzdělávání pracovníků v cestovním ruchu, realizace systému certifikace a sledování kvality služeb v cestovním ruchu, regenerace kulturních a historických památek. Realizace krajské politiky předpokládá účinnou podporu z nadregionálních zdrojů, především ze státního rozpočtu a ze strukturálních fondů EU. Krajská politika podpory cestovního ruchu musí nejen reagovat na priority politiky na státní, případně mezinárodní úrovni, ale současně vytvořit i nástroje, jak ovlivňovat priority celostátní politiky tak, aby odpovídaly potřebám kraje.

9 Závěr

Úkolem této diplomové práce bylo zhodnocení významu sportovní – rekreačních zařízení pro rozvoj cestovního ruchu ve vybraném regionu Vysočina. Dále vymezit tento region a sportovní – rekreační zařízení, ve kterém bude přímo prováděno dotazníkové šetření a na základě rozboru pak ukázat na další možnosti rozvoje cestovního ruchu v regionu.

Vysočina má vysoký potenciál pro rozvoj cestovního ruchu. Je to dáno především estetickou hodnotou kulturní krajiny, množstvím jedinečných přírodních lokalit a kulturních a historických památek i tradicí pořádání prestižních kulturních, sportovních a společenských akcí. Výhodou je také poloha v blízkosti dvou největších sídelních aglomerací České republiky, které jsou zdrojem návštěvníků na krátké i středně dlouhé pobyty, a také poloha na dopravních trasách evropského významu.

Vybaveností sportovních zařízení pro širší veřejnost je kraj Vysočina vzhledem k vybavenosti v České republice mírně nadprůměrný. Nad průměrem se nachází jak počet tělocvičen, včetně školních s přístupem veřejnosti, tak stadiónů a krytých bazénů. Tato příznivá konstatování však v žádném případě neznamenají, že vybavenost sportovními zařízeními v obcích kraje je dostačující a vyhovující, ani to nevypovídá nic o technickém stavu těchto zařízení. Tato zařízení se také koncentrují do bývalých okresních měst a jejich přístupnost ze vzdálenějších míst je omezená dopravní dostupností. Stav a kvalita sportovních zařízení je v celém zájmovém území velmi nerovnoměrná, v rozmezí od nového moderního zařízení po naprosto nevyhovující stav. Během několika posledních let je v některých částech regionu viditelná snaha o zlepšení současné situace.

Z dotazníkového šetření provedeného v aquaparku Vodní ráj, které bylo provedeno u 150 náhodně vybraných návštěvníků venkovního areálu vyplývá, že návštěvníci jsou se službami tohoto zařízení i s úrovní jejich kvality spokojeni. Vyhovuje jim jak současná struktura nabídky sportovních, relaxačních a občerstvovacích služeb, tak i všech vodních atrakcí. Vodní ráj je největším centrem vodní rekreace v kraji a zároveň se pyšní nejvyšším počtem atrakcí.

Návrhy na zlepšení návštěvnosti a provozu Vodního ráje vycházejí z dílčích výsledků vlastního dotazníkového šetření. Patří mezi ně vytvoření kvalitního zázemí pro návštěvníky na kolech, změna systému plateb vstupného a vyšší frekvence využití zdejších sportovišť školami, firmami i veřejností.

Význam sportovně – rekreačních zařízení pro rozvoj cestovního ruchu na Vysočině je jasně viditelný v trendu cestovního ruchu poslední doby, kdy dochází v rámci jeho vývoje v České republice k posílení významu aktivní formy trávení dovolené. S tímto zákonitě souvisí nutnost existence takovéto infrastruktury cestovního ruchu (sportovně – rekreačních zařízení). Většina místních podnikatelských subjektů se snaží doplnit služby v ubytování a stravování právě o možnost sportovního vyžití (tzn. výstavbou tenisových, volejbalových kurtů, půjčovnami kol apod.). Doprovodná sportovní infrastruktura cestovního ruchu přispívá k vytvoření komplexního produktu (komplexní nabídky) pro cestovní ruch, což přispívá ke zvýšení konkurenceschopnosti daného podnikatele.

Kraj Vysočina má značné potenciální rozvojové možnosti, avšak předpokladem využití existujícího potenciálu a naplňování vize prosperujícího turistického regionu je integrace a vzájemná spolupráce subjektů působících ve sféře cestovního ruchu v tomto kraji. Po zhodnocení těchto rozvojových možností jsem se pokusila navrhnout několik činností, které by významně přispěly k rozvoji cestovního ruchu a tím by napomohly k podnícení podnikatelských aktivit v regionu. Mezi navržené rozvojové činnosti patří budování turistické organizační struktury a příprava lidských zdrojů, vybudování regionálního informačního, rezervačního a monitorovacího systému, tvorba a marketing turistických produktů a programů, propagace regionu a budování a zkvalitňování základní a doprovodné infrastruktury cestovního ruchu.

9.1 Summary

The main task of this thesis was evaluation of importance sports and leisure institutions for development of tourism in the chosen region Highlands. Next task was characterize this region and the sports and leisure institution, in which was conducted questionnaire investigation. Furthermore with the assistance of analysis point to new opportunities in development of tourism in region.

The region Highlands has great touristic potential. First of all it is based on aesthetic value of cultural area, number of unique natural localities and cultural and historical monuments, tradition of arrangements for prestige cultural, sports and social events.

Number of sports and recreational facilities in the Highlands region is slightly above average in the Czech republic. But it doesn't mean that these facilities are sufficient

and meeting the requirements. Their condition and quality is totally different, from new modern facility to absolutely inconvenient condition. During recent years is a noticeable progress in some parts of the region.

The result of the questionnaire investigation in aquapark Water Paradise was satisfaction with services and also with their quality. After analysis of this institution I suggested several possibilities how improve attendance and operation of this institution.

The importance of sports and leisure institutions for touristic development in the Highlands is clearly visible in recent tourism trend – under the terms of development in tourism come up to empowerment of the meaning active form of spending holiday. With this fact is connected existence of this infrastructure which is essential in tourism.

Prerequisite for utilization of existing potential and performance vision of boom in touristic region is integration and mutual co-operation of subjects working in the area of tourism in this region.

10 Přehled použitých zdrojů

10.1 Přehled použité literatury

1. ČESKÁ CENTRÁLA CESTOVNÍHO RUCHU: Cestovní ruch v regionech. Ostrava, Enterprise plc, 2003.
2. DOLEŽAL T.: Ekologické problémy současného sportu. Praha, Český olympijský výbor, 2000. Olympijská knihovnička 22. Svazek.
3. DOLEŽAL T.: Sport a prostředí. Praha, Český olympijský výbor, 1998. Olympijská knihovnička, 16. svazek.
4. FORET M., FORETOVÁ V.: Jak rozvíjet místní cestovní ruch. Praha, Grada Publishing, 2001. ISBN 80-247-0207-X.
5. HESKOVÁ M.: Cestovní ruch I. Jindřichův Hradec, Fakulta managementu Jihočeské univerzity v Jindřichově Hradci, 1997. ISBN 80-7040-233-4.
6. KRÍŽ J.: Českomoravská vrchovina. Praha, Pressfoto, 1996. ISBN 59-208-83.
7. MALÁ V.: Základy cestovního ruchu. Praha, Oeconomica, VŠE, 2002. ISBN 80-245-0439-1.
8. MOZGA J., VÍTEK M.: Marketingový výzkum. Hradec Králové, Gaudeamus, 2001. ISBN 80-7041-417-5.
9. NEUMAN, J. a kol.: Turistika a sporty v přírodě. Praha, PORTAL, 2000. ISBN 80-7178-391-9.
10. NOVOTNÝ J.: Ekonomika sportu. Praha, VŠE, 1995. ISBN 80-709-414-3.
11. ORIEŠKA J.: Technika cestovního ruchu. Praha, IDEA SERVIS, 1999. ISBN 80-85970-27-9.
12. PÁSKOVÁ M., ZELENKA J.: Výkladový slovník cestovního ruchu. Praha, MMR ČR, 2002.
13. ŠTĚPÁNEK V., KOPAČKA J., ŠÍP J.: Geografie cestovního ruchu. Praha, Univerzita Karlova v Praze, 2001. ISBN 80-246-0172-9.
14. VITOUŠ P.: Malá encyklopedie sportu. Praha, Mladá Fronta, 1980. Svazek 9. ISBN 23-057-80.

10.2 Přehled internetových stránek

15. <http://www.czso.cz>
16. <http://www.kr-vysocina.cz>
17. <http://www.region-vysocina.cz>
18. <http://www.fondvysociny.cz>
19. <http://www.vodniraj.cz>
20. <http://www.mmr.cz>
21. <http://www.czechtourism.cz>

10.3 Ostatní zdroje

22. Deník Právo (regionální příloha - 13. září 2005, str. 12).
23. Deník MF Dnes (regionální příloha - 20. července 2005, str. C/4).
24. COT Business (červen 2005, str. 37).
25. Profil Vysočiny 2005.
26. Koncepce volnočasových aktivit v kraji Vysočina na roky 2005 – 2008.
27. Strategie rozvoje cestovního ruchu na Jihlavsku a Třebíčsku.
28. Program rozvoje kraje Vysočina 2005.

11 Přílohy

Příloha č. 1: Funkční využití území v kraji Vysočina.

Příloha č. 2: Cestovní ruch na Vysočině.

Příloha č. 3: Dopravní poloha kraje Vysočina.

Příloha č. 4: Přehled kulturních památek v kraji Vysočina.

Příloha č. 5: Zvláště chráněná území a přírodní parky v kraji Vysočina.

Příloha č. 6: Pohostinská zařízení v turisticky nejvýznamnějších obcích a městech na Jihlavsku a Třebíčsku.

Příloha č. 7: Přehled turistických informačních středisek v kraji Vysočina.

Příloha č. 8: Hosté ze zahraničí v hromadných ubytovacích zařízeních v roce 2005.

Příloha č. 9: Přehled sportovních zařízení na Jihlavsku a Třebíčsku.

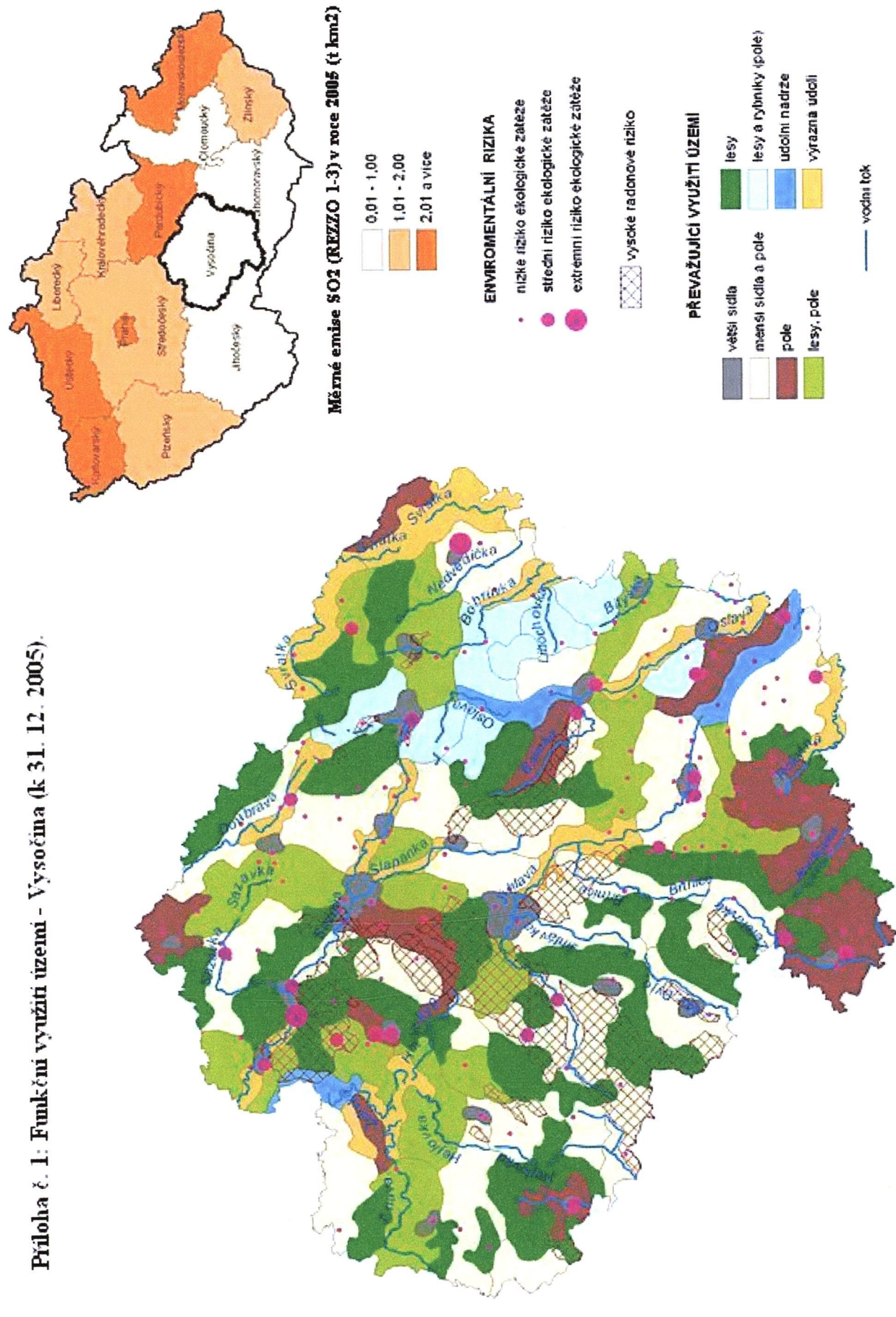
Příloha č. 10: Mapa umístění Vodního ráje v Jihlavě.

Příloha č. 11: Vývoj návštěvnosti v kryté části Vodního ráje v letech 2001 – 2005.

Příloha č. 12: Fotogalerie venkovní části Vodního ráje.

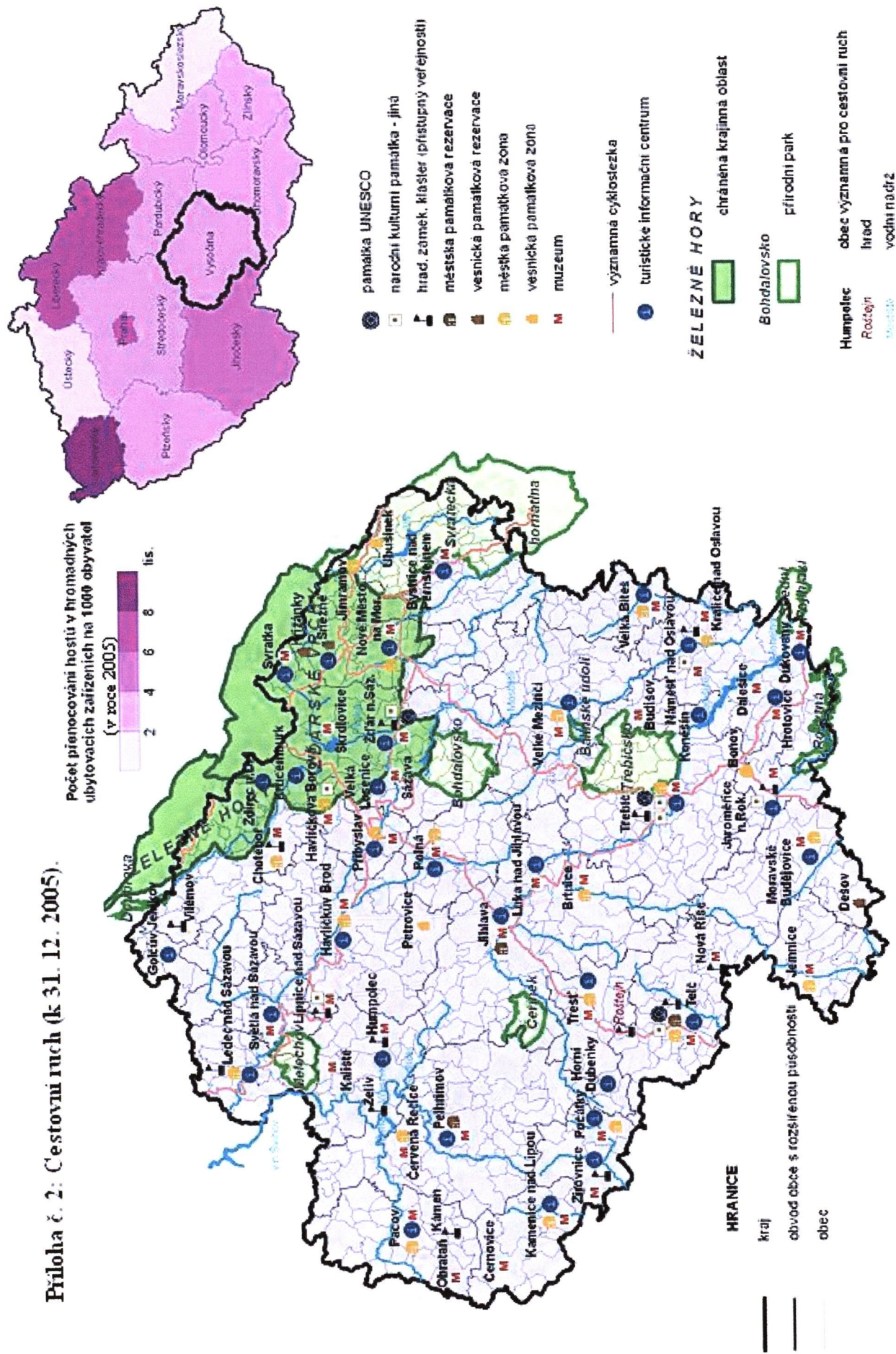
Příloha č. 13: Dotazník – venkovní část areálu Vodní ráj.

Příloha č. 1: Funkční využití území – Vysočina (k 31. 12. 2005).

Zdroj: ČSÚ, Česká geologická služba, MŽP ČR.

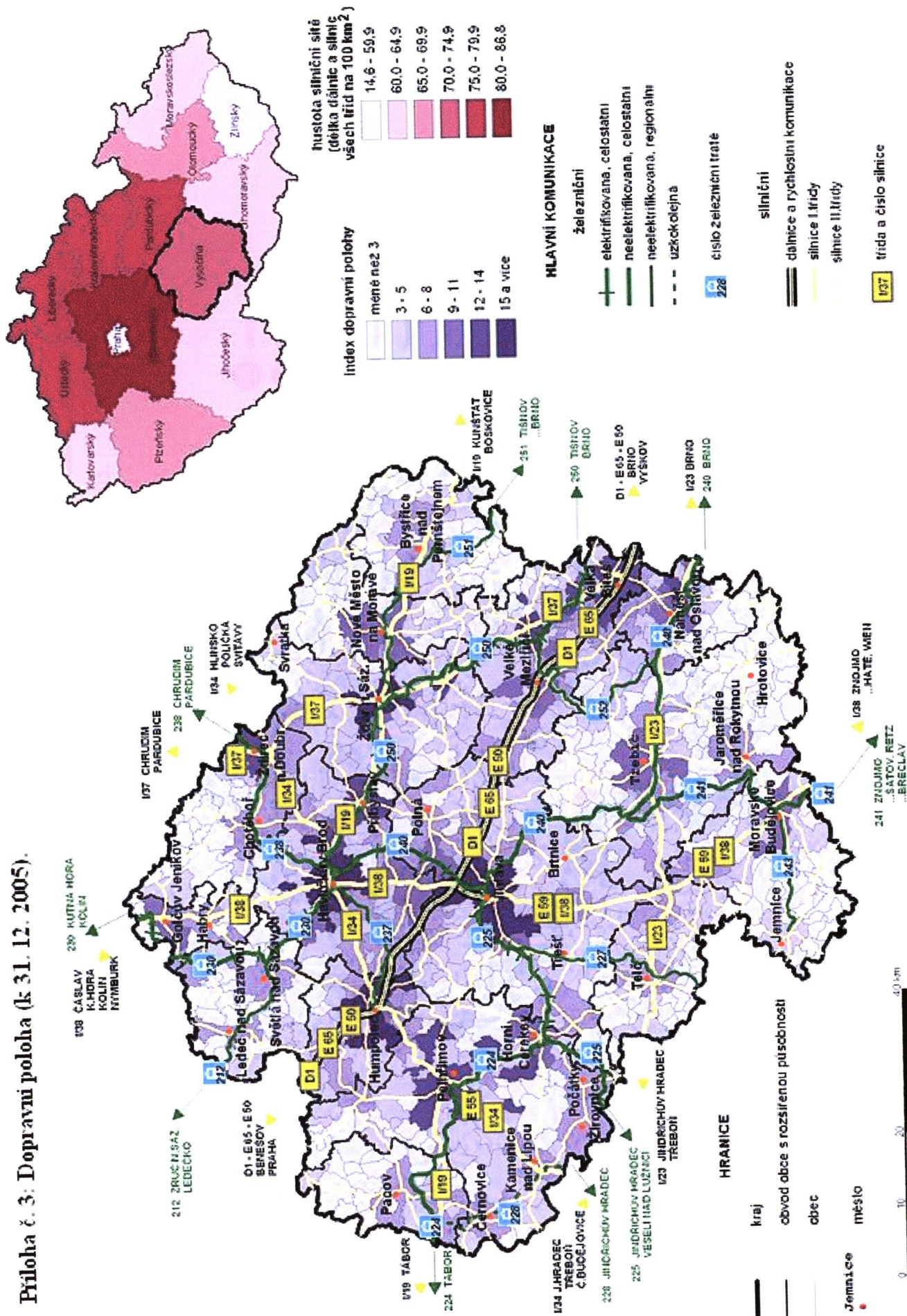
Príloha č. 2: Cestovný ruch (k 31. 12. 2005).

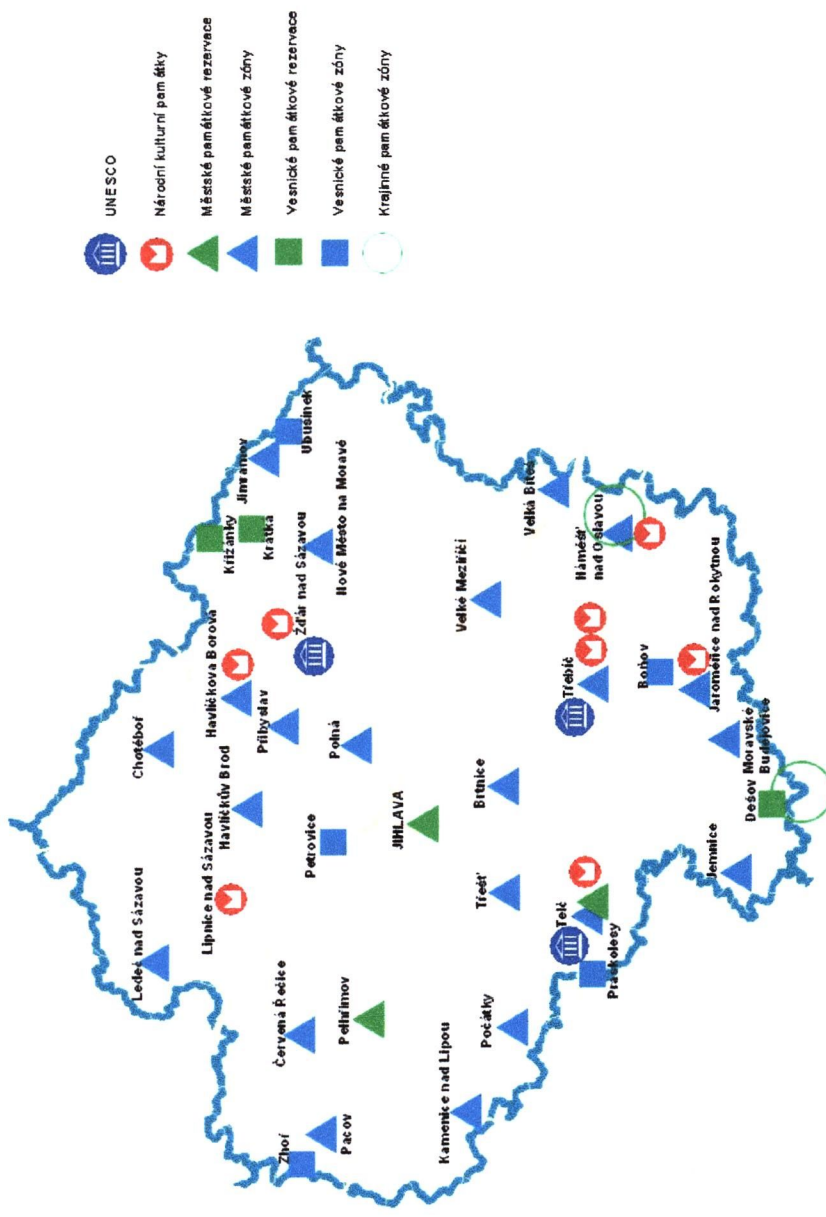
0 10 20 40 km

Zdroj: NPÚ, ČSÚ, Kraj Vysočina.

Příloha č. 3: Dopravní poloha (k 31. 12. 2005).

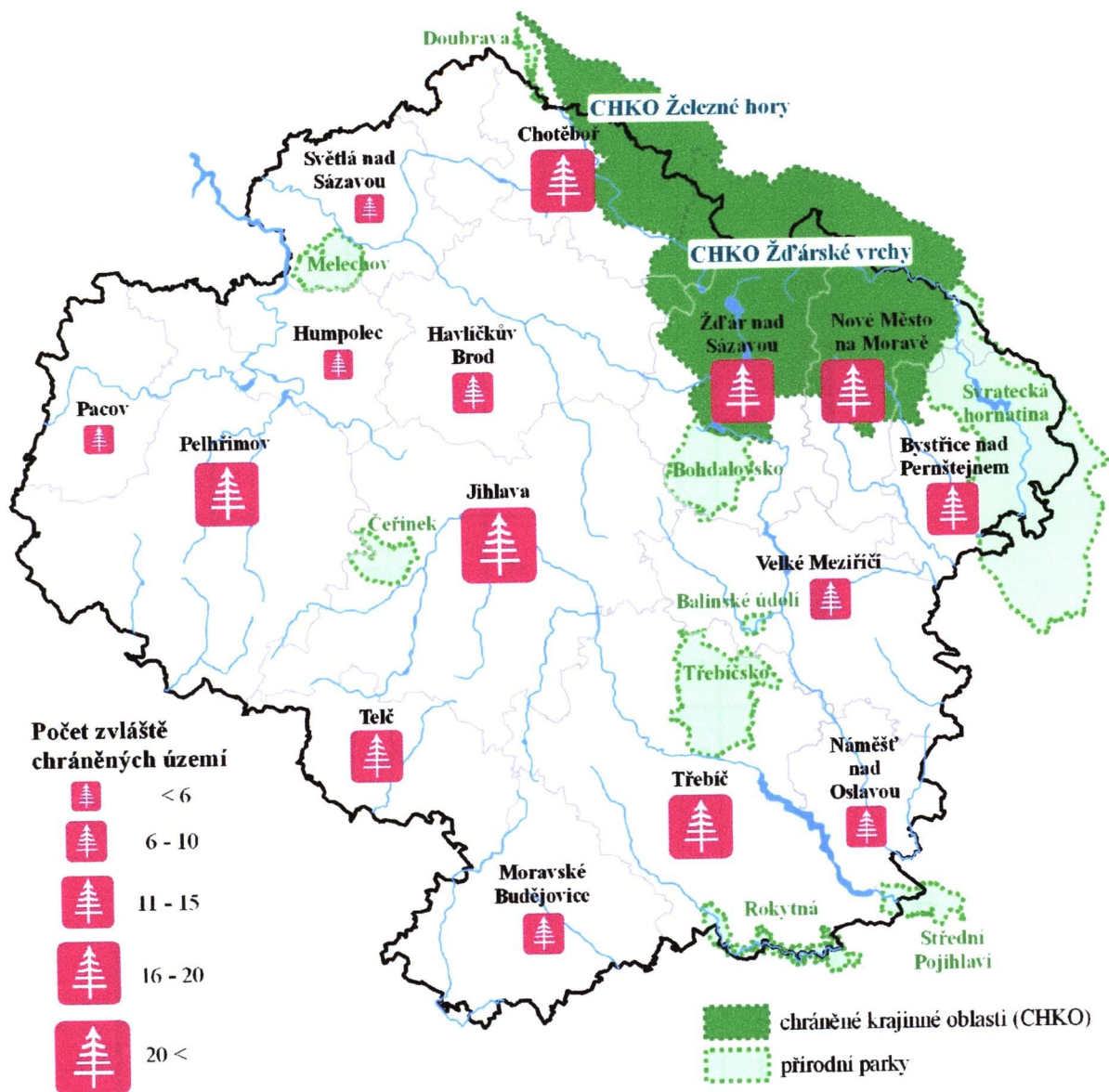

Příloha č. 4: Přehled památek zapsaných do seznamu Unesco, národních kulturních památek, městských a vesnických památkových rezervací, městských, vesnických a krajinných památkových zón a ochranných pásem k 31. 10. 2005.

Zdroj: Krajský úřad kraje Vysočina.

Příloha č. 5: Zvláště chráněná území a přírodní parky v kraji Vysočina (k 31. 12. 2005).

Zdroj: Krajský úřad kraje Vysočina.

Příloha č. 6: Pohostinská zařízení v turisticky nejvýznamnějších obcích a městech na Jihlavsku a Třebíčsku.

Obec/město	počet obyv.	Restaurační zařízení						Ostatní zařízení						
		restaurace	jidelna	pizzeria	motorest	bistro	hospoda	cukrárna	kavárna	čajovna	vinárna	pivnice	rychlé občerstvení	klub, herna, disco
Brtnice	3 633	4	1	-	-	-	6	-	-	-	-	2	2	
Hrotovice	1 780	2	1	-	-	-	3	2	1	-	1	-	1	
Jaroměřice nad Rokýtnou	4 087	3	-	-	-	-	1	2	-	-	-	1	1	
Jemnice	4 305	5	-	1	-	1	3	1	1	-	-	3	2	
Jihlava	52 751	23	1	3	2	2	3	4	11	1	4	11	13	
Luka nad Jihlavou	2 400	2	1	-	-	-	1	-	-	-	-	-	2	
Moravské Budějovice	7 978	6	-	-	-	1	1	2	-	1	1	-	3	
Náměst nad Oslavou	5 340	14	1	-	1	-	-	1	-	-	2	-	2	
Nová Říše	805	2	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Polná	4 800	4	1	-	-	-	6	1	-	-	-	-	2	
Telč	6 111	10	-	1	-	1	-	2	1	-	-	-	1	
Třešť	5 902	3	-	-	-	-	2	2	1	-	-	1	3	
Třebíč	39 688	23	2	3	-	1	3	10	7	-	8	6	3	
Celkem		101	10	8	3	6	29	27	22	2	17	19	29	53

Zdroj: Krajský úřad kraje Vysočina (srpen 2005).

Příloha č. 7: Přehled turistických informačních středisek (TIC) v kraji Vysočina.

Název TIC	Obec	Název TIC	Obec
IC – Hoffmannův dům	Brtnice	TIC mikroregionu Stražiště	Pacov
Městské IC při městské knihovně	Bystřice nad Pernštejnem	IC Kulturních zařízení města Pelhřimova	Pelhřimov
IC Jaderné elektrárny Dukovany a Vodní elektrárny Dalešice	Dukovany	Kulturní zařízení města Počátek	Počátky
IC - Lanete, spol. s r.o.	Golčův Jeníkov	IC	Polná
IC – cestovní kancelář ADATOURL	Havlíčkův Brod	IC – Městské muzeum	Přibyslav
IC – Chadimův mlýn	Horní Dubenky	Informační kancelář	Sněžné
IC – Hrotovice	Hrotovice	Ekologické informační centrum – Krátká	Sněžné
Městské kulturní a informační centrum	Humpolec	IC – Světlá nad Sázavou	Světlá nad Sázavou
IC – Městská knihovna Chotěboř	Chotěboř	Soukromé informační centrum Svratka	Svratka
IC Kulturního střediska	Jaroměřice nad Rokytnou	Informační středisko MěÚ	Telč
IC – Městské muzeum	Jemnice	Informační a turistické centrum	Třebíč
Turistické informační centrum	Jihlava	Informační a turistické centrum Bazilika	Třebíč
IC Městský úřad	Kamenice nad Lipou	IC	Třešť
Informační centrum	Koněšín	IC – Klub kultury	Velká Bíteš
Infocentrum a pamětní síň Jana Zrzavého	Krucemburk	INFO centrum	Velká Losenice
IC – Hrad Ledec n. Sáz., spol. s r.o.	Ledeč nad Sázavou	IC Městský úřad	Velké Meziříčí
Informační, poradenské a vzdělávací centrum Loucko	Luka nad Jihlavou	TIC – cestovní kancelář SANTINI TOUR	Žďár nad Sázavou
Městské kulturní středisko – IC	Moravské Budějovice	IC – Zámek Žďár nad Sázavou	Žďár nad Sázavou
Kulturní a informační středisko	Náměšť nad Oslavou	Městská knihovna – IC	Ždírec nad Doubravou
Městské IC	Nové Město na Moravě	IC – Zámek Žirovnice	Žirovnice

Zdroj: Krajský úřad kraje Vysočina.

Příloha č. 8: Hosté ze zahraničí v hromadných ubytovacích zařízeních v roce 2005.

Země původu	Kraj Vysočina			ČR	
	abs.	v %	průměrný počet přenocování	v %	průměrný počet přenocování
cizinci celkem	64 194	100,0	3,0	100,0	3,1
z toho:					
Německo	15 532	24,2	2,4	25,9	3,8
Slovensko	11 196	17,4	4,5	4,4	3,0
Nizozemsko	4 325	6,7	2,7	4,5	3,5
Rakousko	3 514	5,5	2,4	3,0	2,1
Polsko	2 781	4,3	1,7	4,2	2,1
Velká Británie	2 631	4,1	3,1	10,7	2,8
Francie	2 542	4,0	1,7	4,2	2,6
USA	2 347	3,7	3,1	4,8	2,9
Itálie	2 002	3,1	1,8	6,5	2,9
Belgie	1 353	2,1	3,7	1,3	2,9
Japonsko	1 305	2,0	6,1	2,0	2,4
Turecko	1 170	1,8	1,5	0,4	2,8
Dánsko	812	1,3	2,2	2,1	3,1
Rusko	796	1,2	6,6	2,7	5,7
Maďarsko	793	1,2	1,7	1,5	2,4
Švýcarsko	716	1,1	1,8	1,1	2,7
ostatní státy	10 379	16,3	-	20,7	-

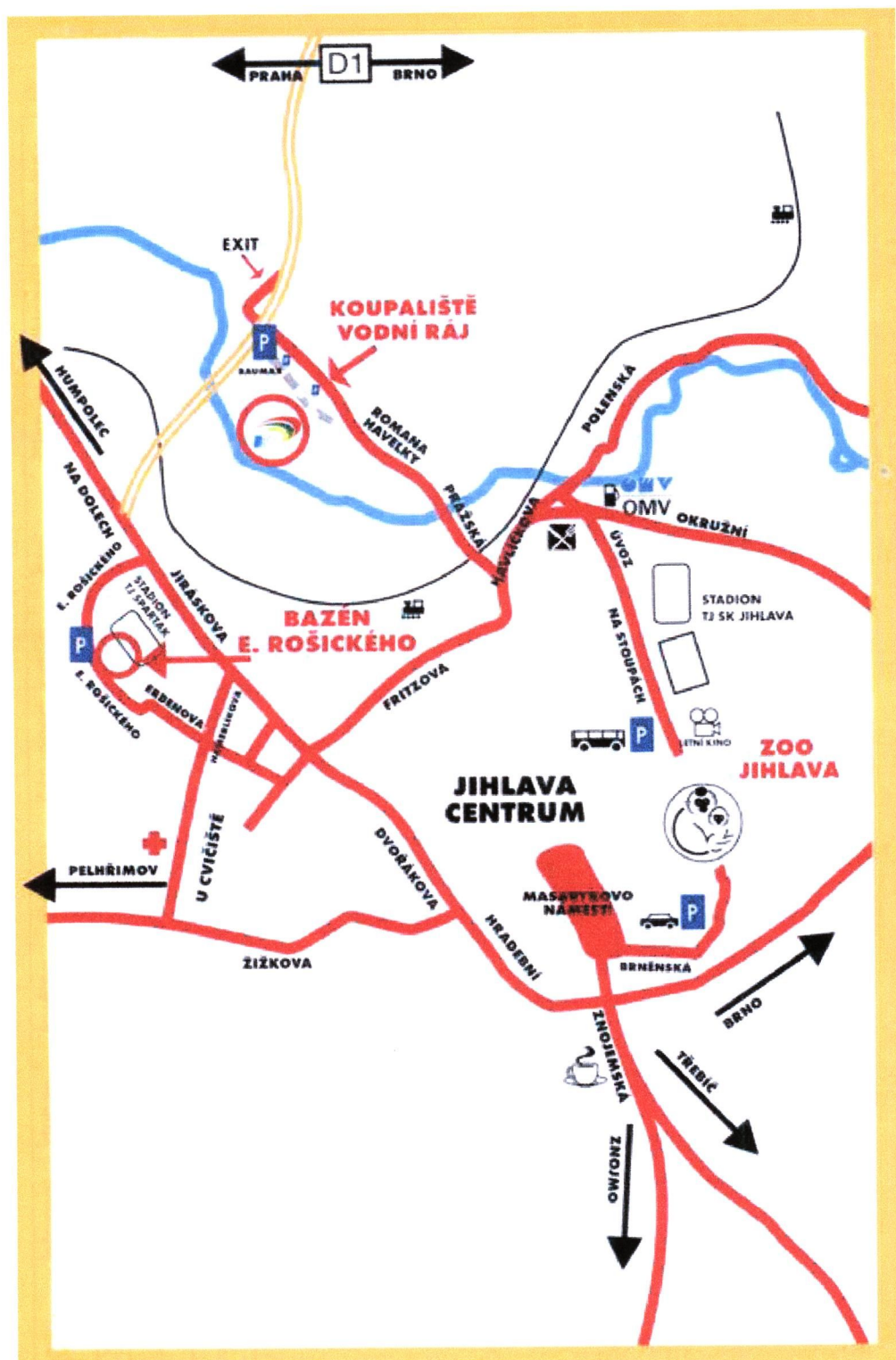
Zdroj: Návštěvnost v hromadných ubytovacích zařízeních cestovního ruchu - podrobné výsledky za 1. až 4. čtvrtletí 2005. ČSÚ Praha, 2005.

Tab. č. 9: Přehled sportovních zařízení (Jihlavsko, Třebíčsko) k 31.12.2005.

Obec	Přehled zařízení
Brtnice	lyžařský vlek, 2 tělocvičny, fitcentrum-posilovna, 2 volejbalová hřiště, basketbal. hřiště, fotbalové hřiště, kluziště, tenisové kurty, lyžařský vlek
Hrotovice	tělocvična, fitcentrum-posilovna, sportovní hala, squash, volejbalové hřiště, fotbalové hřiště, tenisové kurty, koupaliště
Doměřice nad Rokytnou	tělocvična, 2 fitcentra-posilovny, 2 fotbalová hřiště, malé sportovní hřiště, tenisové kurty
Jemnice	2 tělocvičny, 2 fitcentra-posilovny, volejbalové hřiště, basketbalové hřiště, fotbalové hřiště, malé sportovní hřiště, koupaliště (jeden bazén se slanou vodou), 2 přírodní koupaliště, cyklistické stezky (tzv. Městský les) – v zimě udržovány jako běžecké tratě, tenisové kurty
Jihlava	běžecké tratě, 2 tělocvičny, 7 fitcenter-posiloven, sportovní hala, squash, plážový volejbal, fotbalové hřiště, Horácký zimní stadión, hala stolního tenisu, tenisová hala a kurty, koupaliště Vodní ráj, krytý bazén, cvičná horolezecká stěna, střelnice, sportovní letiště, jízdárna
Žďár nad Jihlavou	tělocvična, fitcentrum-posilovna, sportovní hala, fotbalové hřiště, malé sportovní hřiště, tenisové kurty, koupaliště, lyžařský vlek
Moravské Budějovice	4 tělocvičny, fitcentrum-posilovna, 2 volejbalová hřiště, plážový volejbal, hokejový stadion, fotbalové hřiště, malé sportovní hřiště, tenisové kurty, koupaliště (3 bazény, tobogán, sportoviště)
Náměšť nad Oslavou	2 tělocvičny, fitcentrum-posilovna, volejbalové hřiště, zimní stadión, fotbalové hřiště, tenisové kurty, možnosti koupání a sportovního rybaření
Nová Říše	tělocvična, fotbalové hřiště, malé sportovní hřiště
Polná	běžecké tratě, 3 tělocvičny, 2 fitcentra-posilovny, 2 volejbalové hřiště, plážový volejbal, 2 fotbalové hřiště, přírodní kluziště, tenisové kurty
Telč	4 tělocvičny, fitcentrum-posilovna, sportovní hala, 2 volejbalové hřiště, basketbalové hřiště, 2 fotbalové hřiště, malé sportovní hřiště, tenisové kurty, 4 přírodní kluziště, zimní stadion
Třešť	2 tělocvičny, fitcentrum-posilovna, 2 volejbalové hřiště, basketbalové hřiště, házenkářské hřiště, 2 fotbalové hřiště, malé sportovní hřiště, 3 kluziště – hokejový stadion, tenisové kurty
Třebíč	běžecké tratě, 6 tělocvičen, squash, volejbalové hřiště, tenisové kurty, zimní stadion, krytý bazén, koupaliště, jezdeckví, střelnice, minigolf

Obj: Strategie rozvoje cestovního ruchu na Jihlavsku a Třebíčsku.

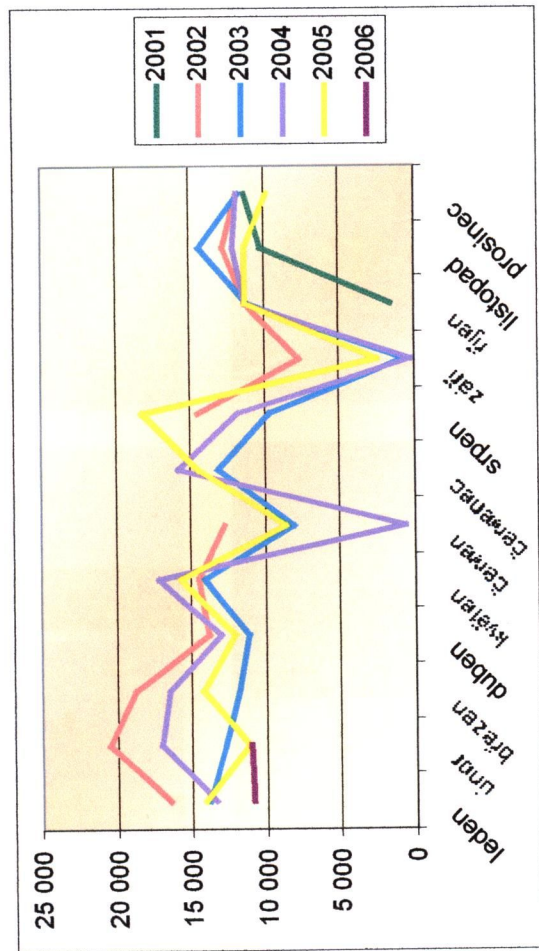
Příloha č. 10: Mapa umístění Vodního ráje v Jihlavě.

Zdroj: Vodní ráj.

Příloha č. 11: Vývoj návštěvnosti v kryté části Vodního ráje v letech 2001 – 2005.

	leden	únor	březen	duben	květen	červen	červenec	srpen	září	říjen	listopad	prosinec
2001										1 536	10 253	11 310
2002	16 541	20 420	18 693	13 867	14 544	12 756		14 538	7 705	11 334	12 789	11 841
2003	13 837	12 791	11 833	11 104	14 102	8 079	13 214	9 727	731	11 145	14 387	11 736
2004	13 413	17 069	16 444	13 029	17 198	7 16	15 761	11 872	220	11 316	12 054	11 885
2005	14 084	11 169	14 169	12 052	15 633	8 687	14 553	18 243	2 588	11 348	11 315	9 897
2006	10 969	11 098										

Zdroj: Vodní ráj.

Příloha č. 12: Fotogalerie venkovní části Vodního ráje.

Zdroj: Vodní ráj.

Příloha č. 13: Dotazník – venkovní část areálu Vodní ráj.

Jsem studentkou Jihočeské univerzity v Českých Budějovicích. Ve své diplomové práci se zabývám provozem sportovně-rekreačních zařízení na Vysočině. Provádím typologii návštěvníků a posuzuji jejich spokojenost se službami. Při odpovědích je zachována anonymita respondenta. Dotazník neslouží ke komerčním účelům. Děkuji za spolupráci.

1. Odkud jste přijel(a)?

Z Jihlavy

Z okolí Jihlavy

Z jiného regionu v ČR

Ze zahraničí

2. Jakým způsobem jste se dopravil(a) do Vodního ráje?

Pěšky

Na kole

Autem

Autobusem

Vlakem

3. Jak dlouho se zde zdržíte?

do 2 hodin

2 - 5 hodin

více než 5 hodin

5. Jak jste se dozvěděl(a) o existenci areálu Vodní ráj?

Z internetových stránek tohoto areálu

Z reklamy v tisku

Z nástěnných reklam

Od přátel, příbuzných

Jinak

6. Jak často navštěvujete tento areál?

Častěji než 2 x za týden

2 x za týden

1 x za týden

2 x za měsíc

1 x za měsíc

Méně než jednou za měsíc

7. Jste spokojen(a) s úrovní hygieny v areálu?

S celkovou čistotou v areálu

ANO

NE

V restauračních a občerstvovacích zařízeních

ANO

NE

8. Vyhovuje Vám plocha pro slunění?

Její velikost

ANO

NE

Typ povrchu

ANO

NE

9. Jste spokojen(a) s výší vstupného do areálu?

ANO

NE

10. Jste spokojen(a) s cenovým ohodnocením za zapůjčení doplňků ke slunění?

ANO

NE

11. Jste spokojen(a) s cenovým ohodnocením za pronájem sportoviště?

ANO

NE

11. Vyhovuje Vám kvalita rest. a občerstvovacích zařízení?

ANO

NE

12. Jste spokojen(a) s cenovou dostupností restauračních a občerstvovacích zařízení?

ANO

NE

13. Myslíte si, že nabídka služeb areálu Vodní ráj je dostatečná?

ANO

NE

14. Co byste ještě uvítal(a) v nabídce areálu Vodní ráj?

umělé vlnobítí

protiproud

něco jiného

15. Využíváte výhod, které sportovní areál Vodní ráj poskytuje?

ANO

NE

Charakteristika respondenta

Pohlaví

ŽENA

MUŽ

Věk

0 – 20

21 – 40

41 – 60

61 a více

Vzdělání

základní

středoškolské

středoškolské s maturitou

vysokoškolské

Povolání

student

podnikatel

technickohospodářský pracovník

dělník

státní zaměstnanec

v domácnosti / nezaměstnaný

ostatní

Hrubý měsíční příjem

0 Kč – 10 000 Kč

10 001 Kč – 15 000 Kč

15 001 Kč – 25 000 Kč

25 001 Kč a více

